

SENIOŘI V HLAVNÍM MĚSTĚ PRAZE - 2015

Lidé a společnost

Hlavní město Praha, 30. 10. 2015

Kód publikace: 330140-15

Č. j.: 02085 / 2015 – 7101

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v hl. m. Praze

Ředitel odboru: Ing. Jiří Ročovský

Kontaktní osoba: RNDr. Tomáš Mládek, e-mail: tomas.mladek@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 105
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 509
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 931, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod	6
Shrnutí hlavních poznatků.....	7
1. Demografické charakteristiky populace seniorů	8
Vývoj počtu seniorů, změny věkové struktury, index stáří	8
Rodinný stav, národnost, víra	11
Dlouhodobá migrace, stěhování	14
Úmrtnost, příčiny smrti, naděje dožití.....	16
Projekce obyvatelstva	20
2. Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů	23
Vzdělanost	23
Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (VŠPS)	26
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání.....	26
3. Domácnosti a bydlení seniorů	32
Struktura domácností	32
Domácnosti jednotlivců	33
Bydlení seniorů	36
4. Zdravotní péče	42
Zdravotní stav	42
Hospitalizovaní (nemocnice, LDN, hospice)	46
Geriatrická péče	50
Domácí zdravotní péče	50
5. Důchody a sociální služby.....	53
Důchodci, důchody.....	53
Pobytové sociální služby.....	57
Pečovatelská služba	58
6. Aktivity seniorů.....	59
Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014	59

Seznam přílohových tabulek

Kartogramy

Seznam přílohových tabulek

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody hl. m. Prahy

Dlouhodobý vývoj hl. m. Prahy - obyvatelstvo a ekonomická aktivita

Dlouhodobý vývoj hl. m. Prahy - sociální péče a zdravotnictví

Zemřelí muži podle vybraných příčin smrti v hl. m. Praze v roce 2014

Zemřelé ženy podle vybraných příčin smrti v hl. m. Praze v roce 2014

Základní výsledky projekce obyvatelstva hl. m. Prahy

Kartogramy

Demografické charakteristiky populace seniorů

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy k 31. 12. 2014

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

Osoby ve věku 60 a více let na 100 osob ve věku 20–59 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Naděje dožití mužů ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

Naděje dožití žen ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

Změna podílu osob ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2004 a 31. 12. 2014

Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Zaměstnanost seniorů ve věku 60–64 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Pracující důchodci ve věku 60–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti a bydlení seniorů

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců z domácností seniorů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Důchody a sociální služby pro seniory

Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 – muži

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 – ženy

Místa v domovech pro seniory podle okresů a krajů v roce 2014

Volby do obecních zastupitelstev

Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Kandidáti ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Osoby ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Kartogramy za správní obvody hl. m. Prahy

Obyvatelé ve věku 85 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy k 31. 12. 2014

Senioři ve věku 85 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy k 31. 12. 2014

Osoby ve věku 60 a více let na 100 osob ve věku 20–59 let podle správních obvodů hl. m. Prahy k 31. 12. 2014

Změna podílu osob ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy mezi 31. 12. 2004 a 31. 12. 2014

Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy podle SLDB 2011 (z osob s uvedeným vztahem k víře)

Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy podle SLDB 2011 (z osob celkem)

Rodáci ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy podle SLDB 2011

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Zaměstnanost seniorů ve věku 60–64 let podle správních obvodů hl. m. Prahy podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle správních obvodů hl. m. Prahy podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Pracující důchodci ve věku 60–69 let podle správních obvodů hl. m. Prahy podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy podle SLDB 2011

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců z domácností seniorů ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy podle SLDB 2011

Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle územních obvodů hl. m. Prahy v prosinci 2014

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle územních obvodů hl. m. Prahy v prosinci 2014 - muži

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle územních obvodů hl. m. Prahy v prosinci 2014 - ženy

Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy ve volbách do zastupitelstev městských částí v říjnu 2014

Kandidáti ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy ve volbách do zastupitelstev městských částí v říjnu 2014

Zvolení zastupitelé na počtu kandidátů ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy ve volbách do zastupitelstev městských částí v říjnu 2014

Osoby ve věku 65 a více let podle správních obvodů hl. m. Prahy kandidujících ve volbách do zastupitelstev městských částí v říjnu 2014

Úvod

V dlouhodobém demografickém vývoji (včetně projekce na několik desetiletí) dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva kraje, přičemž se neustále zvyšuje počet seniorů a roste jejich podíl na populaci kraje. Je tedy velmi potřebné se otázkami života seniorů a péče o tuto významnou část obyvatelstva zabývat. Proto jsme se této problematice začali podrobněji věnovat a pokusili shromáždit disponibilní statistické údaje, a to pokud možno i v územním detailu, a zároveň najít základní vývojové tendence a vazby v této oblasti.

Předkládaný materiál je v podstatě prvním komplexnějším statistickým obrazem postavení seniorů v hlavním městě Praze a jeho vývoje v posledních letech, a to zpravidla od roku 2010. Zahrnuje především oblasti, kde můžeme tento vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. Z územního hlediska se neomezujeme pouze na kraj jako celek, ale snažíme se zobrazit i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů nebo správních obvodů obcí s rozšířenou působností, popřípadě velikostních skupin obcí. Nedílnou součástí analýzy je také srovnání s ostatními kraji České republiky.

Tato analýza navazuje na materiály vydávané ústředím ČSÚ, především na publikaci Senioři v ČR – 2014 nebo Senioři v krajích - 2014. S těmito publikacemi se můžete seznámit na speciálně vytvořené stránce na webu ČSÚ na adrese <https://www.czso.cz/csu/czso/senioři>.

Pojem „senior“ není v této analýze striktně věkově vymezen. Jako základ jsme však zvolili přístup, že za seniory jsou obecně považovány osoby ve věku 65 a více let. V případě, že se některé jevy týkají i mladších věkových skupin, například otázky zaměstnanosti a nezaměstnanosti nebo zdravotní problémy, zařadili jsme data i za tyto skupiny obyvatelstva.

Samotná analýza je zaměřena na oblast demografie (věková struktura obyvatelstva a její předpokládaný vývoj, vývoj úmrtnosti a příčiny úmrtí, dlouhodobá migrace), vzdělanost a ekonomickou aktivitu, bydlení a strukturu domácností seniorů, jejich zdravotní stav, zdravotní a sociální péči o seniory. Zabývali jsme se však také aktivitami seniorů, především jejich účastí na volbách, a to jak v postavení voličů, tak v postavení kandidátů a členů obecních zastupitelstev. V rámci aktivit jsme hodnotili také míru využívání informačních technologií mezi seniory a jejich zapojení do celoživotního vzdělávání.

Kromě analytického vyhodnocení bylo naší snahou vytvořit soubor statistických údajů o seniorech a jejich životních podmínkách. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2014. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2013. Důležitým a poměrně podrobným zdrojem dat o seniorech jak z obsahového, tak z územního hlediska je sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo v březnu 2011. Využíváme však také další statistické zdroje dat, jako jsou například demografická statistika nebo výběrové šetření pracovních sil. Kromě vlastních zdrojů ze zjišťování ČSÚ v analýze najdete také poměrně podrobné údaje z rezortních statistik, především z Ministerstva práce a sociálních věcí, České správy sociálního zabezpečení nebo Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ministerstva zdravotnictví.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení hlavního města Prahy v rámci České republiky v roce 2014. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Tabulková příloha obsahuje vybrané ukazatele v členění podle krajů a podle správních obvodů hlavního města Prahy.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit. Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 30. 9. 2015. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

- Dlouhodobě narůstá počet obyvatel starších 65 let, dochází k tzv. stárnutí populace, přičemž v posledních letech dochází především k nárůstu počtu obyvatel v nejstarších věkových skupinách seniorů. Největší změny můžeme sledovat v dosud poměrně opomíjené věkové skupině osob nad 85 let, především u těchto osob dochází ke změnám nároků na životní úroveň a rozsah poskytovaných sociálních služeb. Vlivem rozdílné věkové struktury mužů a žen se spolu se zvyšujícím věkem mění zastoupení mužů a žen v populaci.
- S přibývajícím věkem dochází ke změnám ve složení populace seniorů podle rodinného stavu. Polovina obyvatel starších 65 let je ženatá a vdaná, třetina ovdovělá. Při hodnocení rodinného stavu podle pohlaví se projevuje vyšší úmrtnost mužů a dožívání se vyššího věku žen.
- Převážná většina seniorů hlavního města se narodila v České republice. Podíl rodilých Pražanů (osob, které se narodily v obci bydliště) představoval téměř polovinu obyvatel hlavního města ve věku 65 a více let. V mezikrajském srovnání představuje hlavní město v podílu rodáků výrazný nadprůměr.
- V posledních letech dochází ke zlepšení úmrtnostních poměrů. Vlivem prodlužující se délky života, vysokou úrovní lékařské péče, dostupností rychlé zdravotnické služby a celkovým aktivnějším přístupem starších lidí k životu, klesá dlouhodobě počet zemřelých. Mezi nejčastější místa úmrtí seniorů patří zdravotnické zařízení lůžkové péče. Senioři hlavního města umírají nejčastěji na skupinu nemocí oběhové soustavy (konkrétně na chronické ischemické choroby srdeční).
- Podle projekce obyvatelstva bude v hlavním městě nadále docházet k nárůstu počtu i podílu osob v seniorském věku. Očekává se nárůst podílu osob starších 65 let z 17,6 % v roce 2013 na 23,8 % v roce 2050.
- Senioři v hlavním městě absolvovali nejčastěji střední vzdělání (nebo vyučení) bez maturity a úplné střední vzdělání. Vysokoškolského vzdělání dosáhl přibližně každý pátý senior Prahy ve věku 65 a více let. S rostoucím věkem vzrůstá podíl osob s nižším vzděláním.
- Muži ve větší míře než ženy zůstávají ekonomicky aktivní i po nástupu důchodového věku. Vlivem většího množství pracovních příležitostí převyšuje míra ekonomické aktivity obyvatel hlavního města celorepublikový průměr.
- Přibližně polovina zaměstnaných seniorů pracuje v postavení zaměstnance, čtvrtina se řadí k osobám pracujícím na vlastní účet. Převážná většina seniorů pracuje v terciárním sektoru, konkrétně ve vzdělávání a ve skupině profesí zahrnující profesní, vědecké a technické činnosti. V hlavním městě pracují senioři častěji v třídách zaměstnání vyžadujících určitou specializaci a větší odborné vzdělání (např. lékaři, právníci, specialisté ve stavebnictví).
- Domácnosti seniorů tvoří dvě nejvýraznější skupiny - domácnosti jednotlivců a úplné rodiny. Téměř polovinu domácností jednotlivců tvoří ovdovělé ženy, úplné rodiny jsou zpravidla manželským párem.
- Charakter městské zástavby se promítá do rozložení bydlení hospodařících domácností seniorů podle druhu domu a odlišuje Prahu od ostatních krajů. V hlavním městě žijí domácnosti seniorů nejčastěji v bytových domech a to v nájemních bytech nebo v bytech v osobním vlastnictví, v bytech s třemi obytnými místnostmi a obytnou plochou 20,0–29,9 m² na osobu. Třetina domácností seniorů má ve své domácnosti počítač připojený na internet.
- Počty evidovaných pacientů s chronickým onemocněním můžeme označit jako stagnující.
- Stagnují nově hlášená onemocnění zhoubnými novotvarami.
- Přibližně od 70. roku věku se dominantními mezi nově hlášenými zhoubnými novotvarami stávají novotvary kůže.
- Nejvíce hospitalizovaných v nemocnici připadá na věkovou kategorii 65–69 let.
- Počet starobních důchodců stagnuje, roste počet předčasných důchodů. Nejvíce mužů bere starobní důchod ve výši 13 000 – 13 999 Kč, nejvíce žen pak bere důchod ve výši 10 000 – 10 999 Kč.
- Menší počet žadatelů o umístění v zařízeních sociální péče.
- Ve volbách přibývá kandidátů s vyšším věkem.

1. Demografické charakteristiky populace seniorů

Vývoj počtu seniorů, změny věkové struktury, index stáří

Podle údajů běžné demografické evidence žilo k 31. 12. 2014 na území hl. m. Prahy celkem 1 259 079 obyvatel, z celkového počtu bylo 229 618 osob starších 65 let (tj. 18,2 % všech obyvatel). Podíl osob ve věku 65 a více let byl vyšší v porovnání s údajem za Českou republiku celkem (17,8 %). V mezikrajském srovnání byl pražský podíl po Královéhradeckém, Plzeňském a Zlínském kraji čtvrtý nejvyšší. Pro rozdělení seniorů podle pohlaví je charakteristické vyšší zastoupení žen. Z celkového počtu seniorů v roce 2014 představovaly ženy 59,8 %. Na 100 mužů ve věku 65 a více let tedy připadá 144 žen stejného věku.

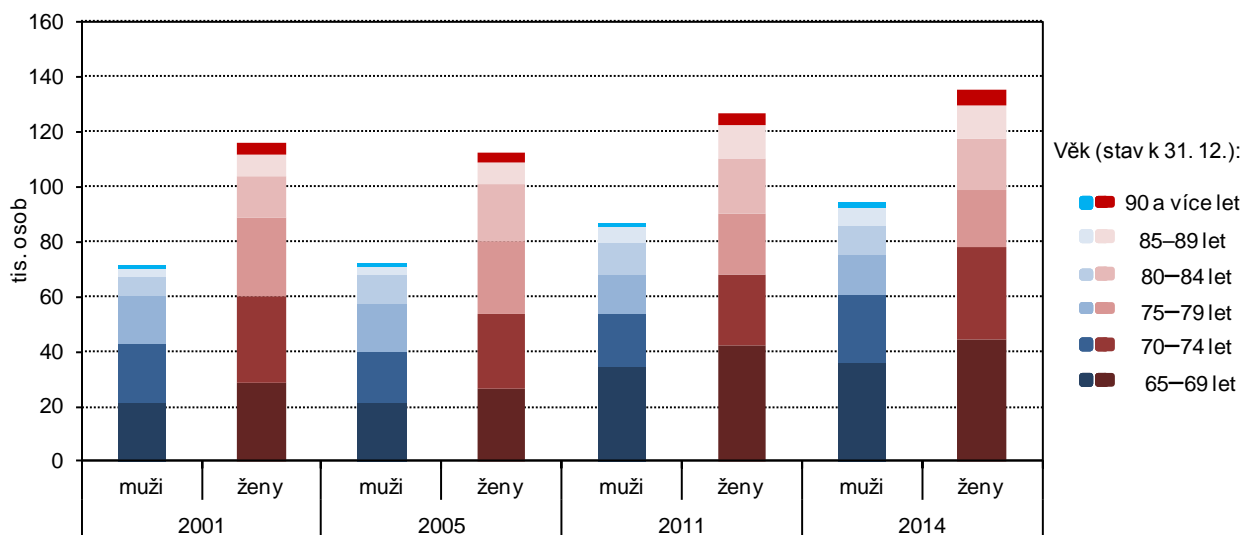
Tab. 1.1: Obyvatelstvo podle pohlaví a věku v hl. m. Praze k 31. 12. 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v tom ve věku (% z počtu 65 a více let)						
			65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Kraj celkem	1 259 079	229 618	79 708	58 964	34 798	29 766	18 451	7 056	875
muži	610 376	94 171	35 421	25 601	14 041	10 920	6 078	1 917	193
ženy	648 703	135 447	44 287	33 363	20 757	18 846	12 373	5 139	682
Kraj celkem (%)	100,0	18,2	34,7	25,7	15,2	13,0	8,0	3,1	0,4
muži	100,0	15,4	37,6	27,2	14,9	11,6	6,5	2,0	0,2
ženy	100,0	20,9	32,7	24,6	15,3	13,9	9,1	3,8	0,5
Z celku ženy (v %)	51,5	59,0	55,6	56,6	59,6	63,3	67,1	72,8	77,9
Počet žen na 100 mužů	106	144	125	130	148	173	204	268	353

Dlouhodobé časové srovnání ukazuje narůstající počet obyvatel ve věkové skupině osob starších 65 let, dochází k tzv. stárnutí populace. Od roku 2001 vzrostl počet obyvatel ve věku 65 a více let o 22,6 % (tj. o 42 274 osob), přičemž nejvýrazněji se navýšil počet osob ve věkové kategorii 90–94 let (o 61,9 %) a 85–89 let (o 60,3 %). Vlivem nepravidelnosti věkové struktury se počet osob ve věku 75–79 let snížil od roku 2001 do roku 2014 o 23,6 %.

Se zvyšujícím se věkem, především vlivem úmrtnosti, logicky klesá početní zastoupení mužů i žen. Zatímco v roce 2014 bylo ve věkové skupině 65–69 let 79 708 osob (tj. 34,7 % seniorů), ve věkové skupině starších 95 let je jejich počet již jen 875 (0,4 % seniorů).

Graf 1.1: Obyvatelstvo hl. m. Prahy ve věku 65 a více let podle věku a pohlaví v letech 2001 až 2014

Z pohledu věkového složení můžeme sledovat rozdíly v početním zastoupení mužů a žen, neboť věková struktura mužů a žen je odlišná. Ve starší populaci ženy výrazně převažují (144 žen na 100 mužů ve věku 65 a více let). Vlivem úmrtnosti mužů v dřívějším věku se zastoupení mužů a žen v populaci nadále zvyšuje ve prospěch žen, ve věku 95 a více let již na 100 mužů v roce 2014 připadá 353 žen.

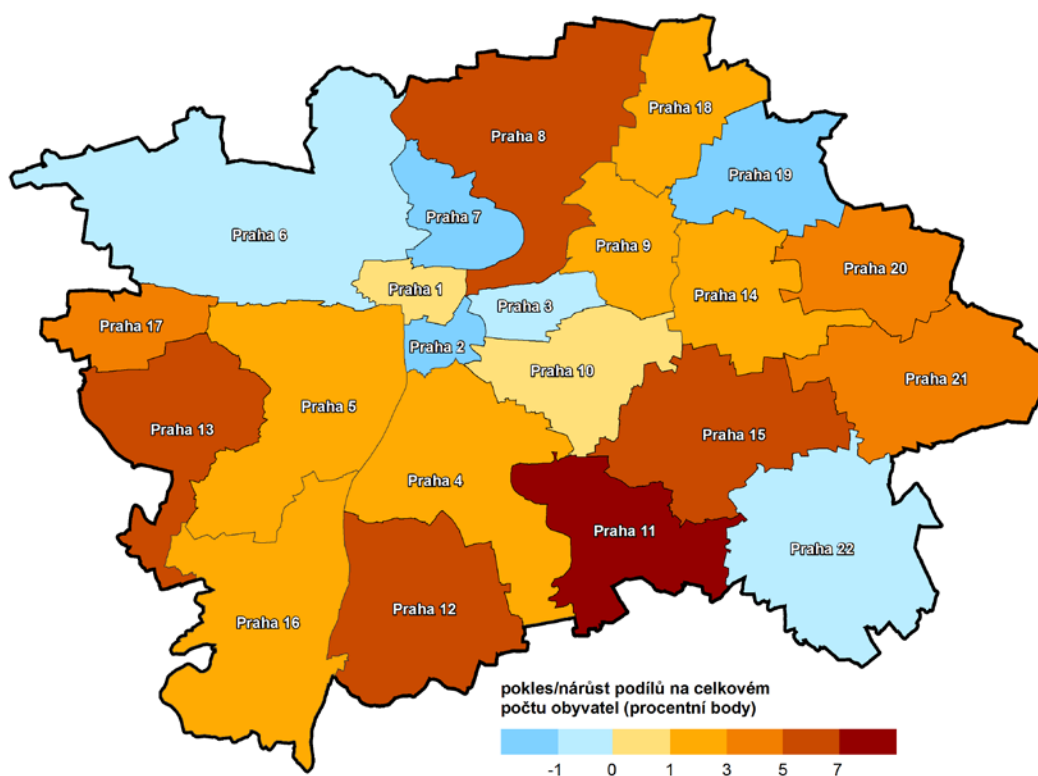

Jedním z ukazatelů věkového složení je index stáří, udávající počet obyvatel ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let). Poměr mladé a starší populace v dlouhodobějším časovém pohledu od roku 2001 do roku 2008, kdy dosáhl svého maxima (130,0 - tj. na 100 dětí ve věku 0–14 let připadalo 130,0 seniorů ve věku 65 a více let), trvale rostl. Od roku 2009 můžeme sledovat mírné kolísání hodnot tohoto ukazatele. V roce 2014 připadalo na 100 dětí ve věku 0–14 let 125,8 osob starších 65 let.

V souvislosti se stárnutím populace stojí za zmínku také zvyšování průměrného věku. V roce 2014 bylo obyvatelům Prahy v průměru 42,0 let, přičemž průměrný věk vzrostl za sledované období od roku 2001 o 0,6 roku. K vyššímu nárůstu průměrného věku došlo u mužů, kdy od roku 2001 vzrostl o 1,0 rok na 40,4 let v roce 2014, nižší nárůst lze sledovat u žen (o 0,4 roku na 43,4 let v roce 2014).

Během let docházelo ke změnám v podílu osob starších 65 let na počtu obyvatel daného správního obvodu. V převážné většině správních obvodů došlo mezi roky 2004 a 2014 k nárůstu podílu. Pouze u 6 z 22 správních obvodů podíl seniorů poklesl, avšak pouze minimálně. K nejvyššímu poklesu, a to o 1,5 procentního bodu, došlo ve správním obvodu Praha 2. Nejvyšší nárůst během uvedených deseti let (o 9,0 procentních bodů) byl zaznamenán ve správním obvodu Praha 11.

Změna podílu osob ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy mezi 31. 12. 2004 a 31. 12. 2014

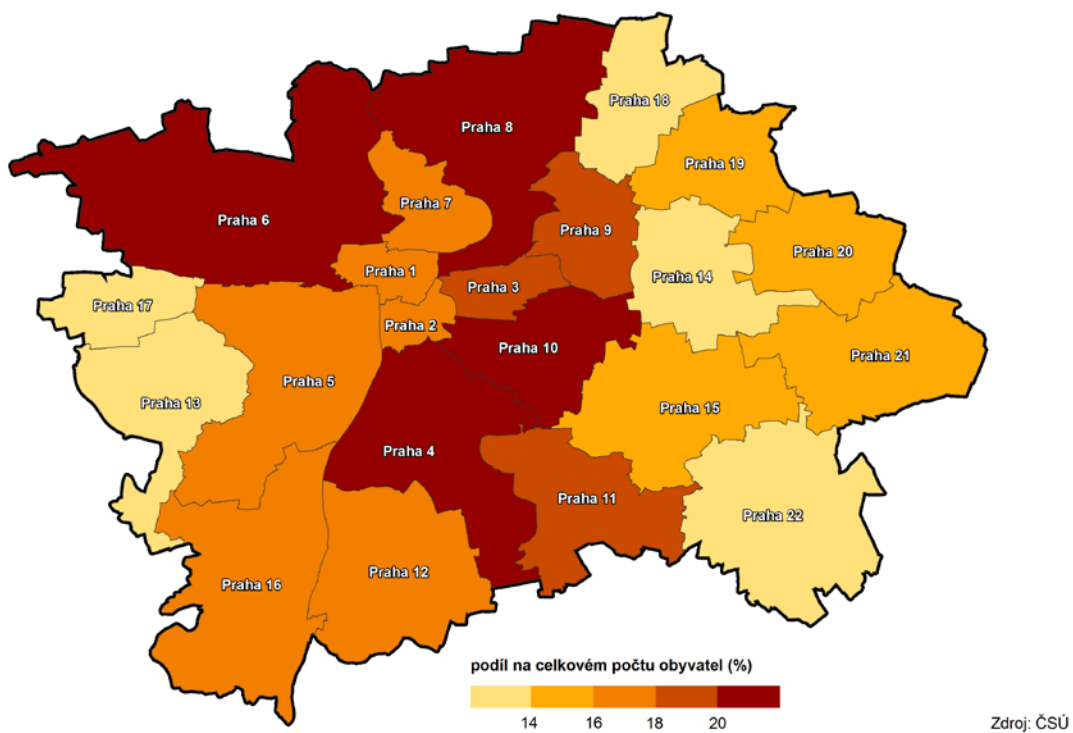

Správním obvodem hlavního města s nejstarší věkovou strukturou v současnosti je správní obvod Praha 4, v tomto obvodu představují senioři starší 65 let 23,2 % celkového počtu obyvatel. Naopak nejméně seniorů z celkového počtu (11,4 %) má správní obvod Praha 13, do kterého se v souvislosti s novou bytovou výstavbou stěhují spíše mladé rodiny s dětmi.

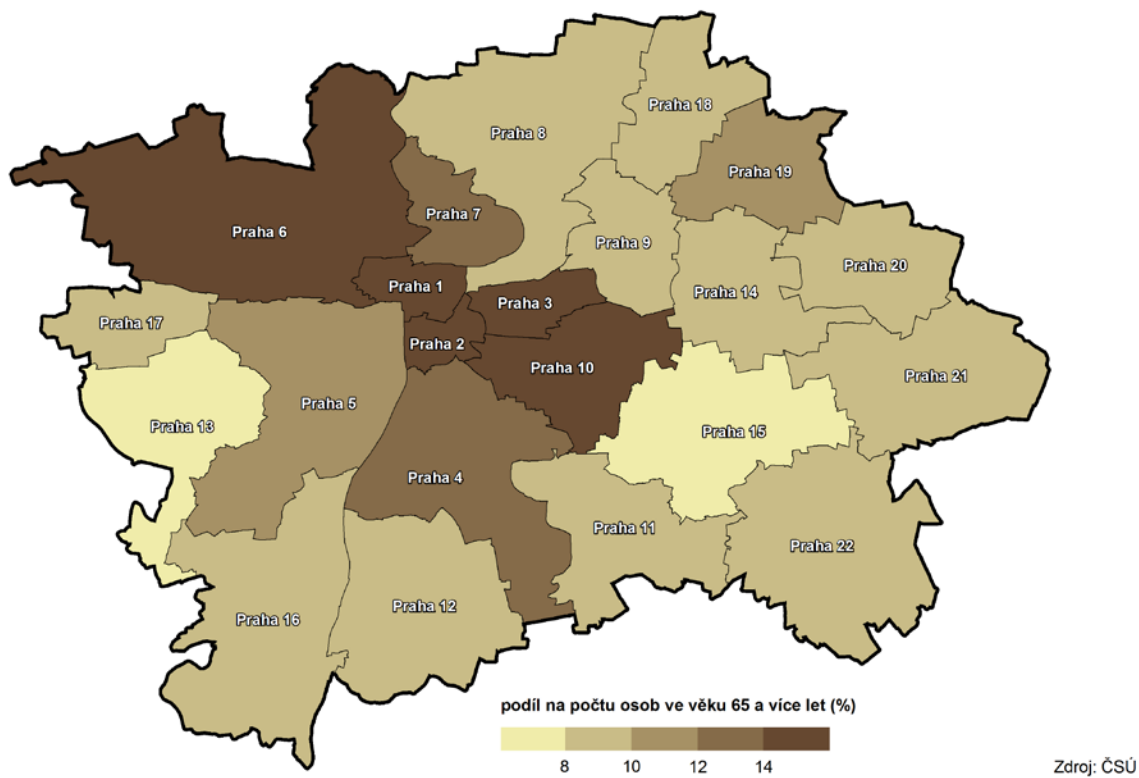
V posledních letech dochází především k výraznému nárůstu osob ve vyšších věkových kategoriích a k demografickým, sociálním i ekonomickým změnám uvnitř této věkové skupiny. Největší změny můžeme sledovat v dosud poměrně opomíjené věkové skupině nejstarších osob (85 a více let), především u těchto osob dochází ke změnám nároků na životní úroveň a rozsah poskytovaných zdravotních i sociálních služeb.

Ve věkové skupině 85 a více let se ke konci roku 2014 nacházelo 26 382 osob, tj. 11,5 % všech seniorů starších 65 let. Přičemž nejvyšší podíly lze sledovat v centrálních správních obvodech, které jsou charakteristické klasickou bytovou zástavbou a dostupností všech potřebných služeb. Nejvyšší podíl seniorů starších 85 let z počtu seniorů ve věku 65 a více let byl k 31. 12. 2014 konkrétně ve správním obvodu Praha 6 (15,9 %). Nejnižší podíly zaznamenávají spíše okrajové správní obvody hlavního města, konkrétně opět nejmladší správní obvod Praha 13 (7,8 %).

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy k 31. 12. 2014

Senioři ve věku 85 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy k 31. 12. 2014

Rodinný stav, národnost, víra

Vedle struktury podle věku je významnou charakteristikou obyvatelstva jeho složení podle rodinného stavu. Nejspolehlivější zdroj údajů o rodinném stavu obyvatelstva představuje poslední Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v roce 2011. Obecně je rodinný stav obyvatel ovlivňován vývojem sňatečnosti a rozvodovosti v uplynulém období. Ve vyšším věku ovlivňuje strukturu obyvatelstva podle rodinného stavu především rozdílná úroveň úmrtnosti mužů a žen. Na počty a podíly osob podle věku a rodinného stavu dále působí nepravidelnosti věkové struktury zmíněné v předchozí části.

Tab. 1.2: Obyvatelstvo podle rodinného stavu, pohlaví a podle věku v hl. m. Praze

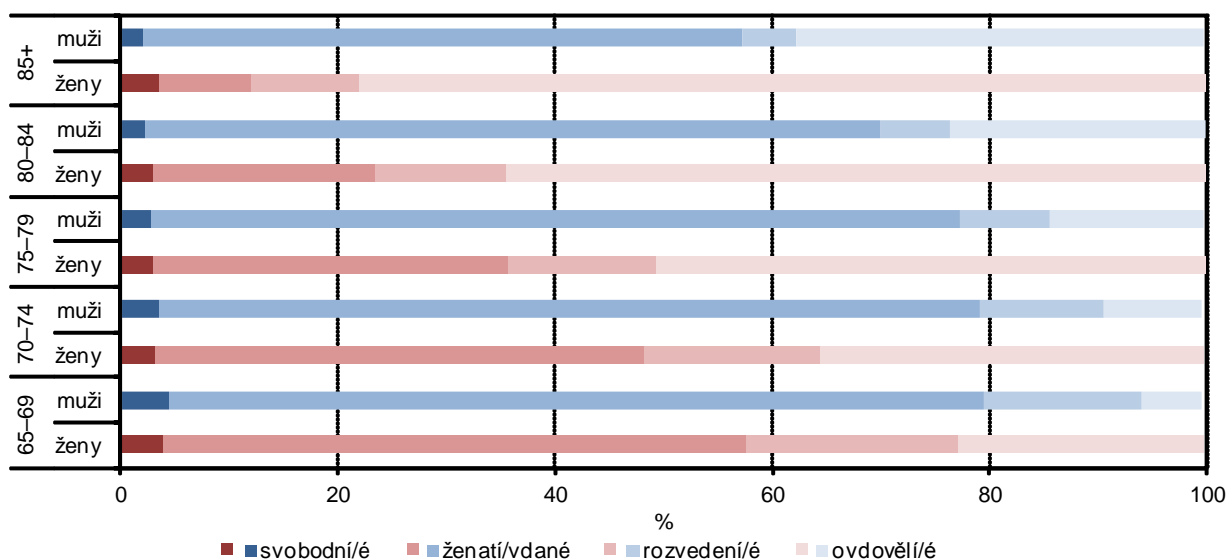
Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho				Ženy celkem	z toho			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Počet obyvatel	613 738	285 543	250 059	57 204	13 604	655 058	250 061	244 701	87 022	67 825
v %	100,0	46,5	40,7	9,3	2,2	100,0	38,2	37,4	13,3	10,4
a více let	80 790	2 810	58 469	8 724	10 445	120 239	4 100	44 144	18 354	53 379
v %	100,0	3,5	72,4	10,8	12,9	100,0	3,4	36,7	15,3	44,4
v tom ve věku:										
65–69	30 887	4,5	75,0	14,5	5,6	38 653	3,9	53,8	19,5	22,5
70–74	17 917	3,6	75,4	11,5	9,0	23 926	3,2	45,0	16,1	35,4
75–79	14 278	2,8	74,6	8,1	14,2	22 133	3,1	32,7	13,5	50,6
80–84	11 028	2,3	67,6	6,4	23,4	19 677	3,0	20,5	12,0	64,4
85–89	5 420	2,1	57,9	5,2	34,6	12 083	3,6	10,0	10,5	75,9
90–94	1 055	1,4	46,4	3,7	48,1	2 996	3,6	3,8	8,7	83,8
95 a více let	205	4,4	29,3	2,0	62,0	771	3,8	2,1	7,5	86,5

Struktura podle rodinného stavu u osob starších 65 let je zcela odlišná od struktury podle rodinného stavu celé populace bez omezení věku. Nadpoloviční většina obyvatel starších 65 let byla v době sčítání ženatá a vdaná (51,0 %) nebo ovdovělá (31,7 %). Při hodnocení rodinného stavu podle pohlaví se vždy projevuje vyšší úmrtnost mužů a dožívání se vyššího věku žen. Převážná většina mužů starších 65 let byla ženatých (72,4 %), pouze 12,9 % ovdovělých. Svobodných bylo jen 3,5 % mužů starších 65 let, 10,8 % bylo rozvedených. Naproti tomu ženy v tomto věku byly ze 44,4 % ovdovělé, 36,7 % žen žilo v manželství. Zbývajících 3,4 % žen bylo svobodných a 15,3 % rozvedených. Se zvyšujícím se věkem přirozeně přibývá podíl ovdovělých, v případě žen o něco dříve. V důsledku zvýšené úmrtnosti mužů bylo ze všech žen starších 95 let 86,5 % ovdovělých, kdežto z mužů ve věku 95 a více let bylo ovdovělých pouze 62,0 %.

Graf 1.2: Zastoupení mužů a žen ve věku 65 a více let v hl. m. Praze podle věku a rodinného stavu podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

Při sčítání lidu, domů a bytů byly také zjišťovány otázky týkající se národnosti a náboženské víry. Vyplnění těchto otázek nebylo povinné, jednalo se o dobrovolnou odpověď. Údaj vyplňoval každý občan podle svého rozhodnutí, včetně možnosti uvedení dvou národností či neuvedené žádné.

Ačkoliv se jednalo o dobrovolný údaj, otázku národnosti vyplnil poměrně velký podíl osob (73,0 %), u osob starších 65 let vyplnilo otázku národnosti dokonce 84,6 % osob dané věkové kategorie. Převážná většina obyvatel ve věku 65 a více let, která otázku národnosti vyplnila, se přihlásila k české národnosti (95,7 % osob starších 65 let). Druhou nejčastější uváděnou národností obyvatel nad 65 let byla národnost slovenská (1,6 %), třetí národnost ruská (0,3%).

Tab. 1.3: Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle národnosti, pohlaví a věku v hl. m. Praze

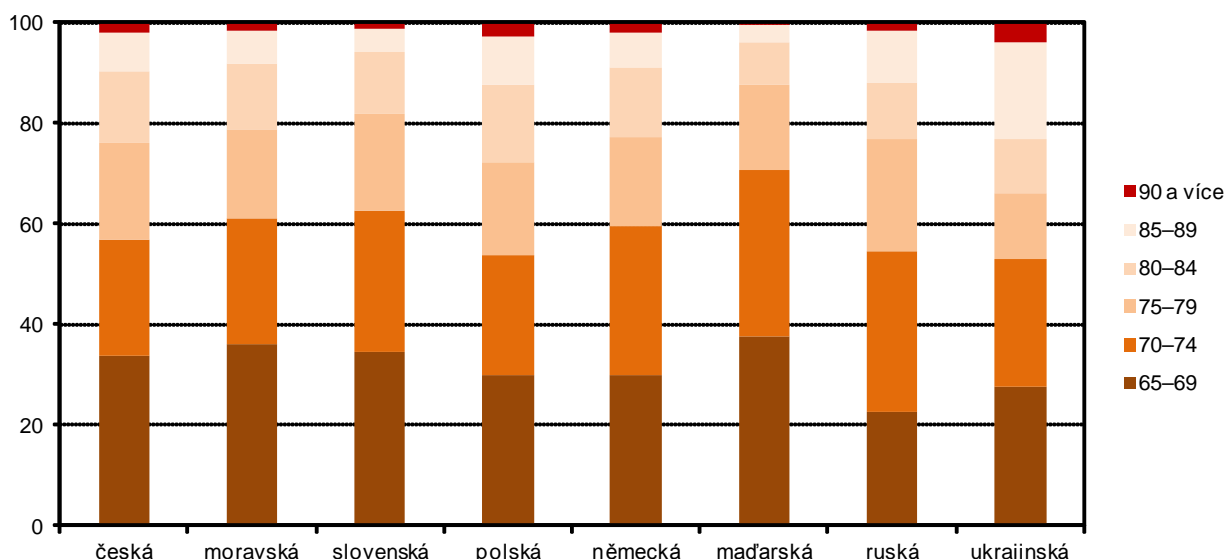
Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	201 029	40,2	59,8	34,6	20,8	18,1	26,5
z toho národnost:							
česká	162 753	39,6	60,4	34,2	20,7	18,3	26,9
moravská	509	60,5	39,5	37,9	25,1	18,7	18,3
maďarská	226	51,3	48,7	38,1	30,1	20,4	11,5
německá	212	48,1	51,9	34,9	33,0	18,4	13,7
polská	144	27,8	72,2	33,3	24,3	18,1	24,3
ruská	593	21,8	78,2	24,6	32,4	24,5	18,5
slovenská	2 675	45,4	54,6	34,8	25,8	18,0	21,5
ukrajinská	201	31,3	68,7	31,8	30,8	11,4	25,9
vietnamská	49	36,7	63,3	26,5	24,5	34,7	14,3
neuvedeno	30 919	41,8	58,2	36,9	20,4	17,3	25,5

Populace seniorů menšinových národností se odlišovala v demografických charakteristikách od většinové populace. Například netypická převaha v zastoupení mužů nad ženami byla zjištěna u moravské národnosti (60,5 % mužů a 39,5 % žen). Naopak nejvyšší podíl žen byl zaznamenán u ruské národnosti (21,8 % mužů a 78,2 % žen) a u národnosti polské (27,8 % mužů a 72,2 % žen). Z hlediska věkového rozložení se některé národnosti vyznačovaly nižším podílem osob v nejvyšší věkové skupině 80 a více let (např. národnost maďarská, německá a vietnamská).

Graf 1.3: Obyvatelstvo ve věku 65 a více let v hl. m. Praze podle věku a národnosti podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

Údaje o náboženském vyznání vyplňoval každý občan podle svého rozhodnutí. Uvedení tohoto údaje bylo nepovinné, stejně jako v případě otázky národnosti. Možnost nevyplnění využil v této otázce mnohem větší podíl osob starších 65 let (40,0 %). Občané, pokud se rozhodli na otázku odpovědět, mohli využít uvedení odpovědi „bez náboženské víry“ nebo „věřící - nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti“

nebo „ věřící - hlásící se k církvi, náboženské společnosti“ s možností doplnění konkrétní církve či náboženské společnosti.

Jak již bylo řečeno, jelikož se jednalo o dobrovolnou otázku, zůstal údaj o náboženském vyznání při sčítání v roce 2011 ve velké míře nevyplněn, přestože osoby ve věku 65 a více let otázku vyplnili častěji než obyvatelé hlavního města v průměru celkem (44,1 %). Podíl osob bez vyznání ve věku 65 a více let byl nižší o 9,7 procentních bodů než průměr všech obyvatel Prahy.

Pokud vezmeme v úvahu obě kategorie věřících (hlásících se i nehlásících) bylo v Praze věřících osob 32,7 % z celé populace starších 65 let. Podíl osob, které se označili za věřící, ale nepřihlásili se k žádné církvi, byl 10,5%. Podíl věřících přihlášených k církvi nebo náboženské společnosti představoval 22,2 % populace ve věku 65 a více let.

Tab. 1.4: Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle náboženské víry, pohlaví a věku v hl. m. Praze

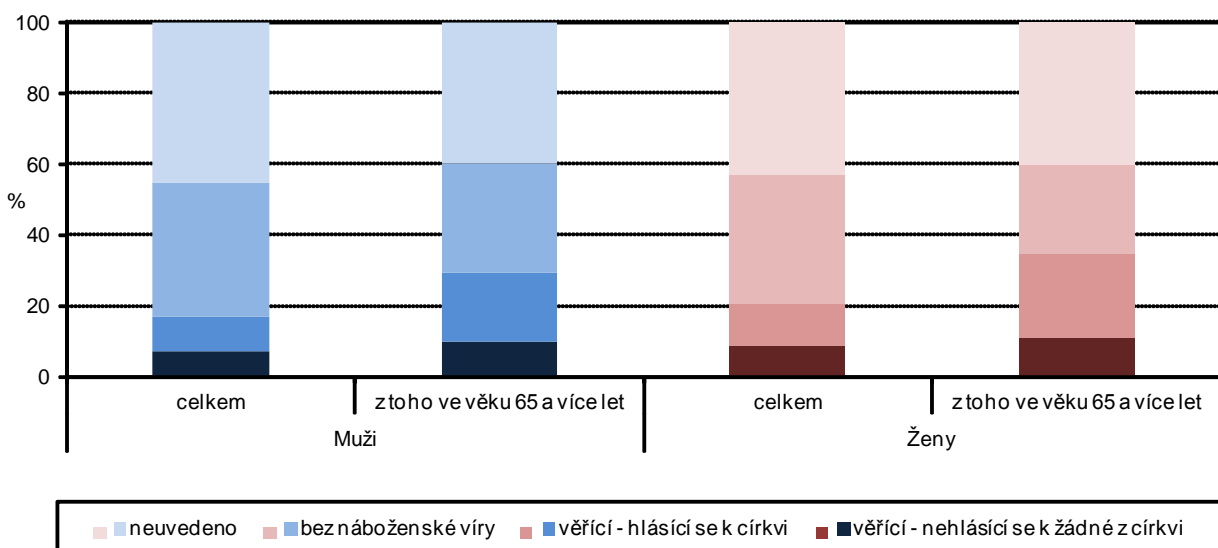
Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	201 029	40,2	59,8	34,6	20,8	18,1	26,5
z toho:							
věřící - nehlásící se k církvi	21 008	36,8	63,2	35,4	21,7	18,1	24,7
věřící - hlásící se k církvi	44 631	35,9	64,1	27,0	22,4	20,4	30,2
z toho:							
Církev československá husitská	3 852	33,2	66,8	22,0	18,1	22,0	38,0
Církev římskokatolická	30 961	36,7	63,3	26,6	23,0	20,9	29,5
Českobratrská církev evangelická	2 922	35,3	64,7	26,3	22,3	18,0	33,4
bez náboženské víry	54 963	45,6	54,4	37,9	19,0	17,3	25,7
neuvedeno	80 414	39,8	60,2	36,3	20,9	17,4	25,4

Z hlediska konkrétní církve či náboženské společnosti patřila v hlavním městě mezi seniory dominance římskokatolické církve. K této církvi se přihlásilo 15,4 % všech obyvatel hlavního města ve věku 65 a více let. Pokud vezmeme v úvahu jen zodpovězené údaje, bylo přihlášených k římskokatolické církvi 25,7 % ze všech seniorů s uvedeným údajem o náboženské víře a 69,4 % z osob věřících a přihlášených ke konkrétní církvi či náboženské společnosti. Dominance římskokatolické církve je zřetelná napříč oběma pohlavími i věkovými skupinami, přičemž římskokatolická církev má ze všech dominujících církví nejmladší věkovou strukturu. Druhou a třetí nejčastěji zastoupenou církvi byla v hlavním městě Církev československá husitská a Českobratrská církev evangelická.

Graf 1.4: Obyvatelstvo podle náboženské víry a pohlaví v hl. m. Praze podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

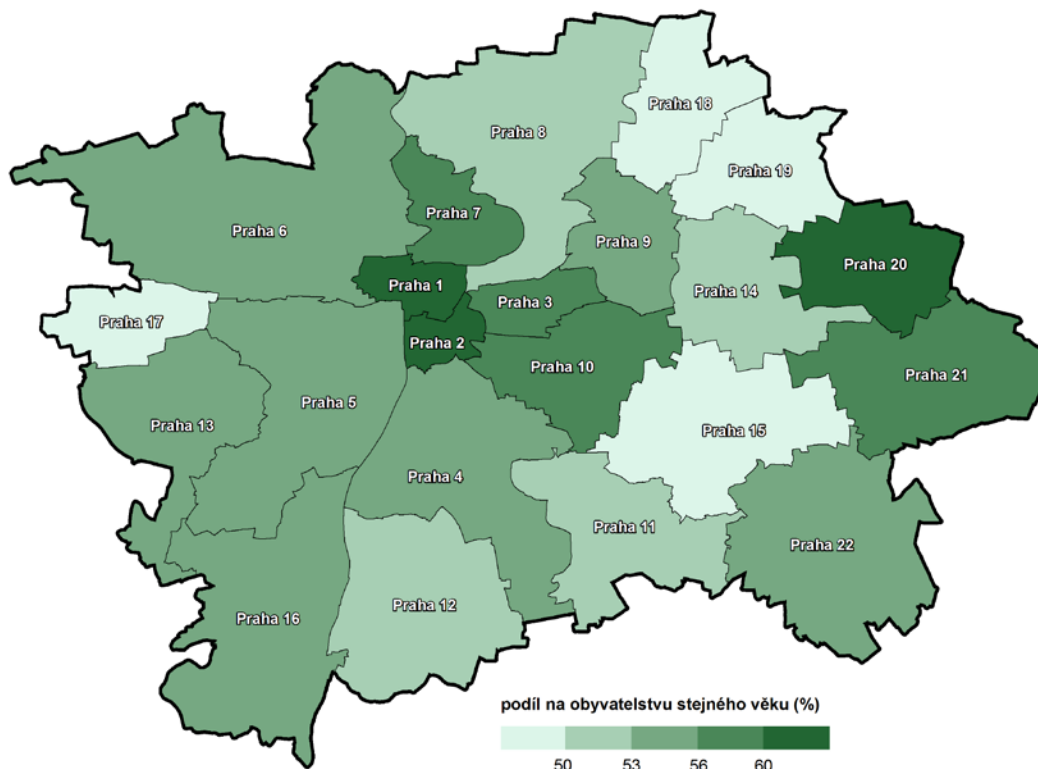

K náboženskému vyznání se častěji hlásili ženy, převaha žen byla charakteristická také pro všechny nejčastěji zastoupené církve či náboženské společnosti. Rozdíly v náboženském vyznání můžeme sledovat v rozložení podle věku. S věkem roste podíl osob s vyplněným údajem k otázce náboženského vyznání.

S věkem také narůstá podíl věřících (obě kategorie – hlásící se i nehlásící), ve věkové skupině 65–69 bylo 28,0 % věřících z dané věkové skupiny, ve věkové skupině starších 80 let již 35,1 % osob dané věkové kategorie.

Při porovnání jednotlivých správních obvodů hlavního města podle podílu věřících obyvatel, byl brán v úvahu jen podíl z osob s uvedeným vztahem k náboženské víře a to kvůli vysokému podílu nezjištěných odpovědí. Nejvyšší podíly věřících zaznamenaly tři správní obvody a to Praha 1 (62,1 %), Praha 2 (60,6 %) a Praha 20 (60,8 %). Obecně lze říci, že se jedná o správní obvody, které mají vyšší podíl obyvatel v nejstarších věkových kategoriích a starší lidé se hlásili k náboženské víře častěji. Mezi správní obvody s nejnižším podílem věřících obyvatel z počtu obyvatel s uvedeným vztahem k víře patří Praha 12 (49,3 %), Praha 18 (47,1 %) a Praha 19 (49,2 %).

Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy podle SLDB 2011 (z osob s uvedeným vztahem k víře)

Zdroj: ČSÚ

Dlouhodobá migrace, stěhování

Při sčítání lidu, domů a bytů byl také zjišťován údaj o místě bydliště matky v době narození sčítané osoby, tedy údaj o místě prvního bydliště, kde sčítaná osoba žila hned po narození. Nejednalo se tedy o přesné místo narození, které je u většiny osob zpravidla dáno místem porodnice a které pro vyhodnocení migračního pohybu tak nemá velkou vypovídací schopnost. Srovnání místa narození a místa bydliště poskytuje informace o výsledcích dlouhodobého migračního pohybu obyvatelstva. Výsledkem zpracování je podíl „původního“ obyvatelstva. Pro tento ukazatel se také používá označení „podíl rodáků“, což nejjednodušeji vystihuje podstatu tohoto ukazatele. Neznamena to však, že se tyto osoby nikdy nestěhovaly. Tento údaj nevypovídá o migračních pohybech mezi narozením a datem sčítání.

Údaje o místě narození vykazují na první pohled relativně nízký podíl nezjištěných údajů – pouze 0,5 %, v absolutním počtu 943 osob starších 65 let. Ve skutečnosti byl u dalších 16,7 tis. osob (tj. 8,3 % obyvatel ve věku 65 a více let) tento údaj zjištěn jen s neuspokojivou přesností. Převážně se jednalo o uvedení místa narození v ČR bez bližšího místa určení.

Ke dni sčítání 2011 žilo v hlavním městě 201 029 osob starších 65 let, z toho 92,1 % osob se narodilo v ČR, 7,4 % obyvatel Prahy se narodilo v zahraničí, z toho více než polovina na Slovensku (53,8 %) a u 0,5 % obyvatel nebyl tento údaj zjištěn. Podíl rodilých Pražanů (osob, které se narodily v obci bydliště) byl 43,9 % obyvatel ve věku 65 a více let. V porovnání s celou populací hlavního města bez ohledu na věk (50,8 %) byl

podíl rodilých Pražanů starších 65 let nižší. Výrazné rozdíly v zastoupení rodáků můžeme sledovat mezi jednotlivými kraji. V mezikrajském srovnání představuje hlavní město v podílu rodáků výrazný nadprůměr. V ČR je průměr rodáků ve věku 65 a více let 30,8 % mezi muži a 28,7 % mezi ženami.

Tab. 1.5: Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku v hl. m. Praze

Zdroj: SLDB 2011

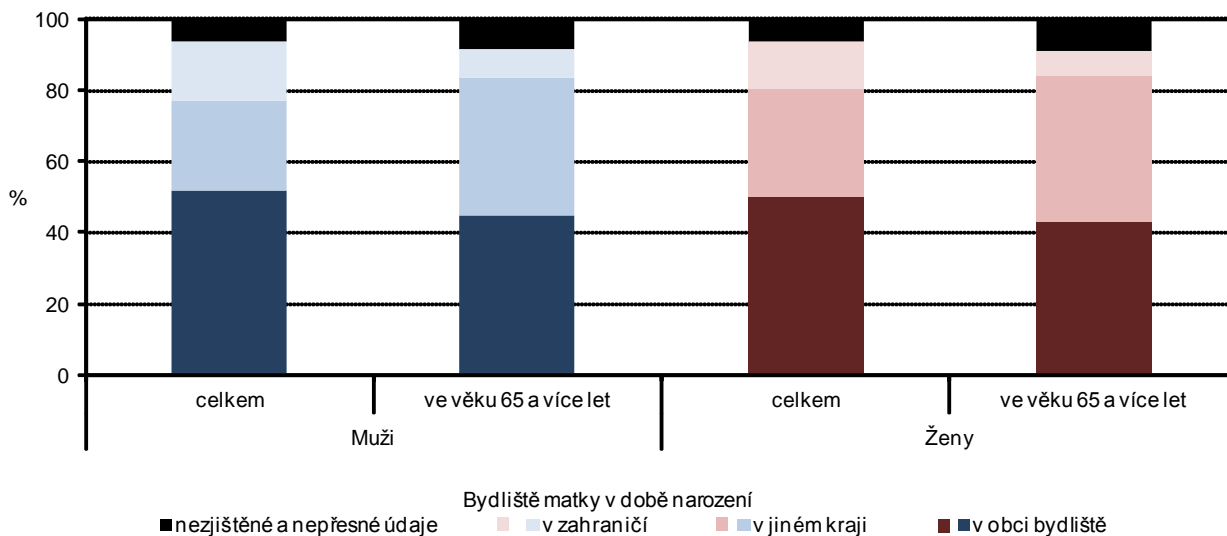
	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	201 029	40,2	59,8	34,6	20,8	18,1	26,5
v tom:							
narození v České republice	185 186	40,1	59,9	35,2	20,6	18,0	26,2
z toho:							
v obci bydliště	88 210	41,1	58,9	42,0	22,0	16,8	19,3
v jiné obci okresu	X	X	X	X	X	X	X
v jiném okrese kraje	X	X	X	X	X	X	X
v jiném kraji	80 262	39,2	60,8	28,7	19,4	19,3	32,6
narození v zahraničí	14 900	41,2	58,8	26,7	23,6	19,3	30,4
z toho ve Slovenské republice	8 018	40,9	59,1	24,3	22,4	20,2	33,0
nezjištěno	943	49,0	51,0	36,6	22,0	17,3	24,2

Podíl osob narozených v obci obvyklého bydliště je celkově vyšší u mužů (44,8 %) než u žen (43,2 %). Dlouhodobě zde hraje roli skutečnost, že ženy se při založení rodiny častěji stěhují za svým partnerem a v novém bydlišti zůstávají i ve vyšším věku. Odlišná je situace v podrobnějších věkových skupinách. S rostoucím věkem podíl rodáků postupně klesá. Z osob ve věku 80 a více let dosahuje podíl rodáků jen lehce přes 30 %. Stejnou měrou s věkem roste v jednotlivých věkových skupinách podíl osob, které se v průběhu života přestěhovaly mimo kraj svého narození. Tuto změnu lze odůvodnit stěhováním starších osob za svými dětmi, které se o ně v pozdějším věku starají, či do různých domovů s pečovatelskou službou.

Místo narození v jiném kraji než v kraji bydliště, zapsalo při sčítání 80 262 seniorů ve věku 65 a více let. 7,4 % obyvatel Prahy starších 65 let uvedlo jako místo svého narození jiný stát. V absolutním počtu to bylo 14 900 osob. Nejpočetnější skupinu - 8 018 osob - tvořili narození na Slovensku, ti představovali 4,0 % populace hlavního města starší 65 let. Další významnou skupinu představují narození na Ukrajině (1 615 osob, tj. 10,8 % narozených v zahraničí ve věku 65 a více let) a na území Ruské federace (1 185 osob, tj. 8,0 %).

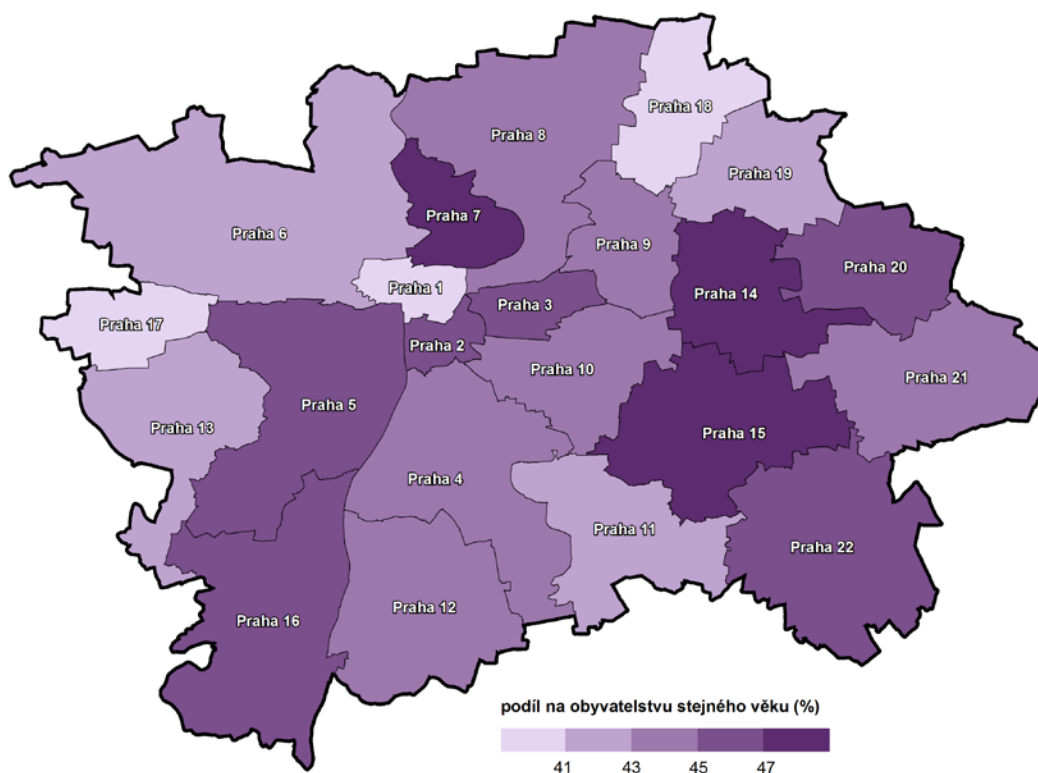
Graf 1.5: Obyvatelstvo hl. m. Prahy podle místa narození podle pohlaví a věku podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

Podíly rodáků v jednotlivých správních obvodech Prahy se pohybují od 40,0 % do 47,7 %. Nejnižší podíl je podle výsledků sčítání lidu 2011 ve správním obvodu Praha 18, nejvyšší pak ve správním obvodu Praha 15.

Rodáci ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy podle SLDB 2011

Úmrtnost, příčiny smrti, naděje dožití

V posledních letech dochází k výraznému zlepšení úmrtnostních poměrů. Vlivem prodloužení střední délky života, vysokou úrovní lékařské péče, dostupností rychlé zdravotnické služby v Praze a celkovým aktivnějším přístupem starších lidí k životu, klesá dlouhodobě počet zemřelých. Nejméně úmrtí bylo za sledované období zaznamenáno v roce 2007, a to 9 450 seniorů ve věku 65 a více let, nejvíce naopak v roce 2012, kdy zemřelo 10 141 seniorů. Od roku 2012 počet zemřelých opět mírně klesá. V roce 2014 celkově zemřelo 10 065 osob starších 65 let, z tohoto počtu bylo 4 445 (tj. 44,2 %) zemřelých mužů a 5 620 (tj. 55,8 %) žen.

Tab. 1.6: Zemřelí ve věku 65 a více let podle věku v letech 2005 až 2014 v hl. m. Praze

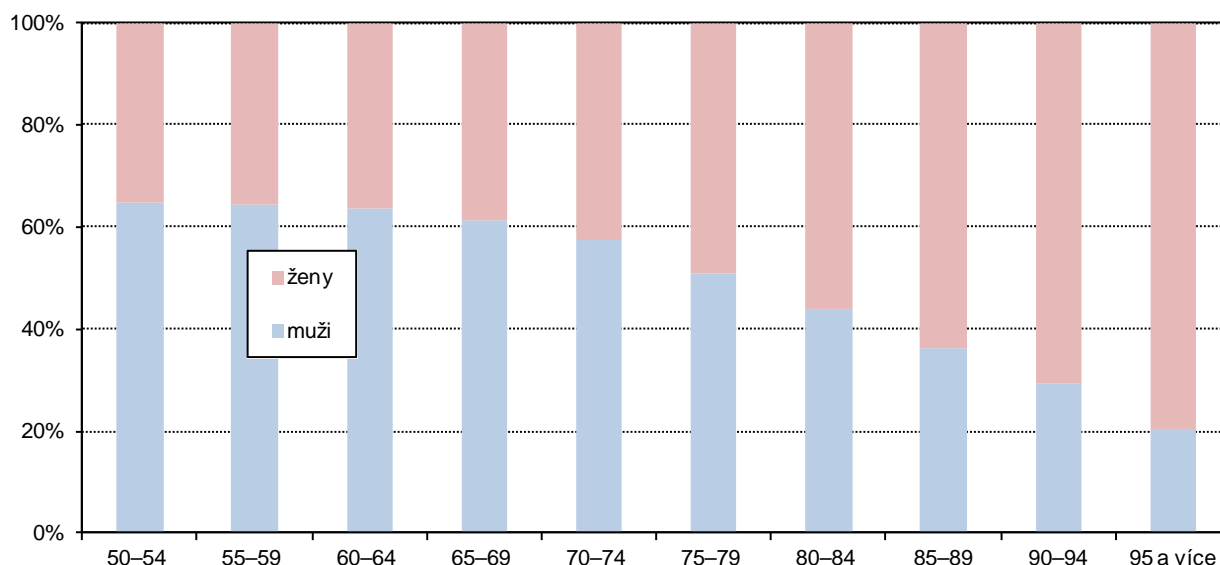
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zemřelí ve věku 65 a více let	9 877	9 555	9 450	9 536	9 784	9 739	9 733	10 141	10 100	10 065
v tom (%):										
muži	41,8	42,5	42,9	43,0	43,7	44,7	43,9	44,3	44,8	44,2
ženy	58,2	57,5	57,1	57,0	56,3	55,3	56,1	55,7	55,2	55,8
v tom ve věku (%):										
65–69 let	9,0	9,0	9,4	9,6	10,6	12,2	12,4	13,2	13,4	12,8
70–74 let	13,9	12,5	12,1	11,3	10,9	10,4	11,0	11,3	11,7	12,7
75–79 let	21,1	20,3	20,0	19,2	17,9	16,4	15,8	14,1	13,5	12,9
80–84 let	27,1	27,2	26,4	25,5	24,5	24,6	23,1	22,2	20,7	20,7
85–89 let	13,3	16,8	19,4	22,1	24,2	24,6	23,7	24,4	23,9	23,3
90 a více let	15,6	14,1	12,8	12,3	11,8	11,9	14,1	14,7	16,7	17,6

Z pohledu struktury zemřelých podle pohlaví je od roku 2005 do roku 2010 zřejmý nárůst zastoupení mužů mezi zemřelými seniory v daném roce, a to ze 41,8 % v roce 2005 na 44,7 % v roce 2010. V následujících letech se podíl zemřelých mužů mezi seniory ustálil na hodnotě okolo 44 %.

Zastoupení mužů a žen mezi zemřelými je velmi rozdílné z hlediska třídění do menších věkových skupin. S přibývajícím věkem klesá početní zastoupení mužů mezi zemřelými dané věkové skupiny. V roce 2014 až do věkové skupiny 75–79 let převažovali mezi zemřelými muži. Od věkové skupiny 80–84 let převažovaly mezi zemřelými ženy a to především v důsledku jejich delší střední délky života.

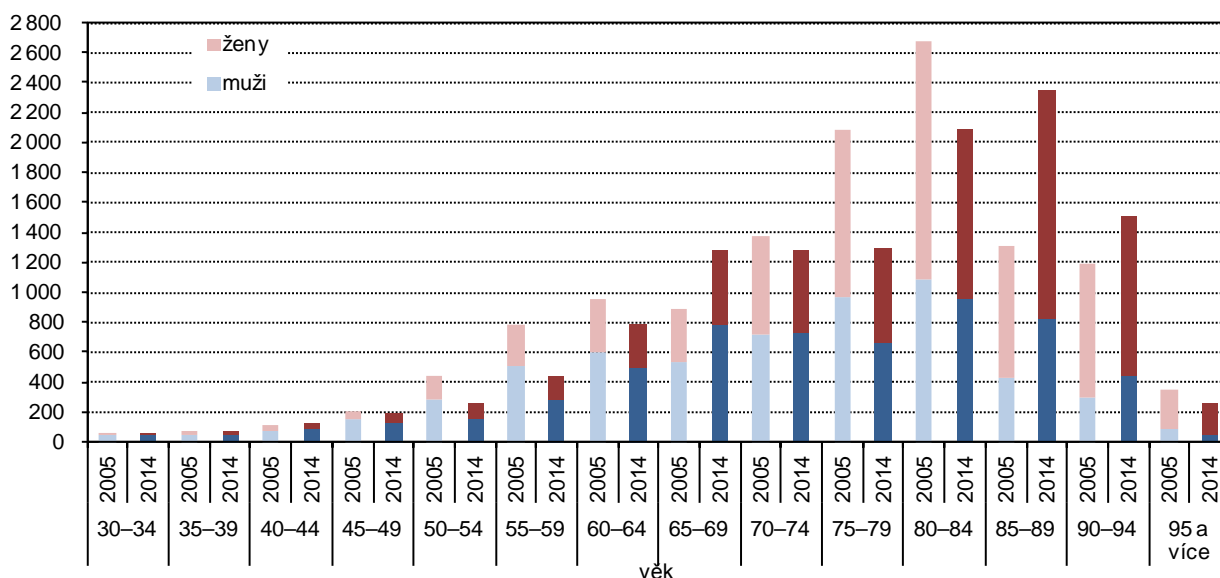

Graf 1.6: Zastoupení mužů a žen mezi zemřelými v hl. m. Praze podle věku v letech 2010–2014

Počet a zejména struktura zemřelých osob podle věku jsou ovlivňovány především početností jednotlivých generací. Z vývoje úmrtí podle podrobnějších věkových skupin je patrné celkové zlepšování úmrtnostních poměrů díky postupnému posunu nejvyššího podílu zemřelých do vyšších věkových kategorií. Zatímco v roce 2005 umírali lidé starší 65 let nejčastěji ve věku 80–84 let (27,1 %), v roce 2014 umírali nejčastěji ve věkové skupině 85–89 let (23,3 % zemřelých ve věku 65 a více let). Příznivý vývoj struktury zemřelých z pohledu věku je možné sledovat v případech obou pohlaví.

Graf 1.7: Zemřelí obyvatelé hl. m. Prahy podle věku a pohlaví v roce 2005 a 2014

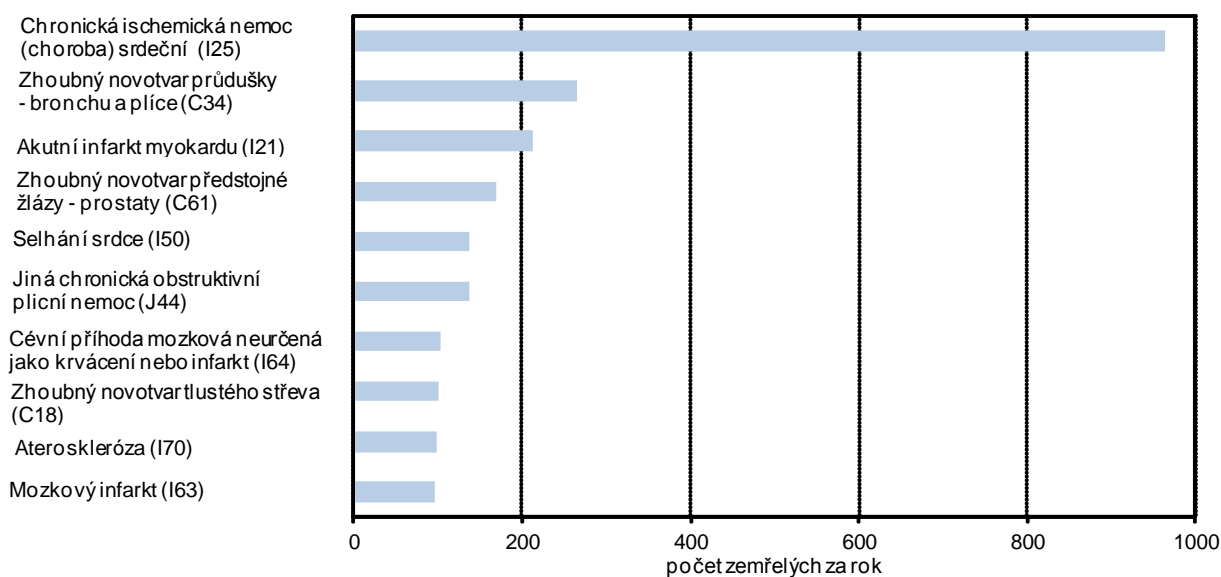

Data vyplývající z hlášení o úmrtí umožňují zhodnotit také strukturu zemřelých podle místa úmrtí. V roce 2014 bylo nejčastějším místem úmrtí seniorů zdravotnické zařízení lůžkové péče (u mužů v 68,8 % případů úmrtí, u žen v 70,0 %). Druhým nejčastějším místem úmrtí byl domov, kde zemřelo 20,0 % mužů a 15,9 % žen zemřelých ve věku 65 a více let, za ním následovalo úmrtí v zařízení sociálních služeb (muži 4,3 %, ženy 7,8 %). Rozdílnost v podílech zemřelých mužů a žen doma a v sociálním zařízení lze vysvětlit především převažujícím zastoupením žen žijících v sociálních zařízeních v kombinaci s vyšším věkem při úmrtí v porovnání s muži.

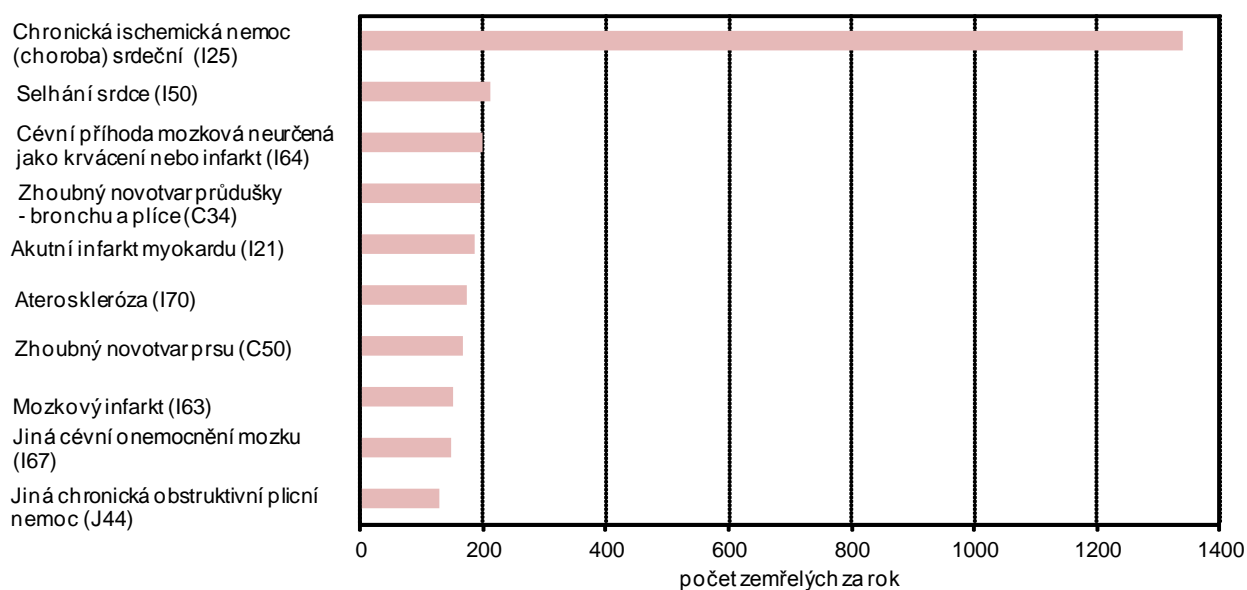
Tab. 1.7: Zemřelí podle místa úmrtí v roce 2014

	Celkem	v tom podle místa úmrtí (%)							
		doma	ve zdrav. zařízení lůžkové péče	ve zdrav. zařízení poskyt. jiné formy zdr. péče	na ulici, veřejném místě	při převozu do zdrav. zařízení	v zařízení sociálních služeb	jinde	nezjištěno
Zemřelí	12 118	19,2	67,3	2,2	1,6	0,6	5,3	1,6	2,2
v tom muži	5 769	21,7	65,1	1,8	2,7	0,5	3,5	2,5	2,3
ženy	6 349	16,9	69,3	2,5	0,7	0,7	7,0	0,8	2,1
z toho ve věku 65 a více let	10 065	17,7	69,5	2,4	0,7	0,6	6,3	0,8	2,1
v tom muži	4 445	20,0	68,8	2,0	1,1	0,6	4,3	1,1	2,1
ženy	5 620	15,9	70,0	2,6	0,3	0,6	7,8	0,6	2,1

Graf 1.8: Hlavní příčiny úmrtí mužů ve věku 65 a více let v hl. m. Praze (roční průměr 2011 až 2014)

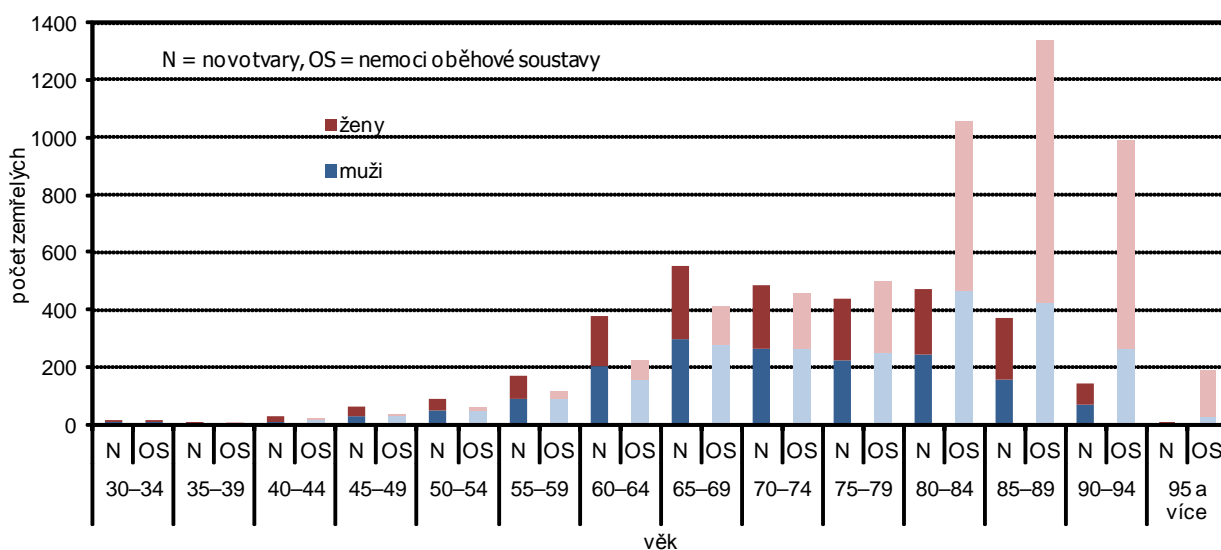
Graf 1.9: Hlavní příčiny úmrtí žen ve věku 65 a více let v hl. m. Praze (roční průměr 2011 až 2014)

Z hlediska struktury zemřelých podle příčin smrti je zřejmé, že muži i ženy starší 65 let žijící na území hlavního města Prahy umírají nejčastěji na skupinu nemocí oběhové soustavy (konkrétně na chronické ischemické choroby srdeční). V roce 2014 na nemoci oběhové soustavy zemřelo 4 941 seniorů ve věku 65 a více let, tedy 49,1 % všech zemřelých seniorů. Na tuto skupinu nemocí umírají častěji ženy než muži (muži 40,1 % zemřelých dané skupiny). Druhou nejčastější skupinou nemocí (24,6 % zemřelých), na které umírali v roce 2014 senioři, byla skupina novotvarů, na které zemřelo 2 479 seniorů starších 65 let (z toho 50,9 % mužů).

Rozdíly můžeme sledovat v rozložení zemřelých podle věku pro zmíněné dvě nejčastější příčiny nemocí. Rozložení zemřelých na novotvary je více méně rovnoměrné a obecně lze říci, že na tuto skupinu nemocí umírají lidé spíše v mladších věkových skupinách seniorů. Nejvyšší počet zemřelých na novotvary se nachází ve věkové skupině 65–69 let. Počet zemřelých na nemoci oběhové soustavy narůstá s věkem a nejvyšší počty zemřelých najdeme v nejstarších věkových skupinách, konkrétně ve věkové kategorii 85–89 let.

Graf 1.10: Zemřelí obyvatelé hl. m. Prahy na novotvary a nemoci oběhové soustavy podle věku v roce 2014

Jedním z hlavních ukazatelů, který souhrnně hodnotí úmrtnostní poměry obyvatelstva, je střední délka života. Střední délka života neboli naděje dožití je ukazatelem, který nám říká, kolik let v průměru ještě prožije jedinec, pokud by po zbytek jeho života byla úroveň úmrtnosti stejná jako v roce, pro který je tento ukazatel počítán. Odhaduje se zvláště pro muže a pro ženy každého věku, protože úmrtnost je jiná nejen v každém věku, ale také pro každé pohlaví. Spolu se zlepšující se zdravotní péčí a životním stylem obyvatel, snižují se v čase rizika úmrtí a naděje dožití se postupně zvyšuje.

Graf 1.11: Naděje dožití obyvatel hl. m. Prahy ve věku 65 let v letech 2003 až 2014 (dvouleté průměry)

Obyvatelstvo hlavního města má nejvyšší naději dožití osob ve věku 65 let ze všech krajů. Naděje dožití žen ve věku 65 let v průměru let 2013–2014 je 20,1 let, u mužů 17,0 let. Přičemž Praha je jediným krajem, ve kterém naděje dožití žen ve věku 65 let převyšuje hodnotu 20 let. Během sledovaného období let 2003 a 2014 došlo k nárůstu naděje dožití ve věku 65 let u žen o 2,5 roku, u mužů o 2,2 roku. V roce 2003 žily ženy v průměru o 2,8 let déle než muži. Rozdíl mezi pohlavími s mírnými výkyvy narůstal a v roce 2014 žily déle ženy v průměru o 3,2 let. Zatímco u naděje dožití při narození dochází ke sblížení hodnot pro muže a ženy, ve věku 65 let dochází spíše k nárůstu rozdílů mezi muži a ženami.

Projekce obyvatelstva

V roce 2014 byla zveřejněna publikace Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050. Podle jejích výsledků bude hlavní město Praha jedním ze dvou krajů, jejichž celkový počet obyvatel by měl být v roce 2050 vyšší než dnes. Po celé projektované období se očekává kladný přirozený přírůstek. Odhaduje se nárůst počtu obyvatel především díky předpokládanému plynulému nárůstu migračního salda.

Tab. 1.8: Věková struktura obyvatelstva podle projekce hl. m. Prahy

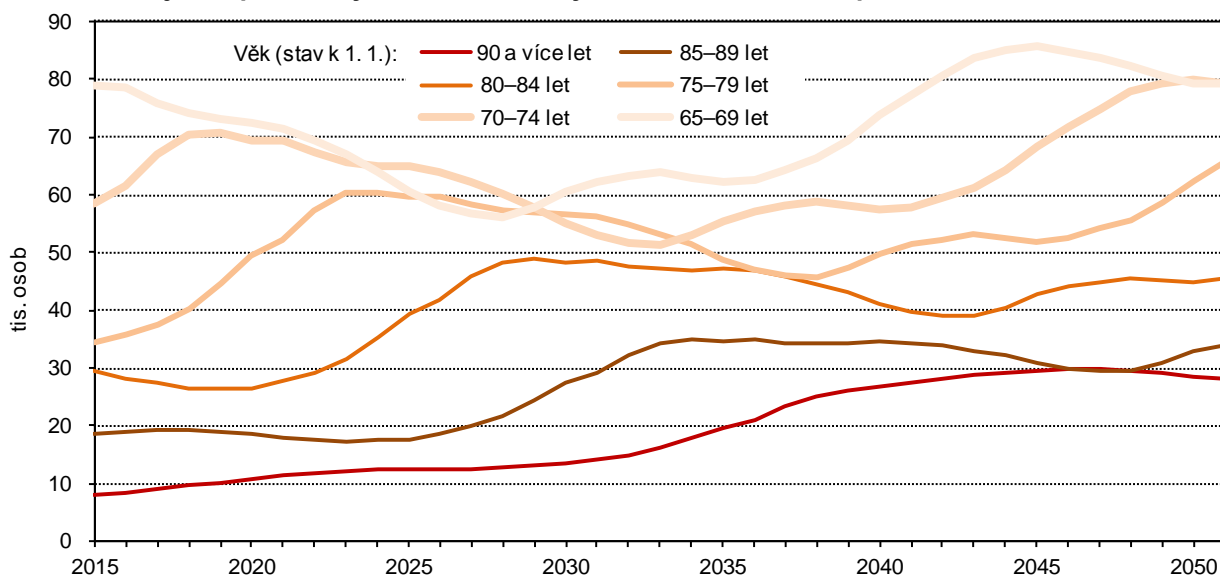
Zdroj: CSU, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (130052-14)

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)	1 248 242	1 259 850	1 275 648	1 294 114	1 316 242	1 344 146	1 377 944
z toho ve věku 65 a více let	247 371	254 585	261 596	268 102	283 468	309 090	328 101
v %	19,8	20,2	20,5	20,7	21,5	23,0	23,8
v tom ve věku (%):							
65–69 let	29,4	23,8	23,2	23,2	26,0	27,7	24,2
70–74 let	28,1	25,5	21,0	20,7	20,2	22,2	24,3
75–79 let	20,0	23,4	21,7	18,2	17,6	16,8	19,1
80–84 let	10,7	15,4	18,5	17,6	14,5	13,8	13,7
85–89 let	7,6	7,0	10,5	12,9	12,2	9,9	10,0
90 a více let	4,3	4,9	5,1	7,4	9,4	9,6	8,7

Poznámka: Základní výsledky projekce jsou ve větším detailu uvedeny v tabulkové příloze.

Ze zveřejněné projekce vyplývá, že na území hlavního města bude žít v roce 2050 1 377 944 obyvatel, z toho 328 101 seniorů. Změny ve věkovém složení obyvatelstva nebudou v hlavním městě výrazné jako v ostatních krajích republiky. Očekává se nárůst podílu osob starších 65 let z 17,6 % v roce 2013 na 23,8 % v roce 2050, v absolutním vyjádření se jedná o nárůst z 220 tis. na 328 tis. osob, tj. nárůst o 49,1 %. Celkový počet obyvatel Prahy do roku 2050 vzroste o 10,5 %.

Graf 1.12: Projekce počtu obyvatel hl. m. Prahy ve věku 65 a více let podle věku do roku 2050

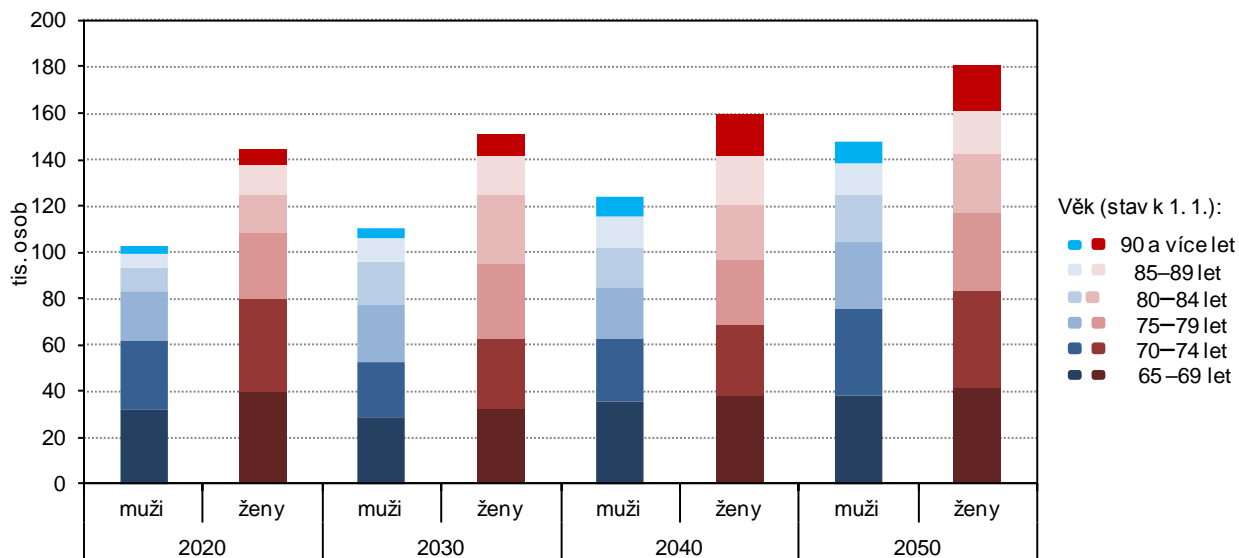

V posledních letech dochází k přechodu početně silnějších generací z let 2. světové války do věku 65 a více let. Tohoto věku již také dosáhly osoby z prvních silných poválečných ročníků narozených. V růstu jejich počtu se budou odrážet zejména nepravidelnosti věkové struktury a očekávané další prodloužení naděje dožití. Nepravidelnosti věkové struktury jsou patrné především z rozložení seniorů do podrobnějších

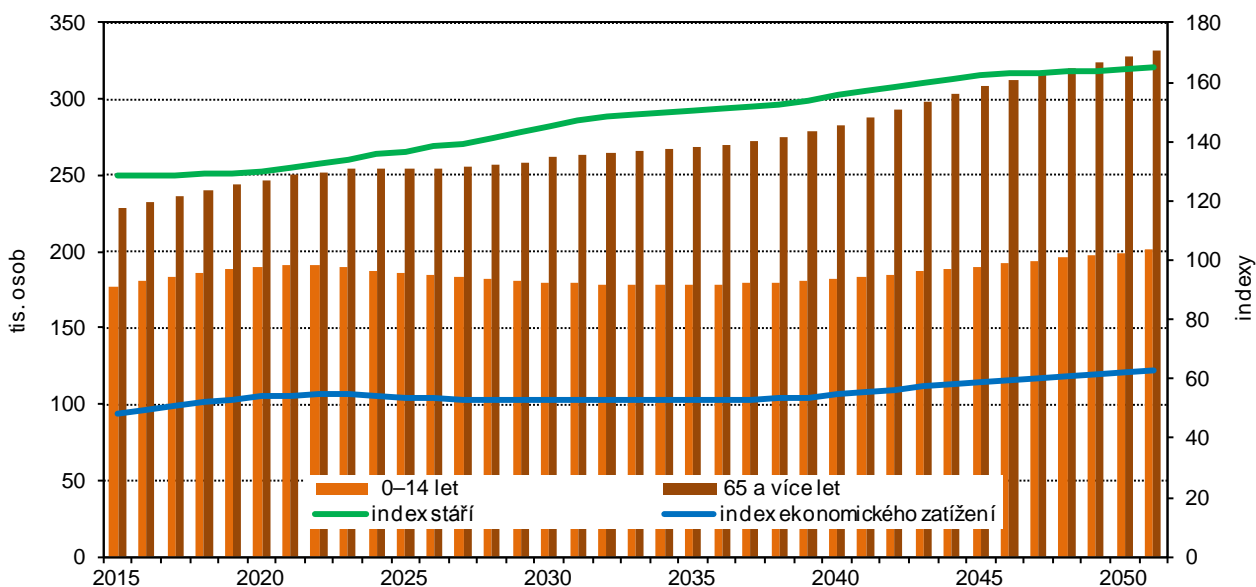
věkových skupin. Dlouhodobě se očekává také početní převaha žen ve všech 5tiletých věkových skupinách seniorů.

Graf 1.13: Projekce počtu obyvatel hl. m. Prahy ve věku 65 a více let podle pohlaví a věku do roku 2050

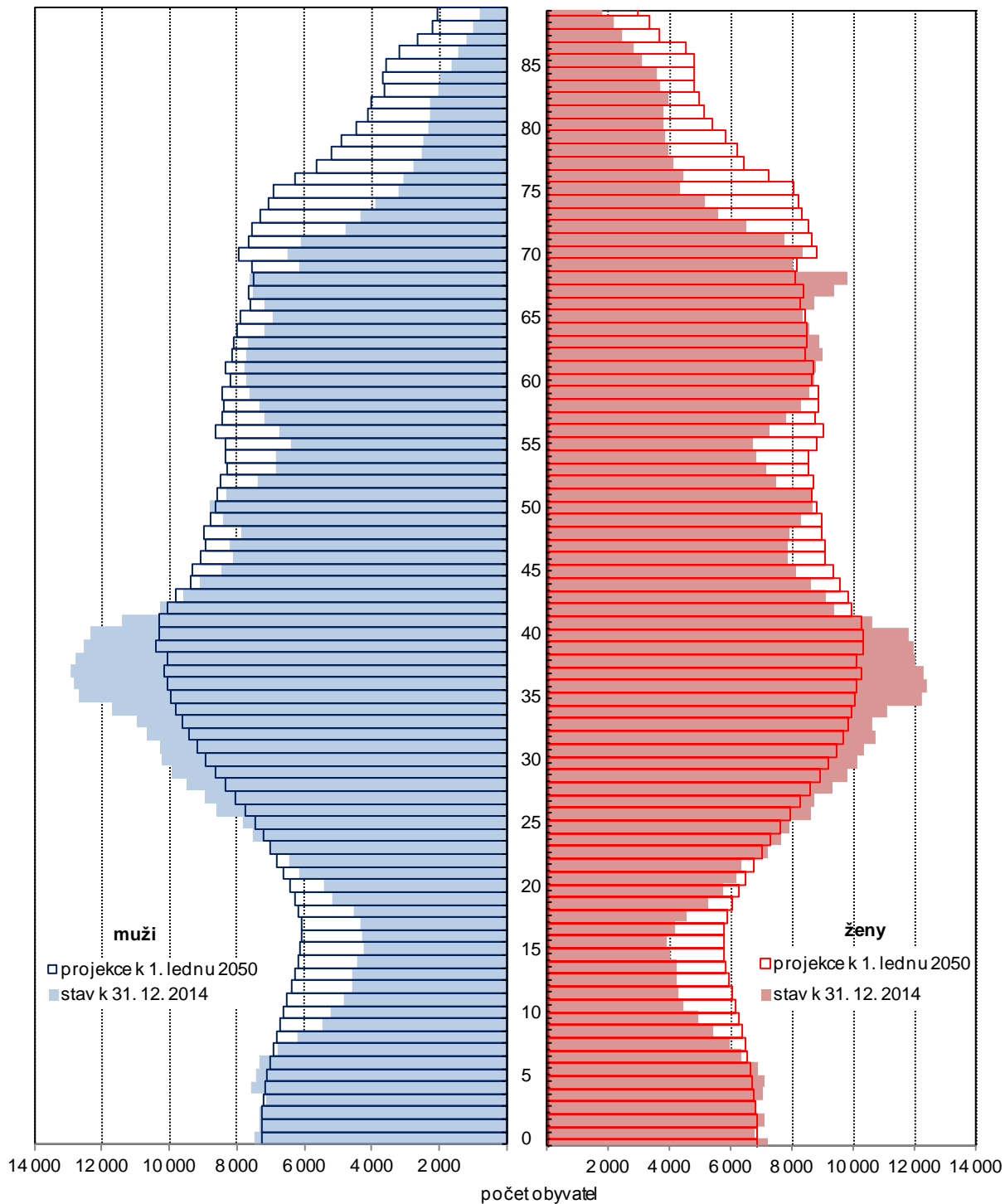

Stárnutí populace, které bude v následujících letech probíhat, charakterizují změny indexu stáří, který vyjadřuje podíl osob starších 65 let k dětem ve věku 0 až 14 let, změny průměrného věku a změny indexu ekonomického zatížení. Do roku 2050 je očekáván nárůst indexu stáří, přičemž věkově starší by měly být nadále ženy. Je odhadováno, že v roce 2050 bude na 100 dívek ve věku 0–14 let připadat 187 žen starších 65 let (v roce 2013 byl index stáří 157). V případě mužů by mělo v roce 2050 na 100 chlapců ve věku 0–14 let připadat 144 mužů ve věku 65 a více let (v roce 2013 byl index stáří 103). Stárnutí obyvatelstva ukazuje také vývoj průměrného věku obyvatelstva, který by se měl zvýšit ze 41,9 let v roce 2013 na hodnotu 44,7 let v roce 2050. Růst bude také index ekonomického zatížení, který porovnává počet osob ve věku 65+ a 0–14 let s počtem osob ve věku 15–64 let. V hlavním městě dojde za předpokladu stabilních zisků migrací ke zvýšení indexu ze 46 na hodnotu 63 osob ve věku ekonomické závislosti na 100 osob produktivního věku (15–64 let).

Graf 1.14: Projekce počtu obyvatel hl. m. Prahy ve věku 0–14 a 65 a více let, vývoj indexů stáří a ekonomického zatížení do roku 2050

Graf 1.15: Současné a předpokládané věkové složení obyvatelstva hl. m. Prahy

2. Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů

Vzdělanost

Dosažená úroveň vzdělání patří mezi základní charakteristiky využívané k posuzování kulturní úrovně a kvality lidského kapitálu u různých skupin obyvatelstva. Sčítání lidu, domu a bytů je v České republice jediným zdrojem dat o dosaženém vzdělání, navíc s možností kombinace s dalšími údaji za osoby. Každoroční statistiky školství a vzdělávání poskytují přehled o počtech studentů a absolventů různých typů škol, ovšem proces vzdělávání a výslednou úroveň vzdělání jednotlivce v nich zachytit nelze.

Stejně jako ostatní údaje ze sčítání lidu 2011, jsou i údaje o vzdělání zpracovány a publikovány za obvykle bydlící obyvatelstvo, resp. tříděny podle místa obvyklého pobytu osob.

Při sčítání lidu v roce 2011 bylo zjištěno jako nejčastější vzdělání mezi seniory hlavního města střední vzdělání (nebo vyučení) bez maturity (29,3 %). Druhou nejpočetnější skupinou s podílem 26,3 % osob tvořili senioři s úplným středním vzděláním. Vysokoškolského vzdělání dosáhl přibližně každý pátý z obyvatel Prahy ve věku 65 a více let. Celkově tak více než polovina obyvatel hlavního města získala v průběhu svého života vzdělání s maturitou nebo vyššího stupně. Podíl osob, které absolvovaly nejvýše základní vzdělání, činil 13,7 % z počtu obyvatel starších 65 let.

Tab. 2.1: Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku v hl. m. Praze

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	201 029	80 790	120 239	69 540	41 843	36 411	53 235
v tom (%):							
bez vzdělání	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2
základní vč. neukončeného	13,5	5,1	19,1	9,2	11,7	16,0	18,9
střední vč. vyučení (bez maturity)	29,3	30,4	28,6	27,9	26,6	28,8	33,6
úplné střední s maturitou	26,3	22,3	29,0	29,4	29,4	24,4	21,0
nástavbové a vyšší odborné	7,0	7,1	6,9	7,9	7,4	6,6	5,7
vysokoškolské	20,5	31,7	13,1	22,4	21,7	21,1	16,8
nezjištěno	3,3	3,3	3,2	3,2	3,0	2,9	3,8

Nelze opomenout ani množství osob, u nichž zůstalo při sčítání 2011 vzdělání nezjištěno. Podobně jako u jiných ukazatelů byl podíl nezjištěných údajů o nejvyšším ukončeném vzdělání poměrně vysoký a dosáhl 3,3 % z populace osob starších 65 let. Naopak zastoupení osob bez vzdělání mezi seniory hlavního města není početně významné (0,1 %).

S rostoucím věkem vzrůstá podíl osob s nižším vzděláním na úkor vyšších stupňů vzdělání, především úplného středního a vysokoškolského. Tato závislost je výrazná především u žen, v případě mužů jsou rozdíly v zastoupení jednotlivých stupňů vzdělání menší. Nejnižší podíl osob se základním vzděláním je ve věkové skupině 65–69 let, kde představuje 9,2 %. S věkem pak narůstá a mezi osobami staršími 80 let má základní vzdělání celých 18,9 %. To je ovšem údaj za obě pohlaví. Přičemž ze všech osob starších 65 let představují muži se základním vzděláním pouze 15,3 %, žen je pak 84,7 %.

Osoby se středním vzděláním či vyučením bez maturity představují nejpočetnější skupinu v populaci seniorů jako celku a také ve věkových skupinách nad 75 let. Nejvyšší je jejich zastoupení mezi seniory staršími 80 let, z nichž má střední vzdělání (nebo vyučení) bez maturity v průměru každý třetí (33,6 %). Toto vzdělání má mezi seniory muži 30,4 % a mezi ženami 28,6 % z osob ve věku 65 a více let daného pohlaví.

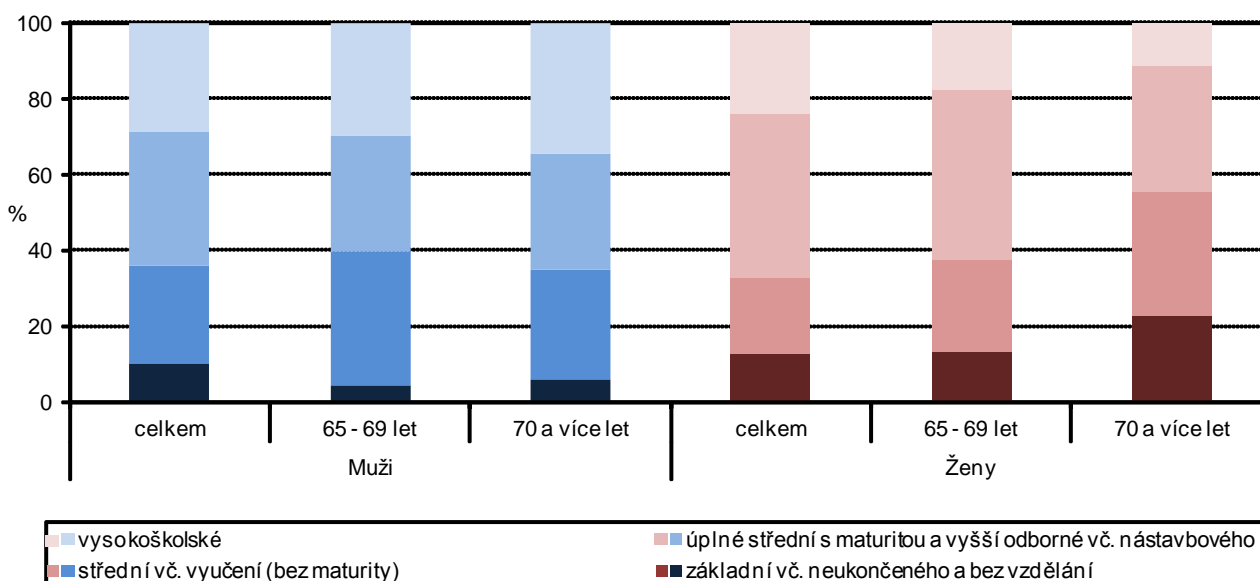
Druhou nejpočetnější skupinu obyvatel starších 65 let podle nejvyššího ukončeného vzdělání (26,3 % z 65letých a starších) představovaly podle výsledků sčítání 2011 osoby s úplným středním vzděláním (s maturitou) v celkovém počtu 52 819 seniorů. Z tohoto počtu představovali dvě třetiny absolventi úplného středního odborného vzdělání, jedna třetina získala úplné střední vzdělání všeobecné.

Mezi absolventy středních škol s maturitou převažují ženy (65,9 %). V případě seniorů s všeobecným vzděláním představují ženy téměř čtyři pětiny, u odborného vzdělání je jejich podíl 61,5 %. Ve věkových skupinách 65–69 let a 70–74 let představují senioři s úplným středním vzděláním s maturitou nejpočetnější skupinu (v obou věkových kategoriích 29,4 % z celkového počtu seniorů dané věkové skupiny), ve věkových skupinách 75–79 a starších 85 let představují tito absolventi druhou nejpočetnější skupinu, jak je tomu i v podílu mezi seniory celkem.

Graf 2.1: Obyvatelstvo hl. m. Prahy ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011*

Zdroj: SLDB

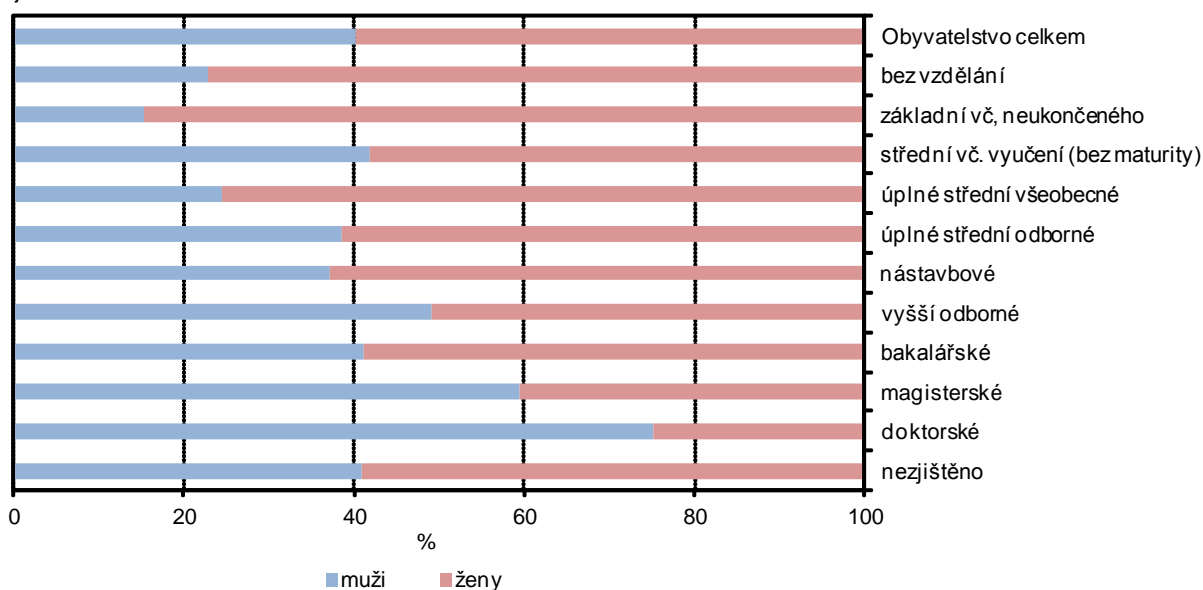
^{*)} Struktura je bez nezjištěného vzdělání

Při sčítání lidu v roce 2011 uvedlo 13 980 (tedy 7,0 %) obyvatel starších 65 let jako své nejvyšší ukončené vzdělání nástavbové a vyšší odborné vzdělání. Skupina seniorů, která získala po maturitě další vzdělání, ale nikoli klasické vysokoškolské, je tedy v populaci seniorů hlavního města poměrně malá. Podobně jako u předchozích typů vzdělání je i mezi absolventy nástavbového a vyššího odborného vzdělání převaha žen (59,2 % ze seniorů s tímto typem vzdělání). Se vzrůstajícím věkem klesá mezi seniory podíl osob s tímto vzděláním.

Vysokoškolsky vzdělaných seniorů bylo v hlavním městě 41 282, tj. 31,7 %. Z jejich celkového počtu ukončilo pouze 1,6 % seniorů vzdělání bakalářské, jelikož se jedná o relativně nový stupeň vysokoškolského vzdělání a ročníky seniorů neměly příliš možnost tento typ studovat. Magisterský stupeň vzdělání ukončilo 80,8 % vysokoškolsky vzdělaných seniorů a 17,6 % doktorské. Bakalářské vzdělání je spíše doménou žen, naopak je tomu v rámci doktorského vzdělání.

Graf 2.2: Zastoupení mužů a žen ve věku 65 a více let v hl. m. Praze v jednotlivých stupních nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

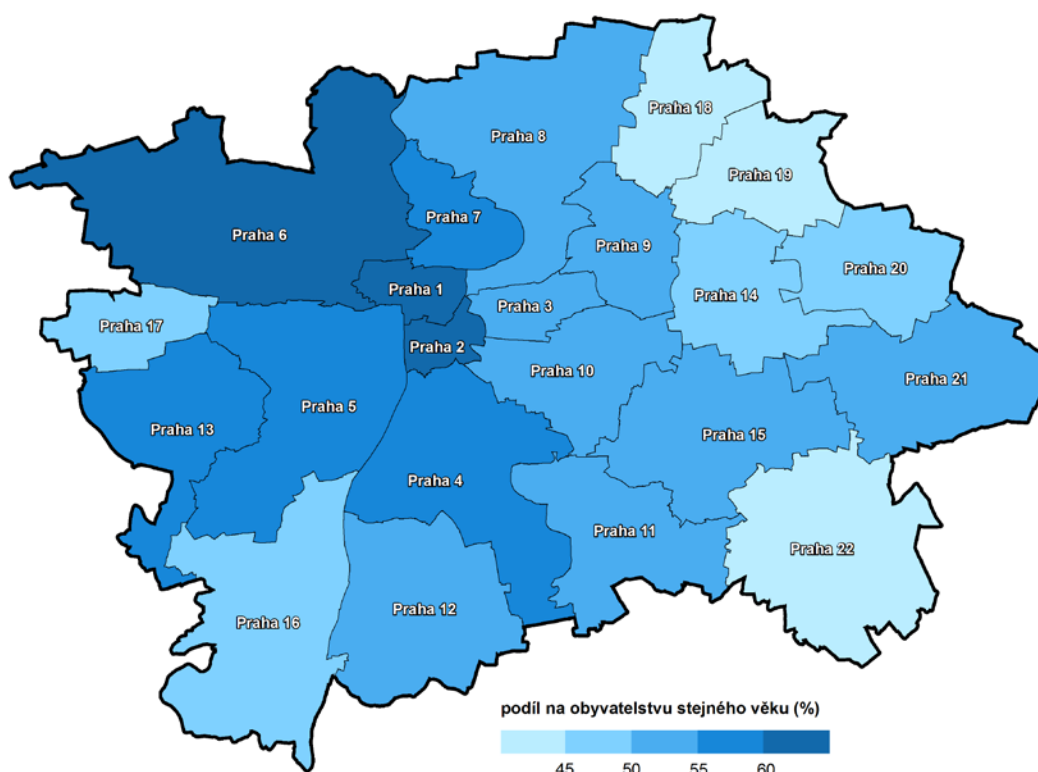

Celkové rozdíly ve vzdělanostní úrovni jsou patrné i z hlediska třídění podle pohlaví. Podle výsledků sčítání lidu 2011 ženy seniorky častěji získávají nižší vzdělání než muži, zejména ve výrazně větší míře než muži dokončily základní vzdělání (84,7 % ze všech seniorů se základním vzděláním), byly bez vzdělání (77,1 % žen) a absolvovaly úplné střední všeobecné vzdělání (75,6 % žen). Úhrnný podíl vysokoškoláků v Praze byl mezi muži vyšší (62,0 % mužů ze všech vysokoškolsky vzdělaných), přičemž podíl mužů vzrůstal spolu s vyšším stupněm vysokoškolského vzdělání. Mezi doktorandy bylo 75,2 % mužů ze všech seniorů starších 65 let s doktorským vzděláním.

Vzdělanostní úroveň seniorů hlavního města je oproti ostatním regionům vyšší. Podle výsledků sčítání lidu byl v Praze v porovnání s celorepublikovým průměrem výrazně nižší podíl osob se základním vzděláním (o 16,8 procentních bodů) a podíl osob se středním vzděláním (nebo vyučením) bez maturity (o 5,2 procentních bodů). Naopak vyšší podíl můžeme v hlavním městě sledovat v případě seniorů s úplným středním vzděláním s maturitou (o 9,7 procentních bodů) a vysokoškolským vzděláním (o 11,9 procentních bodů). Hlavní město se tak v regionálním porovnání vzdělanostní úrovně výrazně odlišuje od průměru ČR i ostatní krajů.

Rozdíly ve vzdělanosti je možné spatřit také mezi jednotlivými správními obvody hlavního města. Ve vnitřních správních obvodech – Praha 1, Praha 2 a Praha 6 – se nachází více středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných seniorů. Podíly osob se středoškolským a vyšším vzděláním v těchto správních obvodech přesahovaly 60 % z počtu seniorů se zjištěným vzděláním. Nejnižší podíl seniorů se středoškolským vzděláním a vyšším byl zjištěn ve správním obvodu Praha 22 (37,7 % ze seniorů se zjištěným vzděláním).

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: ČSÚ

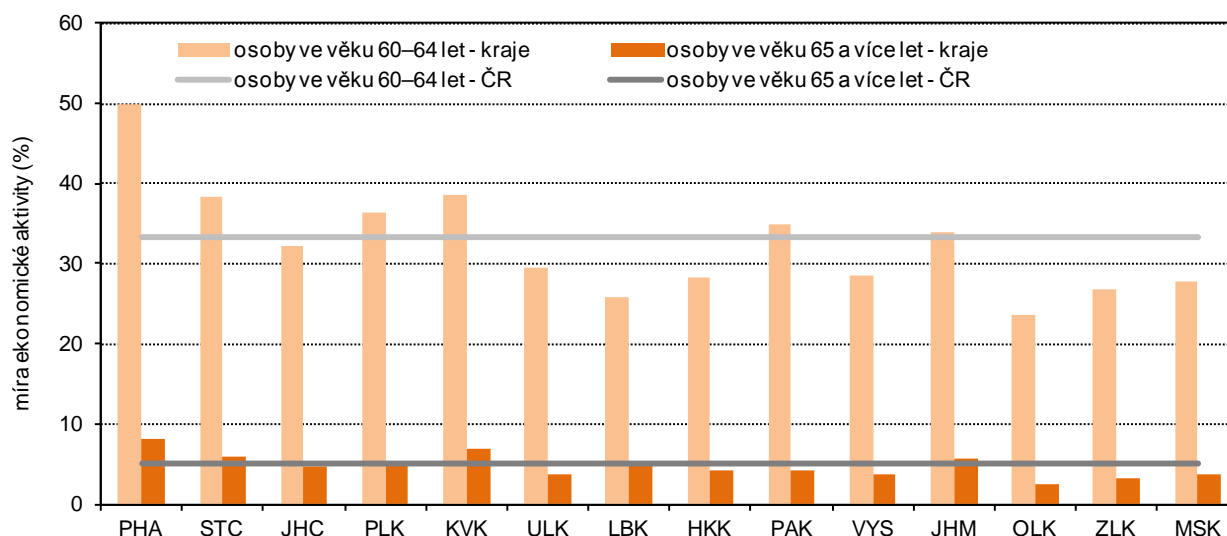
Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (VŠPS)

Jedním ze zdrojů o ekonomické aktivitě obyvatelstva je Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Podle jeho výsledků žilo v hlavním městě v roce 2014 celkem 1 069,6 tis. osob ve věku 15 a více let, z tohoto počtu bylo 227,9 tis. osob starších 65 let (tedy 21,3 %). Mezi seniory bylo 93,3 tis. mužů a 134,6 tis. žen. Z celkového objemu pracovní síly bylo zaměstnáno 648,0 tis. osob starších 15 let, z tohoto počtu bylo 18,4 tis. (tj. 2,8 %) ve věku 65 a více let. Z dat je patrné, že muži ve větší míře než ženy zůstávají ekonomicky činní i po nástupu důchodového věku. Po 65. roce věku bylo zaměstnáno 12,3 tis. mužů a pouze 6,1 tis. žen.

Míra ekonomické aktivity, která je vyjádřena jako podíl počtu ekonomicky aktivních v daném věku na počtu osob příslušné věkové skupiny, činila v loňském roce 8,1 % a celorepublikový průměr (5,0 %) převyšovala o 3,2 procentních bodů. Meziročně míra ekonomické aktivity obyvatel hlavního města ve věku 65 a více let mírně poklesla, a to o 0,2 procentních bodů. K meziročnímu poklesu došlo také u obou pohlaví. V případě mužů míra ekonomické aktivity poklesla na 7,1 %, v případě žen na 3,5 %.

V hlavním městě se míra ekonomické aktivity seniorů drží dlouhodobě nad celorepublikovým průměrem, zároveň je nejvyšší v mezikrajském srovnání, následována Karlovarským krajem s hodnotou 7,0 %.

Graf 2.3: Míra ekonomické aktivity v krajích a v ČR podle věku v roce 2014

Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

Dalším velmi cenným zdrojem dat o ekonomické aktivitě obyvatelstva je opět sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo na našem území naposledy v roce 2011. Ačkoli se jedná o starší data, stále jsou důležitým zdrojem informací, zvláště díky možnosti kombinace s dalšími charakteristikami obyvatelstva.

Ekonomická aktivita charakterizuje ekonomický status osoby, její zařazení mezi osoby zaměstnané, nezaměstnané nebo ekonomicky neaktivní. Otázku o ekonomické aktivitě vyplňovaly všechny osoby. Celkový počet ekonomicky aktivního obyvatelstva zahrnuje všechny osoby, které měly v rozhodný okamžik sčítání místo obvyklého pobytu na území České republiky a které představovaly pracovní sílu (jedná se o osoby zaměstnané i nezaměstnané). Mezi zaměstnané patří všechny osoby starší 15 let, které byly v rozhodný okamžik sčítání v placeném zaměstnání v pozici zaměstnance, patřily mezi zaměstnavatele či osoby pracující na vlastní účet (tj. samostatně výdělečně činné), případně byly pomáhajícími členy rodiny.

Do kategorie zaměstnaných se zařazují také pracující důchodci, pracující studenti a učni a ženy na mateřské dovolené (v délce 28 nebo 37 týdnů). Délka pracovního úvazku, charakter pracovní aktivity ani druh pracovního poměru není pro zařazení osob rozhodující.

Do kategorie nezaměstnaných jsou zahrnuty osoby ve věku 15 let a starší, které byly v rozhodný okamžik sčítání bez práce, práci aktivně hledaly a byly připraveny k okamžitému nástupu do práce. Osoby nad 65 let již do kategorie nezaměstnaných nepatří, jelikož se očekává, že po 65. roce věku jsou lidé již v důchodu, případně pracují. Obyvatelstvo ekonomicky neaktivní představují nepracující důchodci, ostatní nepracující

osoby s vlastním zdrojem obživy, nepracující žáci, studenti a učni, osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby.

Další otázky týkající se ekonomických charakteristik – zaměstnání, postavení v zaměstnání a odvětví ekonomické činnosti – vyplňovaly osoby zaměstnané podle současného a nezaměstnané podle posledního vykonávaného zaměstnání.

V otázce na zaměstnání se uváděla konkrétní vykonávaná činnost, zpravidla zahrnující pracovní zařazení, funkci i obor. Postavení v zaměstnání charakterizovalo osoby ekonomicky aktivní podle jejich skutečných nebo potenciálních vztahů k pracovním místům. Odvětví ekonomické činnosti se určovalo podle hlavního druhu ekonomické činnosti zaměstnavatele.

Údaje o postavení v zaměstnání jsou tříděny v souladu s Klasifikací postavení v zaměstnání CZ-ICSE. Údaje o zaměstnání a odvětví ekonomické činnosti respektují ve svém členění standardně platné statistické klasifikace – Klasifikaci zaměstnání (CZ-ISCO) a Klasifikaci ekonomických činností (CZ NACE).

Při analýze výsledků je třeba brát v úvahu zvýšený počet nezjištěných odpovědí. U populace celkem a mladších 65 let především častějším nezjištěním údajů za nezaměstnané osoby. Z tohoto důvodu analyzujeme výsledky podle postavení v zaměstnání, podle odvětví ekonomické činnosti, podle tříd zaměstnání a podle vzdělání pouze za osoby zaměstnané, nikoliv za obyvatelstvo ekonomicky aktivní celkem.

Počet a struktura ekonomicky aktivních odráží celkové složení populace. Při sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 bylo v Praze sečteno bez ohledu na věk celkem 644 643 ekonomicky aktivních, což představovalo 56,3 % obyvatel hlavního města se zjištěnou ekonomickou aktivitou. Většinu ekonomicky aktivních tvoří osoby zaměstnané. V roce 2011 bylo sečteno celkem 600 730 zaměstnaných osob.

Mezi zaměstnanými je 4,2 % seniorů ve věku 65 a více let, tj. 25 380 osob. Z celkového počtu zaměstnaných seniorů tvořili muži většinu, 58,4 % zaměstnaných starších 65 let. Míra zaměstnanosti seniorů (podíl počtu zaměstnaných ve věku 65 a více let na počtu všech osob starších 65 let se zjištěnou ekonomickou aktivitou) činila 12,9 %. Míra zaměstnanosti mužů dosáhla hodnoty 19,1 % a míra zaměstnanosti žen 8,9 %. Míra zaměstnanosti klesá s přibývajícím věkem. Ve věku 65–69 let dosahovala hodnoty 23,8 %, ve věku nad 70 let poklesla na 7,3 %. Z toho je patrné, že lidé pracují pouze krátce po dosažení důchodového věku.

Většina zaměstnaných ve věku 65 a více let byla pracujícími důchodci (85,6 % zaměstnaných). Z celkového počtu 21 724 pracujících důchodců starších 65 let bylo 57,4 % mužů a 42,6 % žen. Ve věkové skupině 65–69 let jich bylo 62,0 %, ostatní pracující důchodci byli ve věku 70 a více let.

Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku v hlavním městě zaujímali výrazně nadprůměrné postavení z pohledu mezikrajského srovnání. Podíl pracujících důchodců mužů ve věku 65 a více let byl v Praze 8,5 procentních bodů nad celorepublikovým průměrem (16,7 % v Praze, 8,2 % v ČR). Podíl pracujících důchodkyň ve věku 65 a více let je oproti mužům nižší, přesto také převyšuje celorepublikový průměr a to o 4,3 procentních bodů (7,9 % v Praze, 3,6 % v ČR).

Tab. 2.2: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku v hl. m. Praze

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom		muži	ženy
				65–69	70 a více		
Počet obyvatel	1 268 796	85 319	201 029	69 540	131 489	80 790	120 239
v tom podle ekonomické aktivity:							
ekonomicky aktivní	644 643	38 450	25 380	15 908	9 472	14 831	10 549
v tom:							
zaměstnaní	600 730	37 407	25 380	15 908	9 472	14 831	10 549
z toho pracující důchodci	46 060	19 047	21 724	13 459	8 265	12 476	9 248
nezaměstnaní	43 913	1 043	X	X	X	X	X
ekonomicky neaktivní	500 971	42 652	170 935	50 955	119 980	62 620	108 315
nepracující důchodci	231 135	42 061	170 420	50 723	119 697	62 427	107 993
ostatní s vlastním zdrojem obživy	20 800	376	317	152	165	161	156
nezjištěno	123 182	4 217	4 714	2 677	2 037	3 339	1 375

Podíl ekonomicky neaktivního obyvatelstva na celkovém počtu obyvatel se zjištěnou ekonomickou aktivitou byl podle výsledků sčítání 43,7 % z obyvatelstva Prahy celkem. Osoby ve věku 65 a více let byly z většiny ekonomicky neaktivní (86,7 % z osob 65 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou). Z ekonomicky neaktivních osob ve věku nad 65 let tvořily ženy nadpoloviční většinu (63,4 %). V rámci této skupiny převažovali nepracující důchodci. Jejich podíl na celkovém počtu ekonomicky neaktivních činil 99,7 %. Pouze 317 osob ve věku 65 a více let se zařadilo do kategorie ostatních osob s vlastním zdrojem obživy.

Intenzita ekonomické aktivity vyjadřuje počet ekonomicky aktivních na 1 000 osob příslušné věkové skupiny. Ve věkové kategorii nad 65 let dosáhla intenzita ekonomické aktivity mužů hodnoty 184, u žen 88. Pokud sledujeme intenzitu ekonomické aktivity podle věkových skupin, vidíme pokles intenzity s přibývajícím věkem. Ve věkové kategorii 60–64 let bylo 451 ekonomicky aktivních osob z 1 000 osob dané věkové skupiny, pro věkovou skupinu 65–69 let poklesla intenzita na hodnotu 229 a ve věku 70 a více let již bylo pouze 72 ekonomicky aktivních osob z 1 000 osob daného věku.

Tab. 2.3: Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, pohlaví a věku v hl. m. Praze

Zdroj: SLDB 2011

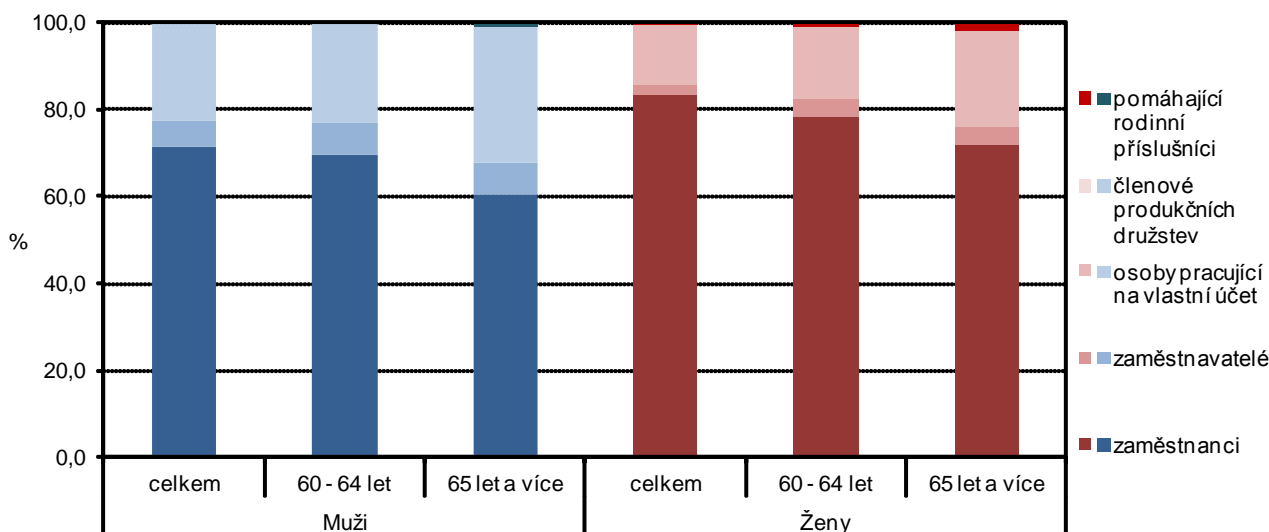
	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom		muži	ženy
				65–69	70 a více		
Zaměstnaní celkem	600 730	37 407	25 380	15 908	9 472	14 831	10 549
v tom (%):							
zaměstnanci	73,2	68,2	55,9	58,9	50,7	52,3	60,8
zaměstnavatelé	4,3	5,5	5,1	5,6	4,2	6,3	3,4
osoby pracující na vlastní účet	17,1	18,8	23,5	22,5	25,1	27,2	18,3
členové produkčních družstev	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
pomáhající rodinní příslušníci	0,5	0,5	1,2	0,9	1,7	0,8	1,7
nezjištěno	4,9	6,9	14,2	11,9	18,0	13,2	15,6

Z celkového počtu 600 730 zaměstnaných v hlavním městě Praze celkem tvořili rozhodující podíl osob zaměstnanci (73,2 %), druhou nejpočetnější skupinou byly osoby pracující na vlastní účet (17,1 %), následovala skupina zaměstnavatelů (4,3 %). Členové produkčních družstev a pomáhající rodinní příslušníci tvořili nepatrný podíl (do 1,0 %). Postavení v zaměstnání neuvvedlo 4,9 % zaměstnaných.

Ve věkové skupině seniorů starších 65 let nalezneme stejné pořadí jednotlivých typů postavení v zaměstnání jako ve skupině všech zaměstnaných bez ohledu na věk. Procentuální rozložení je však významně odlišné. Starší věkové skupiny vykazují nižší podíl zaměstnaných v postavení zaměstnance (14 177 osob, tj. 55,9 % z celkového počtu 25 380 zaměstnaných), ale vyšší podíl osob pracujících na vlastní účet (23,5 %) a zároveň také vyšší podíl nezjištěného postavení v zaměstnání (14,2 %).

Graf 2.4: Zaměstnaní v hl. m. Praze podle pohlaví, věku a postavení v zaměstnání podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB

Podíl žen ve věku 65 a více let (60,8 %) pracujících v postavení zaměstnance byl o téměř 9 procentních bodů vyšší než podíl mužů ve stejném postavení (52,3 %). Ženy byly také častěji než muži v postavení pomáhajících rodinných příslušníků (1,7 % zaměstnaných žen, 0,8 % zaměstnaných mužů). Naproti tomu muži byli častěji než ženy v postavení osoby pracující na vlastní účet, jejich podíl převyšoval podíl žen o 8,9 procentních bodů. Stejně tak muži častěji zastávali pozici zaměstnavatele (6,3 % mužů a 3,4 % žen).

Podstatný vliv na strukturu zaměstnaných podle odvětví měl výrazně vyšší podíl nezjištěných odpovědí. Při sčítání lidu v roce 2011 10,3 % zaměstnaných nevedlo odvětví ekonomické činnosti. Mezi zaměstnanými seniory byl podíl mnohem vyšší, na otázku k odvětví ekonomicky činnosti neodpovědělo dokonce 21,5 % seniorů starších 65 let.

Tab. 2.4: Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti, podle pohlaví a věku v hl. m. Praze

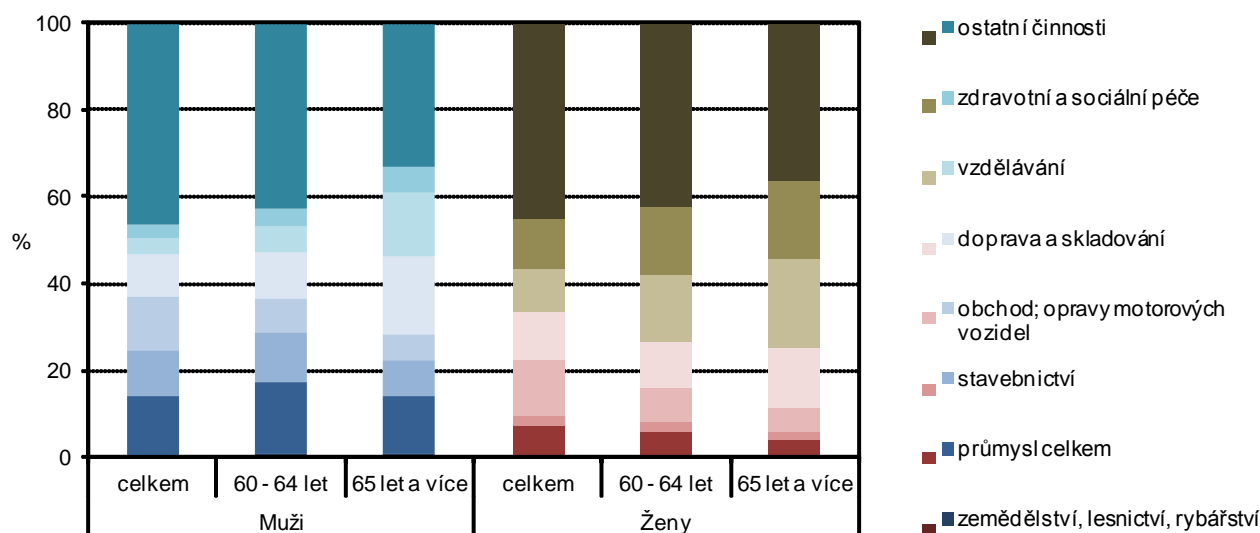
Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	600 730	37 407	25 380	311 721	21 504	14 831	289 009	15 903	10 549
z toho (%):									
zemědělství, lesnictví, rybníctví	0,4	0,5	0,6	0,4	0,6	0,7	0,3	0,3	0,4
průmysl celkem	9,4	10,4	7,3	12,2	14,7	10,7	6,3	4,5	2,5
stavebnictví	5,8	6,6	4,4	9,4	9,9	6,5	1,9	2,0	1,5
obchod; opravy motorových vozidel	11,3	6,9	4,6	11,2	7,1	4,8	11,5	6,7	4,3
profesní, vědecké a technické činnosti	9,1	9,0	12,8	8,6	9,0	14,6	9,7	9,0	10,2
vzdělávání	6,2	8,7	13,4	3,5	5,3	11,7	9,2	13,2	15,8
zdravotní a sociální péče	6,4	7,8	8,3	2,8	3,7	4,7	10,4	13,5	13,3
jiné činnosti	7,1	7,4	7,8	5,5	6,8	6,9	8,8	8,2	9,0
nezjištěno	10,3	13,3	21,5	10,1	12,0	19,6	10,5	15,0	24,2

Struktura zaměstnaných seniorů v jednotlivém odvětví se výrazně odlišuje od celkové populace. Hlavní město je v rámci celorepublikového srovnání specifické svým velmi nízkým podílem osob pracujících v odvětví zemědělství, lesnictví a rybníctví a průmyslových odvětvích. Převážná většina obyvatel Prahy pracuje v terciárním sektoru.

Graf 2.5: Zaměstnaní v hl. m. Praze podle pohlaví, věku a odvětví ekonomické činnosti podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

Zaměstnaní v jednotlivých odvětvích se od sebe liší svoji věkovou strukturou. V porovnání s populací celkem působila věkově starší pracovní síla v roce 2011 v zemědělství, lesnictví a rybníctví, kde pracovalo 0,6 % zaměstnaných starších 65 let. Oproti celopražské populaci se výrazně starší věkovou strukturou vyznačovala skupina seniorů zaměstnaných ve vzdělávání, kde pracovalo 13,4 % seniorů ve věku 65 a více let, oproti 6,2 % z populace zaměstnaných hlavního města celkem. Druhým nejčetnějším odvětvím mezi seniory staršími 65 let je skupina odvětví zahrnující profesní, vědecké a technické činnosti (12,8 % seniorů).

Rozdíly jsou patrné také v zastoupení jednotlivých odvětví podle pohlaví. Absolutně nejvyšší počet žen ve věku 65 a více pracuje ve školství (1 672 osob). V odvětví zdravotnictví a sociální péče je tradičně nadpoloviční většina zaměstnaných ženského pohlaví (66,8 %). V ostatních odvětvích dominují muži, přičemž největší převahu mají v odvětví stavebnictví (86,1 % zaměstnaných jsou muži).

V souladu se statistickou Klasifikací zaměstnání jsou zaměstnanci rozděleni do 10 hlavních tříd zaměstnání. I zde je potřeba zmínit vysoký podíl nezjištěných odpovědí u osob starších 65 let. 21,2 % seniorů, kteří uvedli, že jsou zaměstnaní, nevedlo třídu svého zaměstnání. Struktura zaměstnaných seniorů podle hlavních tříd zaměstnání není příliš odlišná od struktury celé zaměstnané populace v hlavním městě.

Tab. 2.5: Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání, pohlaví a věku v hl. m. Praze

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	600 730	37 407	25 380	311 721	21 504	14 831	289 009	15 903	10 549
v tom (%):									
zákonodárci a řídící pracovníci specialisté	8,2	7,2	4,7	10,1	9,3	6,4	6,2	4,4	2,2
techničtí a odborní pracovníci	25,9	23,9	31,5	23,6	20,4	30,8	28,4	28,6	32,4
úředníci	22,0	23,2	17,5	18,6	20,5	17,6	25,6	26,8	17,4
pracovníci ve službách a prodeji	6,9	5,4	4,7	4,3	3,3	2,7	9,7	8,3	7,5
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví, rybářství	13,3	9,8	8,9	11,4	8,8	8,6	15,3	11,2	9,3
řemeslníci a opraváři	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,2	0,3
obsluha strojů a zařízení, montéři	7,0	9,0	4,5	12,1	14,5	6,9	1,6	1,5	1,1
pomocníci a nekvalifikovaní prac.	4,7	6,1	2,6	8,1	9,8	3,9	1,1	0,9	0,6
zaměstnanci v ozbrojených silách	2,3	3,2	4,1	1,5	1,7	1,7	3,2	5,3	7,4
nezjištěno	0,2	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
	9,1	11,8	21,2	9,7	11,2	20,8	8,5	12,7	21,7

Praha měla také v rozložení podle hlavních tříd zaměstnání specifické postavení, odlišné od jiných krajů v České republice. V hlavním městě obecně platí převaha tříd zaměstnání, které vyžadují určitou specializaci a větší odborné vzdělání. Stejně tak je tomu u skupiny osob v seniorském věku. Nejvíce byla v Praze mezi seniory zastoupena skupina specialistů, do které patří např. učitelé, lékaři, právníci, specialisté ve stavebnictví (31,5 % všech zaměstnaných seniorů). Druhou velmi významnou skupinu tvoří techničtí a odborní pracovníci (17,5 %), ostatní třídy zaměstnání se svým podílem zaměstnaných ve věku 65 a více let pohybují pod hranicí 10 %.

Struktura zaměstnaných osob starších 65 let podle hlavních tříd zaměstnání je různá u mužů a u žen. Mezi zaměstnanými seniory bylo 41,6 % žen, přičemž ženy pracovaly častěji než muži v třídách pomocných a nekvalifikovaných pracovníků (75,3 % z této třídy tvořily ženy) a úředníků (66,0 % žen mezi úředníky). Zaměstnané seniory muže bychom nejčastěji našli v profesích řemeslníků a opravářů, dále jako obsluhu strojů a zařízení, montérů (9 z 10 zaměstnaných byli muži). Vysoký podíl mužů můžeme nalézt také mezi seniory zákonodárci a řídícími pracovníky (80 % z dané třídy).

Úroveň dosaženého vzdělání je důležitou charakteristikou zaměstnaných osob, která souvisí s jejich uplatněním na trhu práce a rozmístěním v jednotlivých odvětvích ekonomické činnosti i v hlavních třídách zaměstnání.

Podle dosaženého stupně vzdělání měli v hlavním městě nejvyšší podíl z celkového počtu zaměstnaných (44,2 %) absolventi vysokoškolského vzdělání, následováni absolventy úplného středoškolského vzdělání s maturitou (24,7 %). Stejně rozložení měly podle dokončeného vzdělání podíly zaměstnaných seniorů mužů. Nadpoloviční většina (51,7 %) zaměstnaných mužů ve věku 65 a více let měla vzdělání vysokoškolské, jedna pětina (20,3 %) pak ukončila úplné střední vzdělání s maturitou. Na rozdíl od mužů byla struktura podle ukončeného vzdělání u žen, co se týká procentuálního rozložení, mírně odlišná. Podíl vysokoškolsky vzdělaných žen nebyl mezi seniorkami tak vysoký jako u mužů (pouze 33,7 % zaměstnaných žen starších 65 let absolvovalo vysokou školu), oproti mužům byl naopak vyšší podíl žen s úplným středním vzděláním s maturitou (31,0 %).

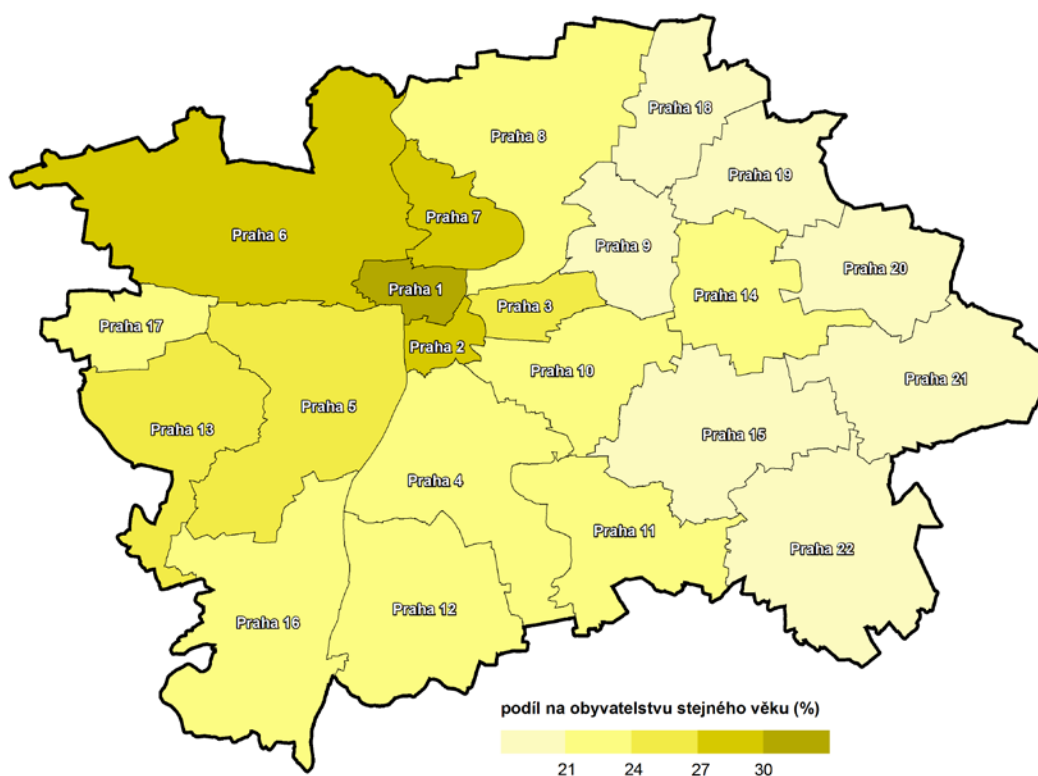
Tab. 2.6: Zaměstnaní podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku v hl. m. Praze

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	600 730	37 407	25 380	311 721	21 504	14 831	289 009	15 903	10 549
v tom (%):									
bez vzdělání	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
základní vč. neukončeného	4,4	4,5	4,3	4,3	3,4	1,9	4,6	5,9	7,8
střední vč. vyučení (bez maturity)	20,5	25,6	17,1	24,7	31,0	18,0	15,9	18,3	15,9
úplné střední (s maturitou)	34,9	28,6	24,7	31,6	23,1	20,3	38,4	36,1	31,0
nástavbové a vyšší odborné	6,4	7,2	8,7	4,7	4,7	7,4	8,2	10,7	10,6
vysokoškolské	33,1	33,4	44,2	34,0	37,1	51,7	32,2	28,3	33,7
nejištěno	0,6	0,7	0,8	0,6	0,6	0,7	0,6	0,8	0,9

Při porovnání zaměstnanosti podle jednotlivých správních obvodů hlavního města můžeme vidět vyšší podíl zaměstnaných seniorů ve věku 65–69 na počtu obyvatel stejného věku v severozápadních správních obvodech. Výrazně nejvyšší podíl (35,2 %) je ve správním obvodu Praha 1, následován správním obvodem Praha 6 (28,9 %). Naopak nejnižší podíl zaměstnaných seniorů ve věku 65–69 let najdeme ve správním obvodu Praha 19 (18,2 %).

Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle správních obvodů hlavního města Prahy podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

3. Domácnosti a bydlení seniorů

Sčítání lidu, domů a bytů představuje jedinečný zdroj dat o velikosti a struktuře domácností jak v podrobnějším územním detailu, tak v kombinaci s charakteristikami úrovně bydlení. Mezi základní dlouhodobé trendy ve vývoji hospodařících domácností patří růst jejich počtu a zároveň snižování jejich průměrné velikosti. K tomuto trendu nejvíce přispívá významný nárůst absolutního počtu domácností jednotlivců.

Údaje o domácnostech byly ve sčítání 2011 zpracovány na základě zápisů na druhé straně bytového listu, kde osoby zaznamenávaly příbuzenské a jiné vztahy v rámci jedné hospodařící domácnosti. Osoby byly do jedné domácnosti zařazovány na základě společného místa obvyklého pobytu.

Hospodařící domácnost tvoří osoby, které společně hospodaří, tj. společně hradí výdaje domácnosti jako je strava, náklady na bydlení aj. Společné hospodaření se vztahuje i na děti, které do příslušné domácnosti patří, i přestože samy na výdaje domácnosti nepřispívají.

Za domácnosti seniorů jsou považovány všechny hospodařící domácnosti, tvořené jednou rodinou, jednotlivcem, nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých je osoba v čele ve věku 65 a více let.

Struktura domácností

Podle výsledků sčítání lidu 2011 je v České republice 1 069 505 domácností seniorů, ve kterých žije celkem 1 762 993 osob. Nejvíce domácností seniorů z celkového počtu najdeme v hlavním městě Praze (134 374 domácností seniorů, tj. 12,6 % domácností v ČR) a v nich 219 027 (tj. 12,4 %) osob. Průměrně tedy žije v hlavním městě v jedné domácnosti 1,6 členů. Počet domácností seniorů žijících v Praze je o více než 10 tisíc vyšší než v Moravskoslezském kraji, kde žije druhý nejvyšší počet domácností seniorů v ČR.

Hospodařící domácnosti seniorů se dělí na domácnosti 1 úplné rodiny, kterých bylo v Praze k datu sčítání více než třetina (39,1 %). Jejich zastoupení je však v hlavním městě výrazně slabší než v ostatních krajích a je pod průměrem za celou republiku, kde domácnosti 1 úplné rodiny představovaly 41,9 % ze všech hospodařících domácností seniorů. Naproti tomu domácnosti jednotlivců byly v hlavním městě zastoupeny nadprůměrně. V Praze bylo těchto domácností 49,5 % ze všech domácností seniorů, v celé republice 47,8 %. Malý, přesto výrazně nadprůměrný, podíl představují v Praze domácnosti prarodičů s vnoučetem (1,9 %, v ČR 1,3 %). Poslední skupinou mezi domácnostmi seniorů jsou domácnosti 1 neúplné rodiny, těch je v hlavním městě 9,6 % ze všech hospodařících domácností seniorů. Domácnosti seniorů v Praze jsou co do počtu členů jedné domácnosti v průměru stejně velké jako domácnosti seniorů v celé republice.

Tab. 3.1: Hospodařící domácnosti seniorů¹⁾ podle typu domácnosti v hl. m. Praze

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom:			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů celkem	134 374	52 506	12 836	66 475	2 557
z toho podle ekonomické aktivity členů domácnosti (v %) ¹⁾ :					
všichni členové jsou pracující důchodci	5,7	3,0	0,1	9,2	0,0
všichni členové jsou nepracující důchodci	66,0	55,6	11,2	87,2	1,2
Počet členů domácnosti	219 027	118 755	28 093	66 475	5 704
Průměrný počet členů domácnosti	1,6	2,3	2,2	1,0	2,2

¹⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností.

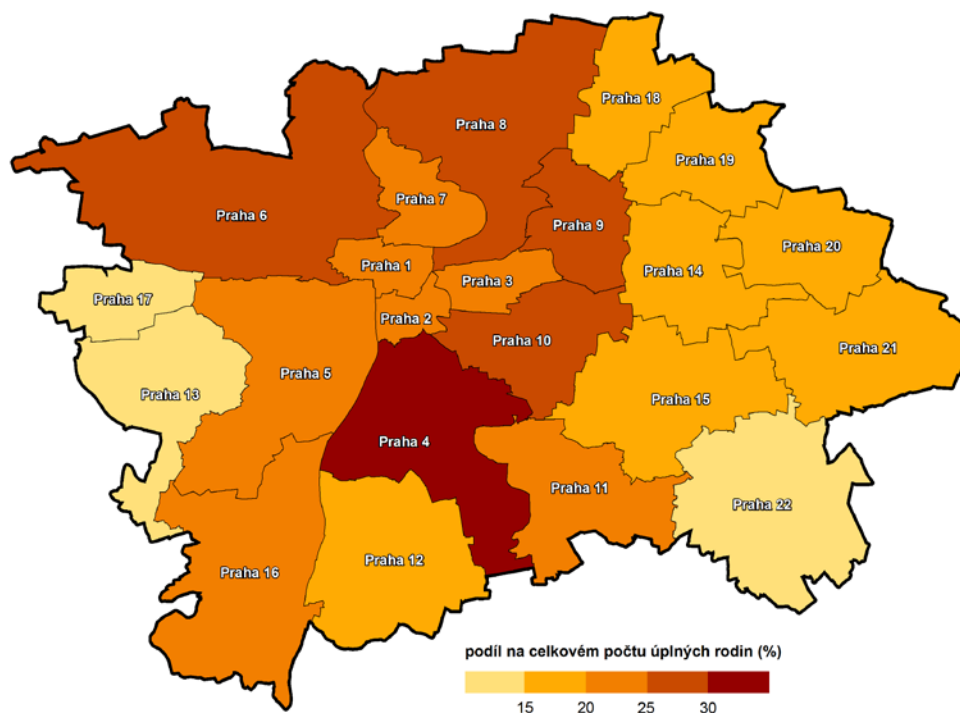
¹⁾ Počet domácností, ve kterých mají všichni členové zjištěnou ekonomickou aktivitu pracující/nepracující důchodce

Domácnosti seniorů tedy tvoří především dvě nejvýraznější skupiny - domácnosti jednotlivců a úplné rodiny. Domácností jednotlivců seniorů žije v Praze 66 475 a ve většině případů se jedná o domácnosti nepracujících důchodců, především ovdovělých žen. Druhou velmi významnou skupinu domácností seniorů, převažující spíše v mladších věkových skupinách seniorů, představují úplné rodiny. Ty jsou zpravidla manželským párem, se kterým nežije žádná další osoba. Velkou většinu těchto rodin představují domácnosti, kde jsou všichni členové nepracujícími důchodci (55,6 %), pouze ve 3,0 % případů jsou všichni členové domácnosti aktivně pracujícími důchodci.

Podíl úplných rodin seniorů se v jednotlivých správních obvodech hlavního města pohybuje mezi 13 a 32 % z celkového počtu úplných rodin. Nejnižší zastoupení se vyskytuje v okrajových částech hlavního města, konkrétně ve správním obvodu Praha 13 (13,6 %), kde převažují ve struktuře domácností spíše mladší

rodiny s dětmi. Naopak nejvyšší je ve správním obvodu Praha 4 (31,2 %), který je zároveň jedním ze správních obvodů s nejstarší věkovou strukturou.

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy podle SLDB 2011

Zdroj: ČSÚ

Domácnosti jednotlivců

Téměř polovina domácností bydlících v hlavním městě žije a hospodaří v domácnosti jako jednotlivec (49,5 % domácností seniorů Prahy). Domácnosti jednotlivců tvoří častěji ženy (74,8 % domácností jednotlivců). Značná převaha žen nad muži ve starším věku je způsobena nadúmrtností mužů, která zapříčiňuje vyšší pravděpodobnost rozpadu úplné rodiny ztrátou partnera muže a vzniku domácnosti jednotlivce ovdovělé ženy. Rozložení domácností jednotlivců podle rodinného stavu se mění spolu s věkovou strukturou. S přibývajícím věkem se snižují podíly svobodných, osob v manželství a rozvedených, vzrůstá naopak zastoupení ovdovělých. Vzhledem k věkové struktuře domácností jednotlivců, tj. k významné převaze starších žen, tvoří téměř polovinu všech domácností jednotlivců (49,2 %) ovdovělé ženy.

Převážná většina domácností seniorů jednotlivců je tvořena nepracujícími důchodci, zjištěno bylo pouze 9,2 % pracujících důchodců ve věku nad 65 let, zpravidla v nižších věkových skupinách.

Senioři jednotlivci bydlí většinou v bytech v bytových domech, pouze 0,5 % domácností jednotlivců seniorů bydlí mimo byty. Většina domácností jednotlivce ve věku 65 a více let vznikla rozpadem úplné či neúplné rodiny (úmrtním partnera, odchodem dětí z domácnosti), proto je velmi často zachován dosavadní způsob a úroveň bydlení předchozího typu domácnosti. Většina domácností jednotlivců seniorů obývá dvoupokojový (28,5 %) a třípokojový byt (28,1 %) s obytnou plochou bytu na jednotlivce větší než 40,0 m² (51,2 %).

Domácnosti jednotlivců seniorů tvoří nejvýznamnější skupinu domácností seniorů, tato skupina neprojevuje žádné výrazné odchylky v sociodemografických charakteristikách oproti ostatním osobám ve stejném věku. Důvodem je především vynucená životní změna na rozdíl od dobrovolného způsobu života domácností jednotlivců v mladších věkových skupinách, tzv. singles.

Tab. 3.2: Hospodařící domácnosti seniorů¹⁾ jednotlivců podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení v hl. m. Praze

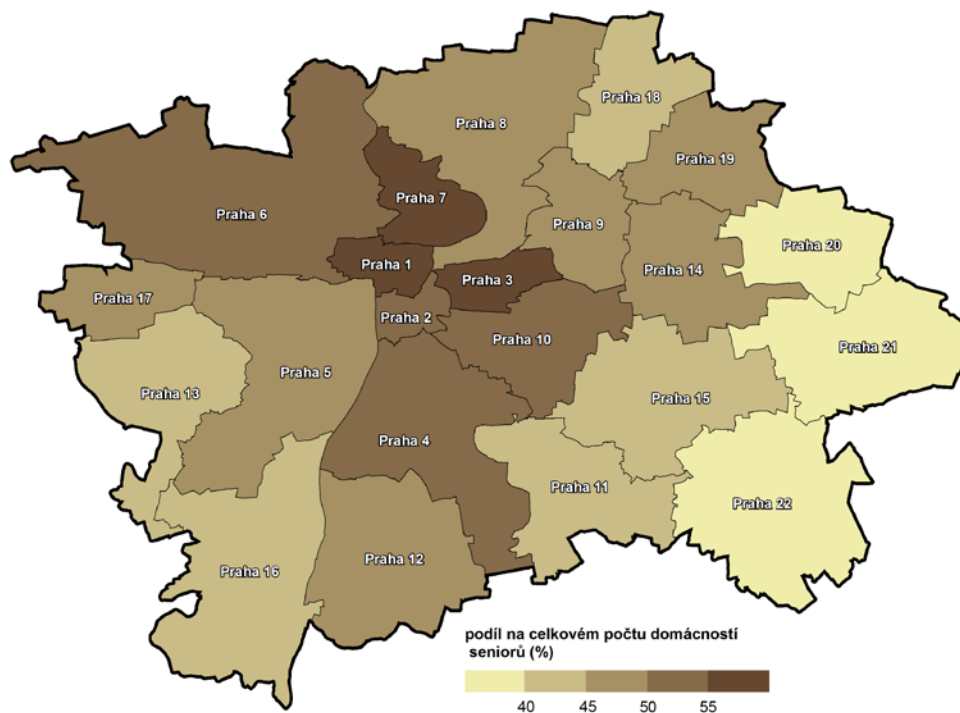
Zdroj: SLDB 2011

	Muži				Ženy			
	ve věku 65 a více let celkem	v tom			ve věku 65 a více let celkem	v tom		
		65–69	70–74	75 a více		65–69	70–74	75 a více
Domácnosti seniorů jednotlivců celkem	16 755	5 787	3 436	7 532	49 720	12 271	9 229	28 220
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	11,4	16,1	13,4	6,9	5,9	9,0	6,2	4,5
ženatý, vdaná	19,5	23,6	20,7	15,8	5,3	10,1	6,7	2,8
rozvedený, rozvedená	30,9	43,7	37,3	18,1	22,8	36,9	26,7	15,4
ovdovělý, ovdovělá	37,9	16,3	28,1	58,9	65,8	43,8	60,2	77,2
z toho způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	91,9	91,0	91,6	92,8	94,0	93,0	94,3	94,3
domácností	7,3	7,9	7,6	6,6	5,6	6,5	5,3	5,3
mimo byty	0,8	1,1	0,8	0,6	0,4	0,5	0,4	0,4

¹⁾ Domácnosti s osobou ve věku 65 a více let

Domácnosti jednotlivců seniorů jsou typické zejména pro vnitřní správní obvody hlavního města. Vysoký podíl jednotlivců seniorů v rámci všech hospodařících domácností seniorů byl zjištěn ve správním obvodu Praha 1 (56,8 % z celkového počtu domácností seniorů), naopak nejnižší podíl ve správním obvodu Praha 21 (37,7 %). Zcela jiná je situace v zastoupení jednotlivců seniorů pouze v rámci domácností jednotlivců. Vysoké podíly byly zaznamenány ve správních obvodech, které mají zároveň nejvyšší počty seniorů starších 65 let (Praha 4, Praha 6 a Praha 10). Nejvyšší podíl pak byl konkrétně ve správním obvodu Praha 6 (36,5 % z domácností seniorů jednotlivců), nejnižší ve správním obvodu Praha 13 (18,2 %).

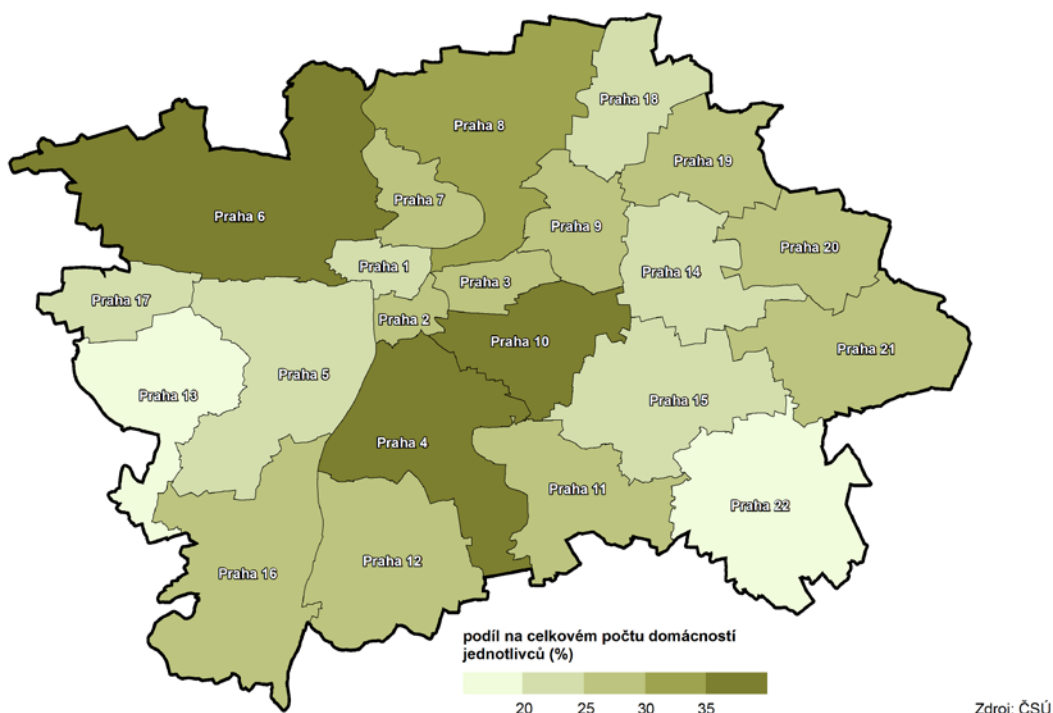
Domácnosti jednotlivců z domácností seniorů ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy podle SLDB 2011

Zdroj: ČSÚ

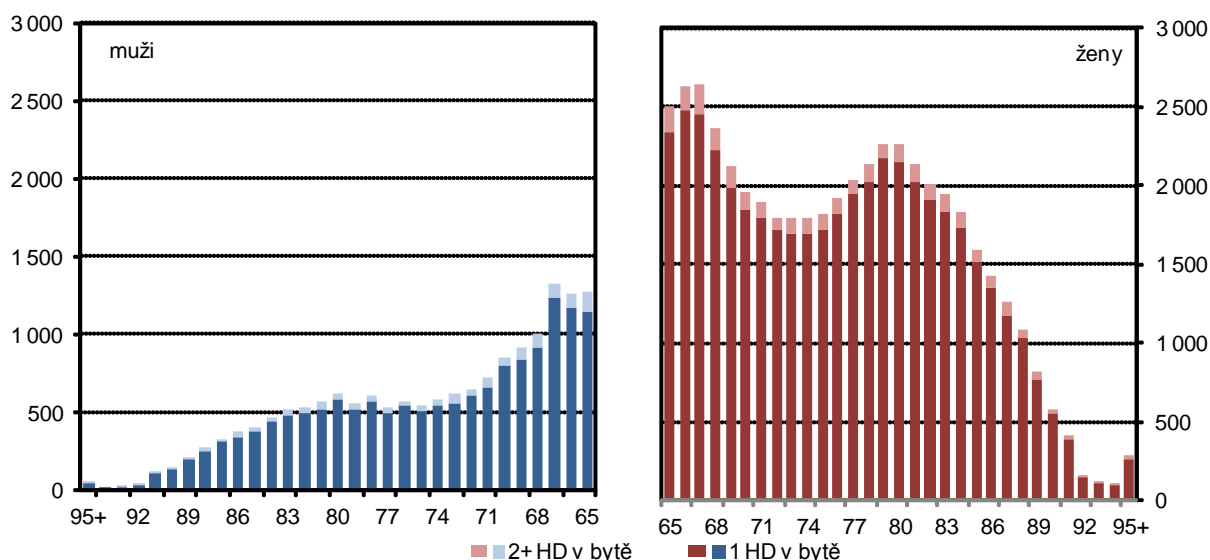
Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy podle SLDB 2011

Seniři jednotlivci bydlí v převážné většině případů sami v bytě, pouze 6,0 % z nich využívá spolubydlení s jinou hospodářící domácností. Zastoupení spolubydlení je rozložené poměrně rovnoměrně bez ohledu na věk a pohybuje se mezi 2,5–9,1 %, s minimem ve věku 94 let a maximem ve věku 93 let. Muži využívají možnost spolubydlení s jinou domácností o něco častěji než ženy. Z následujícího grafu je patrné výrazně nižší zastoupení mužů mezi seniory jednotlivci.

Graf 3.1: Domácnosti jednotlivců seniorů v hl. m. Praze podle pohlaví, věku a podle počtu hospodářících domácností v bytě podle SLDB 2011

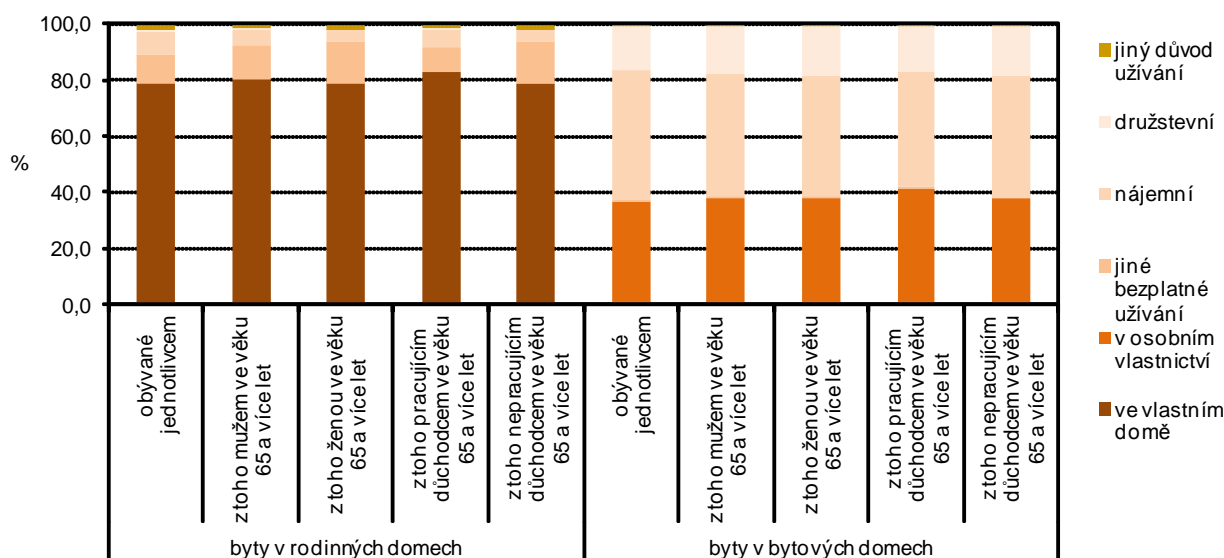
Zdroj: SLDB

Převážná většina jednotlivců seniorů bydlí v bytech, a to v bytových nebo rodinných domech. Z hlediska rozložení struktury podle právního důvodu užívání bytu je patrné, že v rodinných domech žijí seniři jednotlivci převážně ve vlastních domech, v bytových domech nejčastěji v bytech nájemních a bytech v osobním vlastnictví. Struktura podle právního důvodu užívání bytu je totožná bez ohledu na pohlaví a ekonomickou aktivitu osoby v čele domácnosti jednotlivce.

Graf 3.2: Domácnosti jednotlivců bydlící v bytech v hl. m. Praze podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

Bydlení seniorů

Jednou z nesporných výhod sčítání lidu, domů a bytů je možnost vzájemného kombinování výsledků za jednotlivé zjištěné entity. To umožňuje analyzovat také způsob a úroveň bydlení na úrovni domácností. Převážná většina domácností seniorů žije v Praze v bytech (133 870, tj. 99,6 % domácností seniorů), pouze 464 domácností seniorů bydlí mimo byty (nouzová obydlí, rekreační chaty a chalupy apod.) a 40 rodin se nachází v zařízeních. V zařízeních byly ovšem jako domácnosti sčítány pouze domácnosti rodinné (úplně i neúplně, např. manželské páry v domovech důchodců). Jednotlivci bydlící v zařízeních byli sečteni jako osoby, ale nikoli jako domácnosti.

Tab. 3.3: Hospodařící domácnosti seniorů¹⁾ v hl. m. Praze podle způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů celkem	134 374	52 506	12 836	66 475	2 557
v tom podle způsobu bydlení:					
bydlící v bytech	133 870	52 390	12 786	66 137	2 557
v tom podle druhu domu (%)					
v rodinných domech	16,2	19,9	18,3	13,1	11,4
v bytových domech	83,2	79,7	81,2	86,2	88,3
v ostatních budovách	0,6	0,5	0,5	0,7	0,3
bydlící mimo byty	464	81	45	338	-
bydlící v zařízeních	40	35	5	-	-

¹⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností.

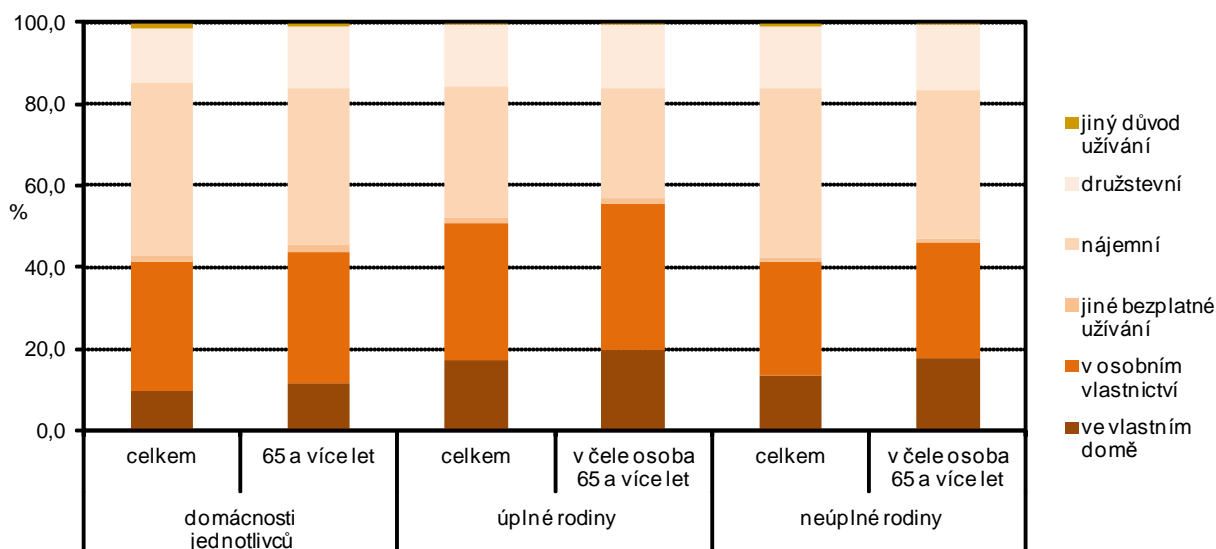
Jak již bylo řečeno, převážná většina domácností seniorů hlavního města bydlí v bytech. Obdobně je tomu i v ostatních krajích. Podrobnější analýza bude tedy věnována pouze těmto domácnostem. Charakter městské zástavby se promítá do rozložení bydlení hospodařících domácností seniorů podle druhu domu a odlišuje Prahu od ostatních krajů. Proto v hlavním městě žijí domácnosti seniorů nejčastěji v bytových domech (83,2 %), v rodinných domech žije pouhých 16,2 %. Odlišná situace je v ČR celkem, kde přibližně polovina hospodařících domácností seniorů bydlí v bytových domech (50,8 %) a druhá polovina v rodinných domech (47,8 %). Rozdíly v bydlení podle druhu domu jsou patrné i mezi jednotlivými typy domácností seniorů. Zatímco z domácností jednotlivců bydlí v rodinných domech pouze 13,1 %, u úplných rodin je to 19,9 %.

Právní důvody užívání bytu, které jsou v hlavním městě domácnostmi seniorů uváděny, úzce navazují na skutečnost, že většina domácností žije v bytových domech. Nejvíce domácností seniorů v Praze bydlí v nájemních bytech (32,4 % domácností seniorů bydlících v bytech). Byty v osobním vlastnictví užívá v hlavním městě 31,6 % domácností seniorů. Struktura domácností seniorů podle právního důvodu užívání bytu v Praze se značně liší od celorepublikových hodnot i od jednotlivých krajů. Je to dáno tím, že městská zástavba je charakteristická specifickými podmínkami pro způsob života. Nejen složení bytové zástavby s převažujícími bytovými domy, ale také důvody pobytu v hlavním městě a složení pražských domácností, to vše ovlivňuje jednotlivé charakteristiky hospodařících domácností seniorů. V ČR úhrnem bydlí nejvíce domácností seniorů v bytech ve vlastním domě (37,6 %), v Praze je to celkově pouze 14,5 % domácností seniorů. Naproti tomu v nájemních bytech bydlí v ČR celkem jen pětina domácností seniorů (20,6 %), v hlavním městě o 11,8 procentních bodů více.

Graf 3.3: Domácnosti seniorů bydlící v bytech v hl. m. Praze podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

Podle počtu obytných místností (do obytných místností byla započítávána také kuchyň s plochou větší než 8 m²) bydlí většina domácností seniorů v bytech s třemi obytnými místnostmi (29,9 %), se čtyřmi obytnými místnostmi (25,0 %) a se dvěma obytnými místnostmi (21,8 %). Srovnání struktury počtu obytných místností ukázalo rozdíly mezi jednotlivými typy domácností seniorů, které jsou dány zřejmě odlišnými bytovými potřebami a nerovnoměrnými finančními možnostmi. Nejmenší velikostní dispozice bytů proto logicky vykazaly domácnosti jednotlivců, které měly ze všech typů domácností seniorů nejvyšší procento bytů s jednou (12,1 %) a dvěma obytnými místnostmi (28,5 %). Oproti tomu úplné rodiny obývají převážně třípokojové (34,5 %) a čtyřpokojové byty (33,5 %). Uvedená čísla ukazují, že domácnosti seniorů zatím ve většině případů nejsou nuceny se z finančních důvodů, ať už kvůli ovdovění či ukončení své ekonomické aktivity, stěhovat do dispozičně menších bytů.

V hlavním městě převažují bytové domy nad rodinnými, domácnosti seniorů tak bydlí v porovnání s republikovým průměrem častěji v bytech s menším počtem obytných místností. Největší rozdíl lze sledovat u dvoupokojových bytů, ve kterých bydlí domácnosti seniorů v Praze o 7,1 procentních bodů častěji než v ČR, a bytů s počtem místností pět a více, ve kterých bydlí naopak domácnosti seniorů v ČR častěji o 6,7 procentních bodů než domácnosti seniorů v Praze.

Při sčítání lidu, domů a bytů již nebyla zjišťována vybavenost domácností, jako tomu bylo v předchozích sčítáních. Byla pouze sledována vybavenost osobním počítačem a zejména jeho připojením na internet. Podle výsledků bylo v Praze celkem 52 433 domácností seniorů bydlících v bytech vybavených počítačem, což představuje 39,2 % domácností seniorů. Z tohoto počtu bylo 46 717 domácností seniorů připojených na internet, ze všech domácností tedy bylo v hlavním městě 34,9 % vybaveno počítačem s přístupem na internet. Tento podíl výrazně převyšuje republikový průměr, který činil 24,2 %, a je nejvyšší ze všech krajů.

Tab. 3.4: Domácnosti seniorů¹⁾ v hl. m. Praze bydlící v bytech podle typu bytu, právního důvodu užívání bytu, počtu obytných místností a vybavení počítačem

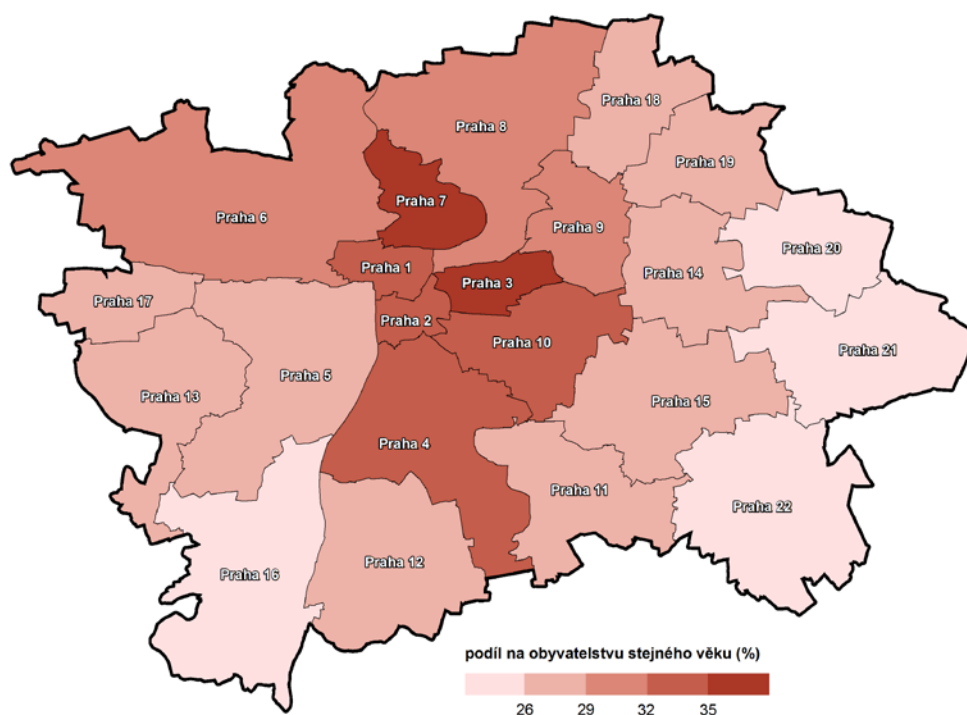
Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	133 870	52 390	12 786	66 137	2 557
z toho podle typu bytu (%):					
byty standardní	95,2	97,5	95,3	93,2	99,4
byty se sníženou kvalitou	2,9	1,5	2,9	4,1	0,4
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):					
ve vlastním domě	14,5	18,8	16,8	10,7	9,9
v osobním vlastnictví	31,6	35,4	27,1	30,0	19,0
jiné bezplatné užívání bytu	1,6	1,2	0,8	2,0	1,3
nájemní	32,4	26,2	35,1	35,9	55,3
družstevní	14,6	15,3	15,2	14,0	13,6
z toho podle počtu obytných místností v bytě (%):					
1	7,4	2,4	4,0	12,1	6,4
2	21,8	14,3	17,2	28,5	26,7
3	29,9	31,5	31,1	28,1	35,7
4	25,0	33,5	29,1	17,5	22,6
5 a více	10,4	15,2	13,2	6,2	7,0
z toho podle vybavení domácnosti (%):					
počítač s internetem	34,9	50,1	43,1	21,0	41,7
počítač bez internetu	4,3	5,1	5,3	3,4	5,8

¹⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností.

Po ztrátě partnera zůstávají senioři bydlet v bytě velmi často sami. Z celkového počtu seniorů starších 65 let bydlí v bytě samostatně nejčastěji senioři ze správního obvodu Praha 7 (36,7 %) a z Prahy 3 (36,5 %), tedy spíše z centrálních správních obvodů. Nejmenší podíl osob žijících samostatně v bytě ve věku 65 a více let vykazují spíše okrajové správní obvody, konkrétně Praha 22 (18,9 % ze všech seniorů starších 65 let).

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy podle SLDB 2011

Zdroj: ČSÚ

Tab. 3.5: Domácnosti seniorů¹⁾ v hl. m. Praze bydlící v bytech podle počtu obytných místností

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle počtu obytných místností s plochou 8 m ² a více (%)				
		1	2	3	4	5 a více
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	133 870	7,4	21,8	29,9	25,0	10,4
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	52 390	2,4	14,3	31,5	33,5	15,2
1 neúplná rodina	12 786	4,0	17,2	31,1	29,1	13,2
domácnost jednotlivce	66 137	12,1	28,5	28,1	17,5	6,2
z nich žijící samostatně v bytě	126 422	7,7	22,5	30,4	24,9	8,9
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	49 655	2,5	14,8	32,4	33,9	13,4
1 neúplná rodina	12 150	4,1	17,7	31,6	29,3	11,9
domácnost jednotlivce	62 146	12,6	29,4	28,3	17,0	4,9

¹⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let

Výsledky srovnání hospodařících domácností bydlících v bytech podle obytné plochy na osobu logicky korespondují se zjištěními ve struktuře bytů podle počtu obytných místností. Domácnosti seniorů v hlavním městě bydlí nejčastěji v bytech s velikostí obytné plochy 40,0 a více m² na osobu (30,8 %) a v bytech s obytnou plochou 20,0–29,9 m² na osobu. Pokud porovnáme obytnou plochu na osobu podle jednotlivých typů domácností, stojí domácnosti seniorů jednotlivců v čele. 51,2 % domácností jednotlivců starších 65 let bydlí v bytech s obytnou plochou 40,0 a více m². Typy domácnosti s vyšším průměrným počtem členů logicky obývají byty s nižší obytnou plochou na osobu. Byty s druhou nejčastější obytnou plochou na osobu (20,0–29,9 m²) obývají domácnosti úplných rodin ve 40,8 % případů a domácnosti neúplných rodin ve 35,9 %.

Tab. 3.6: Domácnosti seniorů*¹⁾ v hl. m. Praze bydlící v bytech podle obytné plochy na osobu

Zdroj: SLDB 2011

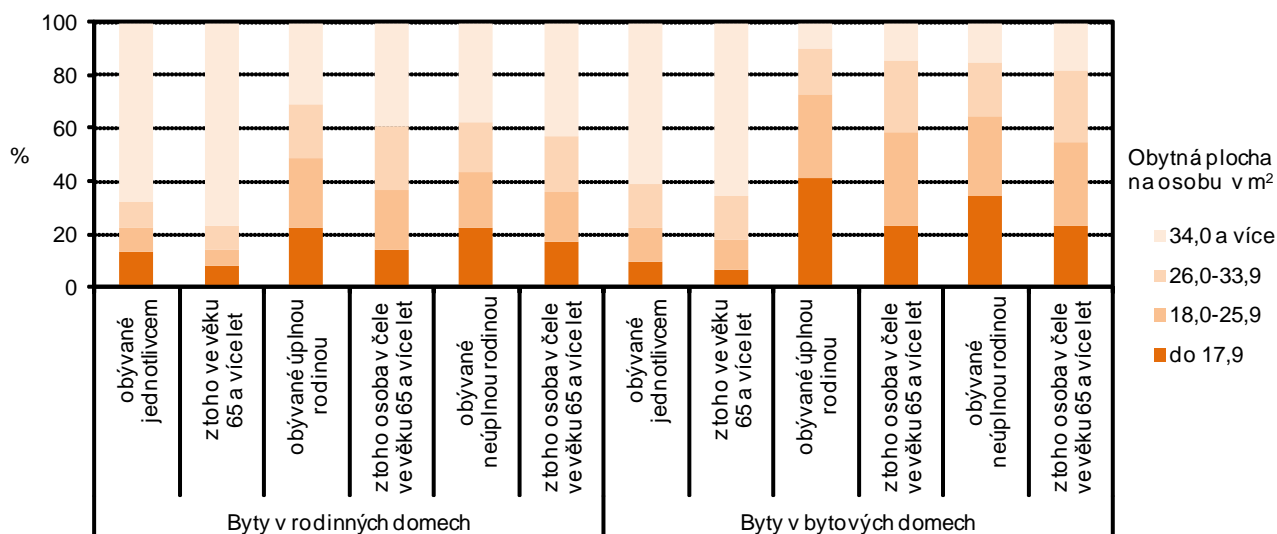
	Celkem	z toho podle obytné plochy v m ² na osobu (%)				
		do 9,9	10,0–19,9	20,0–29,9	30,0–39,9	40,0 a více
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	133 870	2,3	15,5	27,2	17,3	30,8
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	52 390	3,2	23,9	40,8	17,4	10,7
1 neúplná rodina	12 786	4,2	21,8	35,9	18,1	12,6
domácnost jednotlivce	66 137	1,2	7,0	14,5	17,1	51,2
z nich žijící samostatně v bytě	126 422	1,7	14,2	27,3	17,6	32,2
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	49 655	2,6	22,7	41,6	17,9	11,1
1 neúplná rodina	12 150	3,5	20,8	36,6	18,6	13,0
domácnost jednotlivce	62 146	0,5	5,3	13,7	17,4	53,7

¹⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let

Při porovnání struktury obytné plochy na osobu podle druhu domu je patrná skutečnost, že hospodařící domácnosti v rodinných domech obývají logicky častěji byty s vyšší obytnou plochou na osobu než domácnosti v bytových domech. Přičemž domácnosti obývané seniorem ve věku 65 a více let mají vždy o něco vyšší obytnou plochu než domácnosti bez ohledu na věk osoby v čele.

Graf 3.4: Domácnosti seniorů bydlící v bytech v hl. m. Praze podle typu domácnosti, druhu domu a obytné plochy v m² na osobu podle SLDB 2011

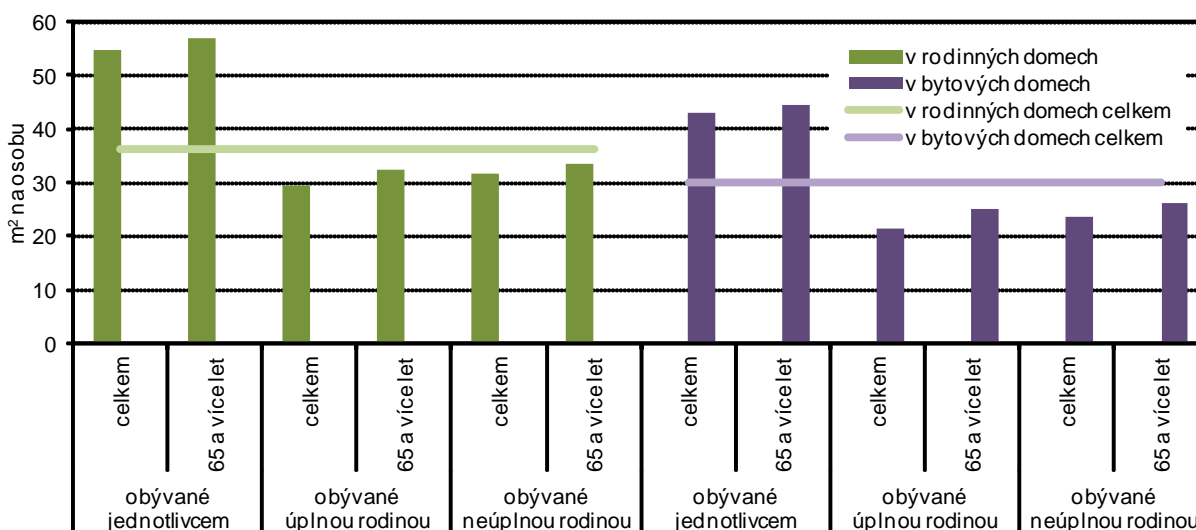
Zdroj: SLDB

Zjištěným skutečným o velikosti obytné plochy na osobu stejně tak odpovídá srovnání hospodařících domácností podle průměrné obytné plochy bytu. Jednoznačně nejvyšší průměrnou obytnou plochu na osobu mají domácnosti obývané jednotlivcem ve věku 65 a více let (57,0 m²) žijícím v rodinných domech. Přičemž průměrná obytná plocha na osobu v rodinných domech bez ohledu na věk a typ domácnosti činila 36,2 m². Domácnosti bydlící v bytových domech mají průměrnou obytnou plochu na osobu nižší (29,9 m²) bez ohledu na věk a typ hospodařící domácnosti. Domácnosti obývané úplnou a neúplnou rodinou vykazují podprůměrné hodnoty. Ze sledovaných typů domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let měly nejnižší průměrnou obytnou plochu na osobu domácnosti seniorů obývané úplnou rodinou (25,2 m²).

Graf 3.5: Průměrná obytná plocha bytů obývaných domácnostmi seniorů v hl. m. Praze podle typu domácnosti, věku osoby v čele a druhu domu podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

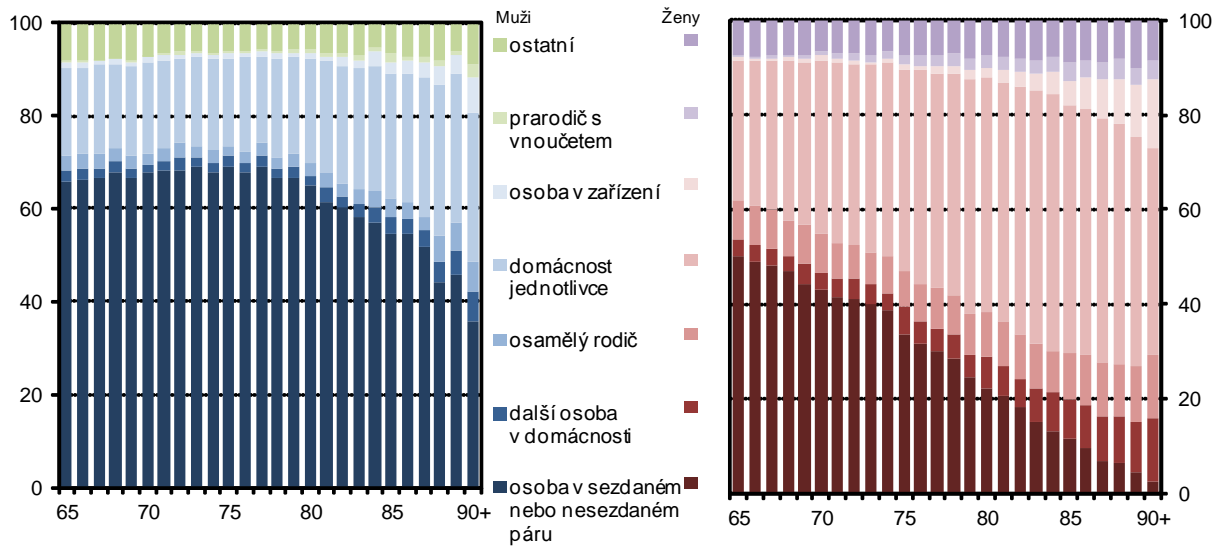
Závislost mezi věkem a typem domácnosti, ve které senioři žijí, ukazují podíly osob podle postavení v domácnosti. Muži a převážně ženy v nižší věkové kategorii seniorů jsou v domácnosti mnohem častěji v postavení „osoby v sezdáném nebo nesezdáném páru“. Se vzrůstajícím věkem se struktura seniorů podle postavení v domácnosti mění. Se zvyšující se intenzitou úmrtnosti ve vyšším věku se jako důsledek ztráty partnera zvyšuje počet domácností jednotlivců seniorů a naopak klesá podíl osob žijících v páru. Kromě toho také mírně narůstá podíl osob, které využívají možnost spolužití s jinou domácností, nebo volí bydlení v zařízení. Osoby ve věku 90 a více let žijí ve 40,7 % případů samostatně, 12,9 % osob starších 90 let žije v zařízení a 11,9 % žije jako další osoba v rodinné domácnosti (např. rodič, tchán/tchýně nebo

prarodič osoby v čele domácnosti). Pouze 10,7 % seniorů starších 90 let žije v postavení „manžel“ a „manželka“.

Graf 3.6: Osoby ve věku 65 a více let v hl. m. Praze podle postavení v domácnosti, pohlaví a věku podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

4. Zdravotní péče

Kvalita zdravotní péče je tím, čemu senioři s postupujícím věkem přikládají stále větší význam. Určitě potěšujícím zjištěním je, že ve zdravotnictví se objevují nové metody prevence a léčby, technické vybavení zdravotnických zařízení je rok od roku lepší a především pracovníci ve zdravotnictví dosahují stále vyšší odborné úrovně. Jiná věc je, jak zdravotnictví reaguje na stále rostoucí počet seniorů v naší společnosti, jejichž průměrný věk se postupem doby zvyšuje. Stačí zdravotnické služby tomuto trendu? Na to se pokusí odpovědět následující stať. Všechna data v této kapitole pochází ze zdrojů Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS). Vzhledem k tomu, že dosud nebyla zpracována data za rok 2014, pracujeme s posledním rokem 2013.

Zdravotní stav

V 1.kapitole jsme se dozvěděli, jaké jsou hlavní příčiny úmrtí seniorů, jak se úmrtnost vyvíjí s věkem populace, jaké jsou rozdíly v úmrtnosti mezi pohlavími. S těmito fakty je úzce svázán i zdravotní stav seniorů. Podíváme-li se do evidence praktických lékařů pro dospělé vidíme, že počty evidovaných pacientů Pražanů s chronickými onemocněními nijak závratně nerostou, spíše by se daly ohodnotit jako stagnující. A stejně tak stagnující je i podíl seniorů na počtu chronicky nemocných. Tato data by mohla ukazovat na to, že v oblasti prevence nemocí oběhové soustavy udělalo zdravotnictví značný pokrok.

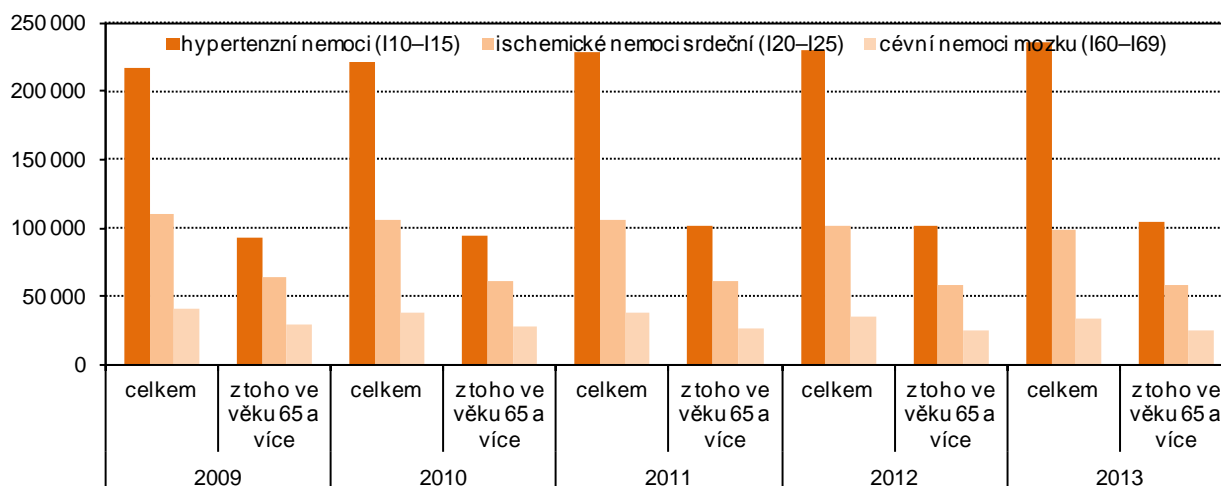
Tab. 4.1: Pacienti s vybraným chronickým onemocněním v evidenci praktického lékaře pro dospělé celkem a ve věku 65 a více let v letech 2009 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2009	2010	2011	2012	2013
Pacienti s chronickým onemocněním					
hypertenzní nemoci (I10–I15)	216 617	221 057	228 974	229 873	235 757
ischemické nemoci srdeční (I20–I25)	110 936	106 338	106 270	102 046	98 777
cévní nemoci mozku (I60–I69)	41 183	38 186	38 329	35 883	34 490
z toho ve věku 65 a více let (%)					
hypertenzní nemoci (I10–I15)	43,0	42,5	44,2	44,3	44,5
ischemické nemoci srdeční (I20–I25)	58,0	58,1	58,3	57,8	58,5
cévní nemoci mozku (I60–I69)	70,9	72,2	71,0	71,6	72,0

Graf 4.1: Pacienti s vybraným chronickým onemocněním v evidenci praktického lékaře pro dospělé v hl. m. Praze v letech 2009 až 2013

Zdroj: ÚZIS

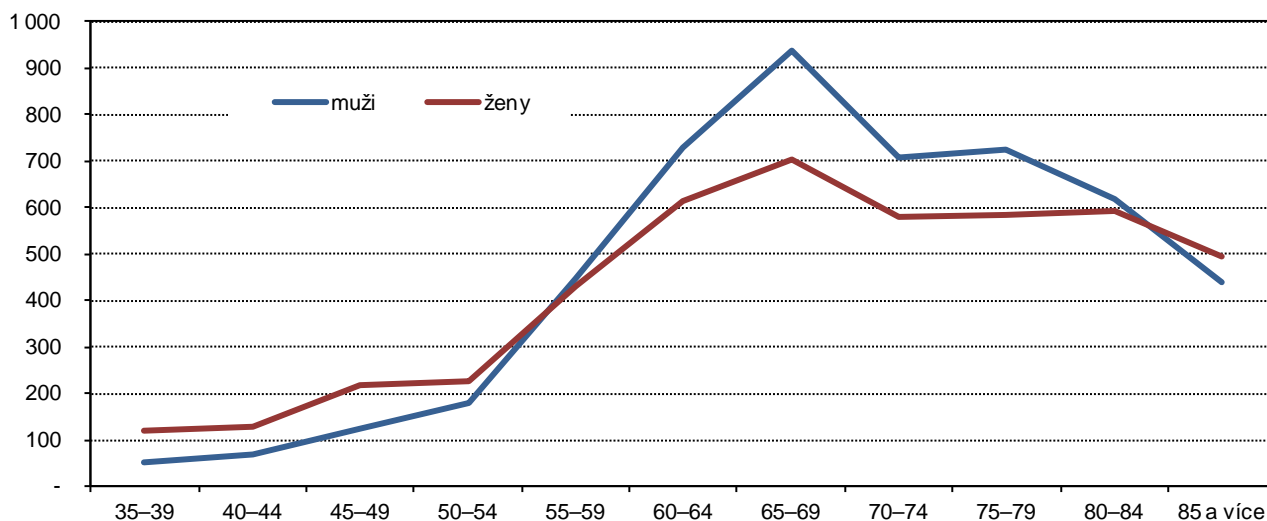
Další skupinou nemocí, které výrazně ovlivňují zdravotní stav populace a seniorů zvláště jsou novotvary. Nejčerstvější data o novotvarech jsou za rok 2011, ke dvouletému zpoždění dat dochází v důsledku dohledávání, ověřování a několikanásobné kontroly, data jsou podle konečných údajů Národního onkologického registru ČR. Pro mladší věkové kategorie je typické, že případů nově hlášených onemocnění novotvary je více u žen než u mužů. Ve věkové skupině 55 – 59 let ale je již více nových onemocnění

u mužů než u žen. V seniorském věku jsou tedy novotvary nově diagnostikovány častěji v mužské populaci, a to platí až do věkové skupiny 80 – 84 let, kde ženy už mají značnou početní převahu nad muži a proto je u nich zjištěno více novotvarů.

Graf 4.2: Hlášená onemocnění novotvary (C00–D09) v hl. m. Praze podle věkových skupin v roce 2011

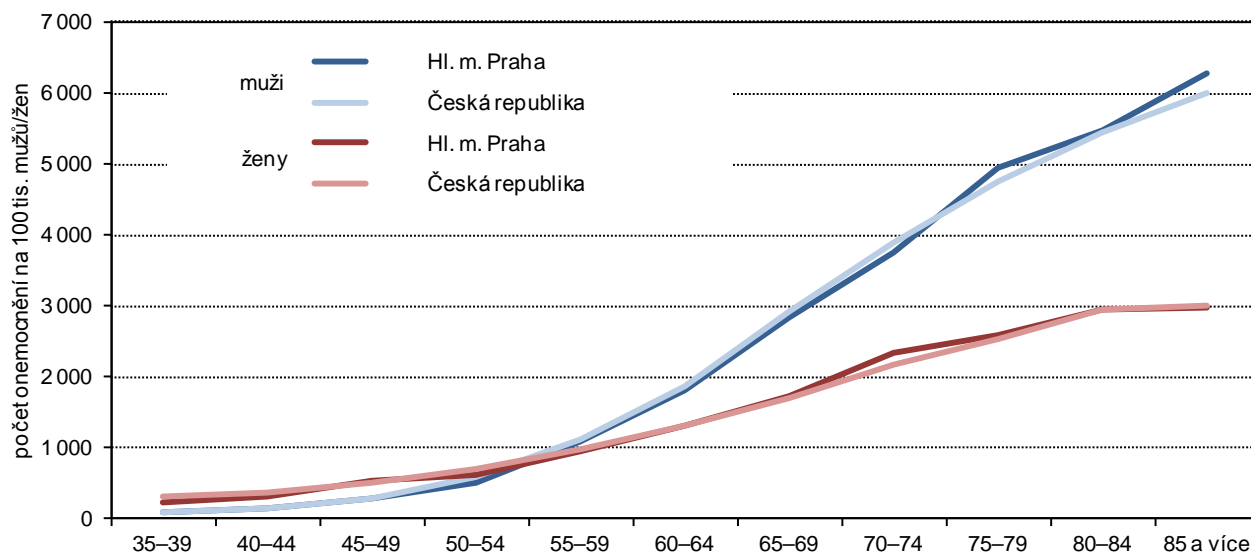
Zdroj: ÚZIS

Jak to vypadá s hlášenými onemocněními na novotvary ve srovnání Prahy s celou ČR? Obě křivky jak pro muže, tak ženy, příliš velké rozdíly nevykazují. Jedinou snad trochu větší odchylku vykazuje Praha u mužů od věkové kategorie 75 – 79 let a dál. Mohlo by se tedy říci, že pražské klady (blízkost zdravotní péče, vybavenost zdravotnických zařízení) i zápory (nepříliš kvalitní životní prostředí) nemají zásadní vliv na počty hlášených onemocnění novotvary.

Graf 4.3: Hlášená onemocnění novotvary v hl. m. Praze a ČR podle pohlaví a věku v roce 2011 (na 100 000 obyvatel stejného věku)

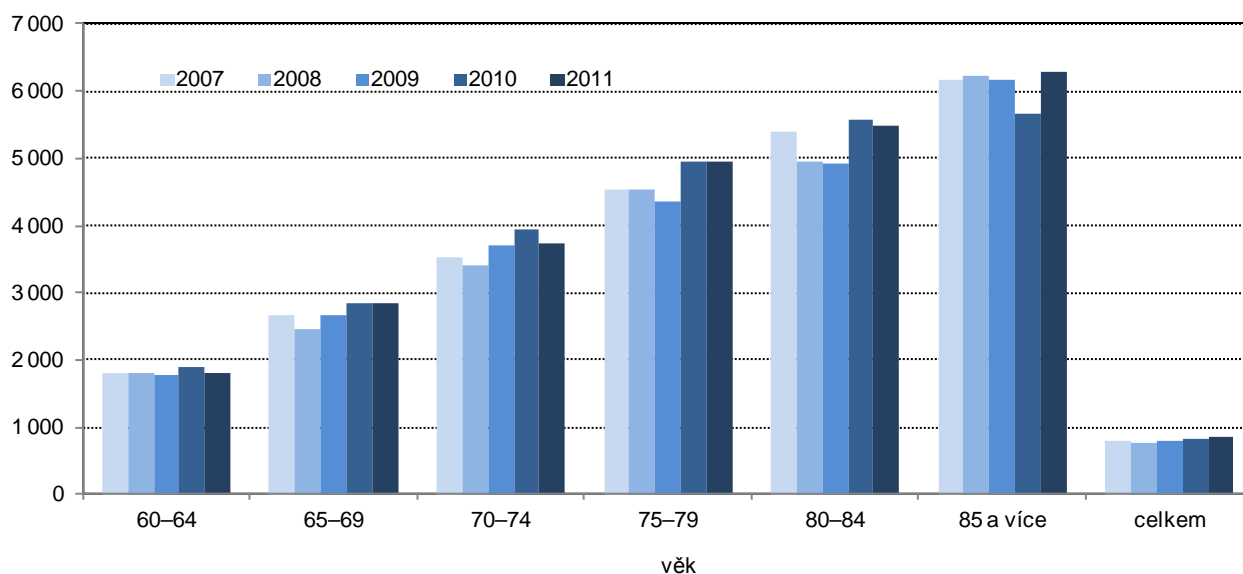
Zdroj: ÚZIS

I další dva grafy ukazují stagnaci nově hlášených onemocnění zhoubnými novotvary v hl. m. Praze. Data jsou sice za roky 2007 až 2011, ale nedá se počítat s tím, že by se dosavadní trend zásadně změnil. Na grafech je pěkně vidět, jak s přibývajícím věkem seniorů roste počet hlášených onemocnění. A patrné je také to, že u mužů jsou hodnoty výrazně výše než u žen.

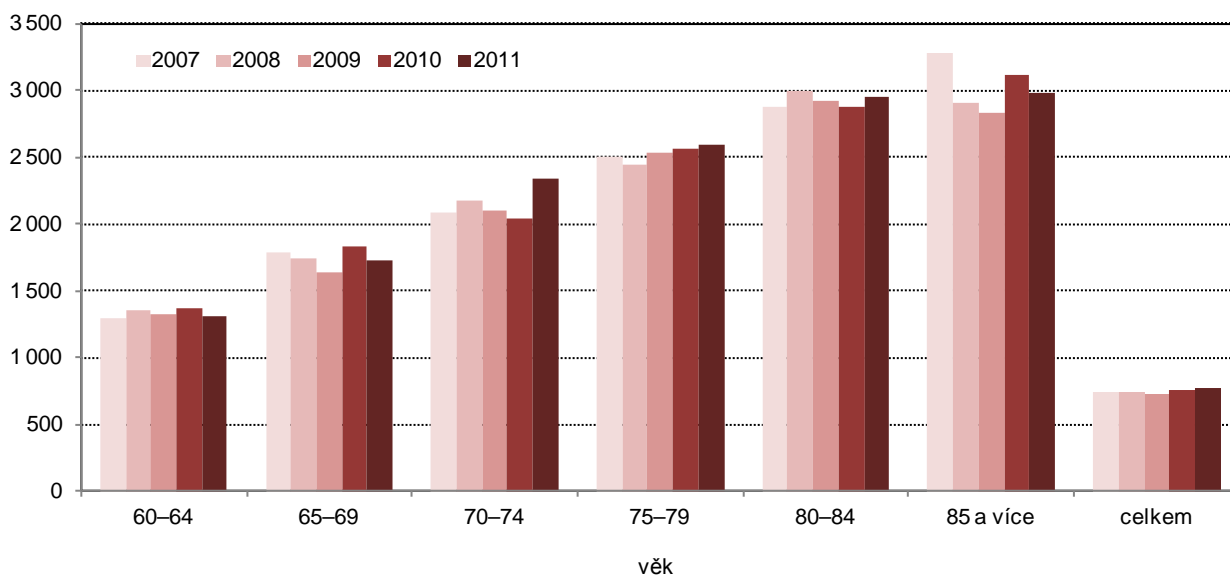
Graf 4.4: Hlášená onemocnění zhoubnými novotvory na 100 tisíc mužů v hl. m. Praze v letech 2007 až 2011

Zdroj: ÚZIS

Graf 4.5: Hlášená onemocnění zhoubnými novotvory na 100 tisíc žen v hl. m. Praze v letech 2007 až 2011

Zdroj: ÚZIS

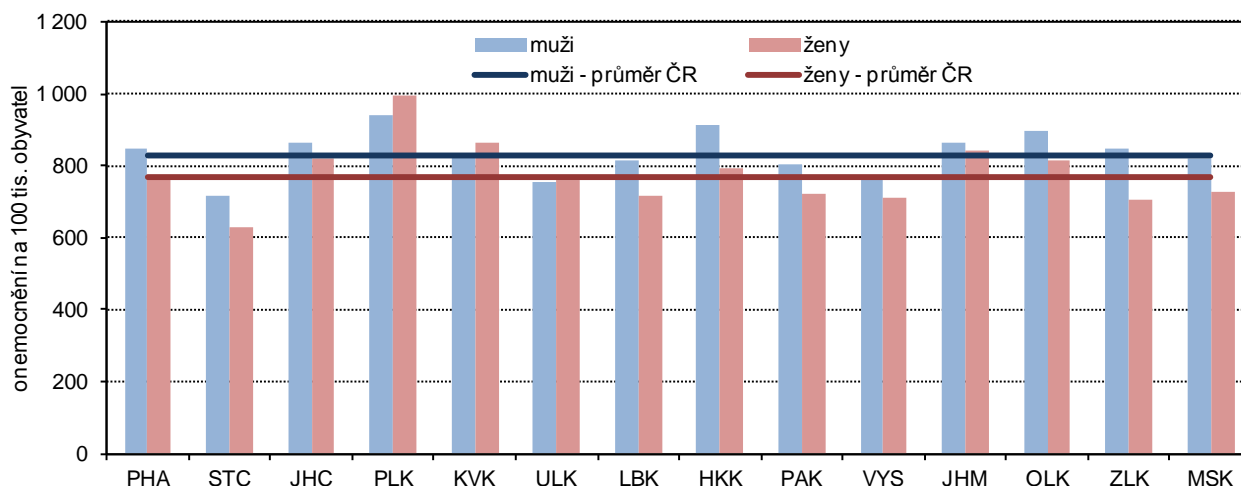

To, že hl. m. Praha dosahuje průměrné úrovně ČR v hlášených onemocněních zhoubnými novotvory dokládá i mezikrajské srovnání. Krajem s největším počtem hlášených případů onemocnění zhoubnými novotvory jak u mužů, tak u žen je kraj Plzeňský. Mohlo by se hovořit i o jakési dominanci. Na druhém místě je u mužů Královéhradecký kraj a u žen Karlovarský kraj. Hl. m. Praha zaujímá šesté místo u mužů a ženy jsou na sedmé příčce. Podle toho, jak jednotlivé kraje dopadly, se těžko budou hledat souvislosti s dostupností zdravotní péče, její kvalitou či dokonce kvalitou životního prostředí. Samozřejmě jinou záležitostí je, jaká je po zjištění novotvaru následná péče, tam už může být situace jiná.

Graf 4.6: Hlášená onemocnění zhoubnými novotvory podle pohlaví a kraje bydliště v roce 2011 (na 100 000 mužů/žen)

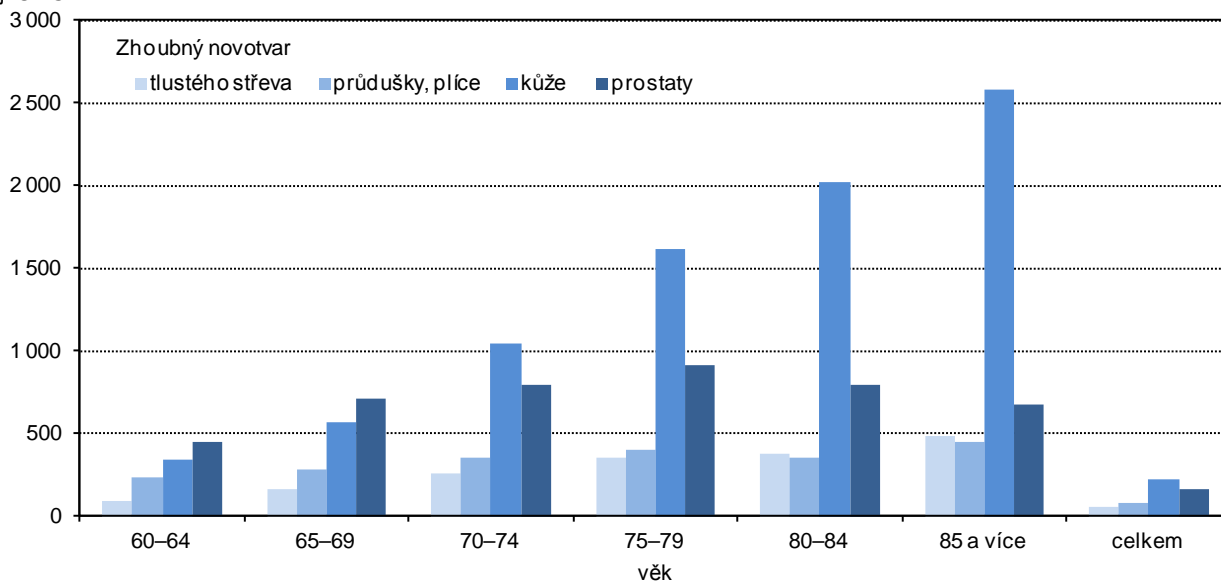
Zdroj: ÚZIS

A jak je to s výskytem různých druhů novotvarů u pražských seniorů? U mužů je ve věkové kategorii 60–69 let nejčastěji diagnostikován zhoubný novotvar prostaty. Ve věkové kategorii 70–74 let se dostává na čelní pozici zhoubný novotvar kůže a zůstává tam i pro všechny následující věkové skupiny. V ČR často zmiňovaný zhoubný novotvar tlustého střeva u mužů ve věku 60–64 let není často diagnostikován, s věkem ale postupně narůstá, úroveň zhoubného novotvaru kůže ale ani zdaleka nedosahuje.

Graf 4.7: Hlášená onemocnění vybranými druhy zhoubných novotvarů na 100 tisíc mužů v hl. m. Praze v roce 2011

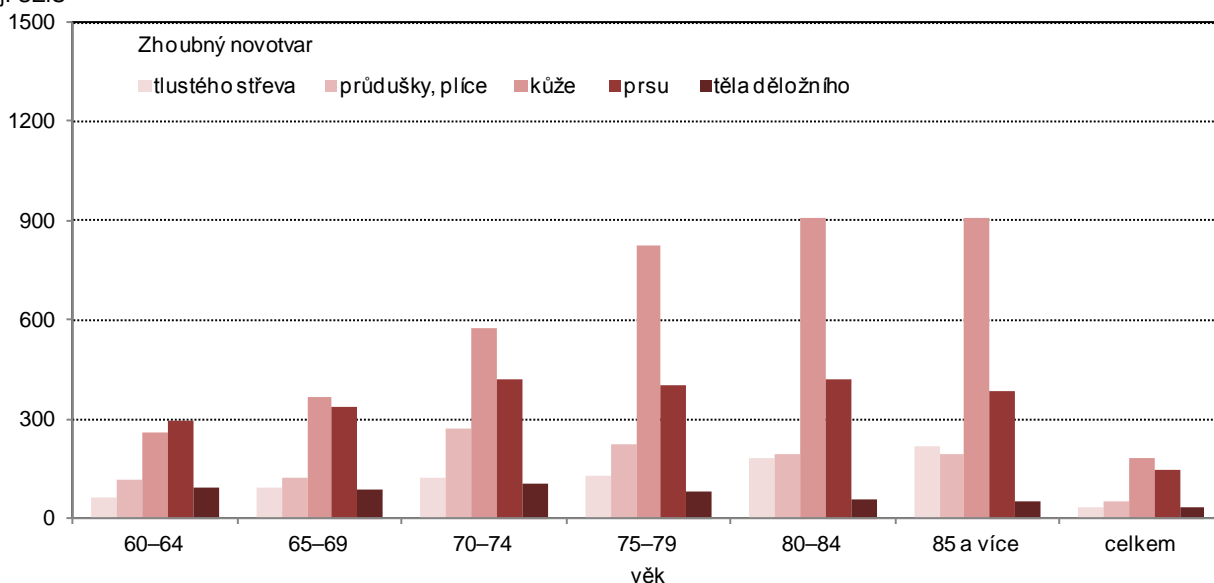
Zdroj: ÚZIS

Výskyt jednotlivých druhů zhoubných nádorů u žen se samozřejmě poměrně dost liší od výskytu u mužů. U seniorek ve věku 60–64 let je nejčastěji diagnostikován zhoubný novotvar prsu. V následné věkové skupině se ale na čelnou pozici dostává zhoubný novotvar kůže a stejně jako u mužů zůstává na této pozici u všech dalších věkových skupin. Jeho výskyt je u vyšších věkových kategorií více než dvojnásobný oproti výskytu zhoubného nádoru prsu. Výskyt zhoubného nádoru tlustého střeva postupem věku u žen narůstá, rozhodně je ale nižší než u mužů.

Graf 4.8: Hlášená onemocnění vybranými druhy zhoubných novotvarů na 100 tisíc žen v hl. m. Praze v roce 2011

Zdroj: ÚZIS

Hospitalizovaní (nemocnice, LDN, hospice)

Problematika hospitalizace ve zdravotnických zařízeních se dotýká seniorů velice silně. Hospitalizace je svým způsobem krajním řešením zdravotního problému pacienta. Mnohá oddělení v nemocnicích mají pacienty převážně seniorského věku. Léčebny dlouhodobě nemocných (LDN) a hospice mají seniorů naprostou převahu.

Počty hospitalizovaných osob v pražských nemocnicích prakticky stagnují. To je do značné míry ovlivněno kapacitou těchto zařízení. To se týká i seniorů bez rozdílu věku. Z porovnání jednotlivých let 2009 až 2013 a věkových skupin hospitalizovaných ale můžeme zjistit zajímavé skutečnosti. U mužů v seniorském věku bylo v letech 2009 až 2010 absolutně nejvíce hospitalizovaných ve věkové skupině 60 – 64 let. Od roku 2011 je ale nejvíce hospitalizovaných mužů ve věku 65–69 let. Lze tedy sledovat určitý trend, který by mohl svědčit o zlepšování zdravotního stavu mužů. U žen byla situace poněkud jiná. V letech 2009 a 2010 bylo nejvíce hospitalizovaných žen v nemocnicích ve věku 80–84 let. Od roku 2011 jsou nejvíce hospitalizovány ženy ve věku 65–69 let, tedy ve stejném jako u mužů. Dlužno ale podotknout, že rozdíly v počtu hospitalizovaných žen dle jednotlivých věkových kategorií jsou daleko menší než u mužů.

Tab. 4.2: Osoby s bydlištěm v hl. m. Praze hospitalizované v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Hospitalizovaní muži					Hospitalizované ženy				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	90 849	89 110	89 460	81 585	91 382	121 854	119 620	119 191	103 194	120 413
z toho ve věku:										
55–59	7 393	7 101	6 945	6 195	6 184	7 032	6 683	6 382	5 627	5 969
60–64	9 388	9 474	9 205	8 229	8 581	8 770	8 483	8 087	7 279	7 685
65–69	8 411	9 152	9 655	9 800	11 070	8 045	8 654	9 171	8 836	10 190
70–74	6 295	6 451	6 889	6 732	7 993	6 762	6 870	6 956	6 780	8 067
75–79	7 064	6 517	6 291	5 789	6 297	9 186	8 764	8 029	7 083	7 504
80–84	5 920	6 114	5 640	5 154	5 591	9 260	8 954	8 877	7 949	9 133
85–89	4 120	3 992	3 299	3 111	3 672	8 822	8 952	6 671	6 164	6 573
90–94 ¹⁾	.	.	786	875	1 139	.	.	1 924	2 192	2 812
95 a více ¹⁾	.	.	150	121	105	.	.	509	440	412

¹⁾ v letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

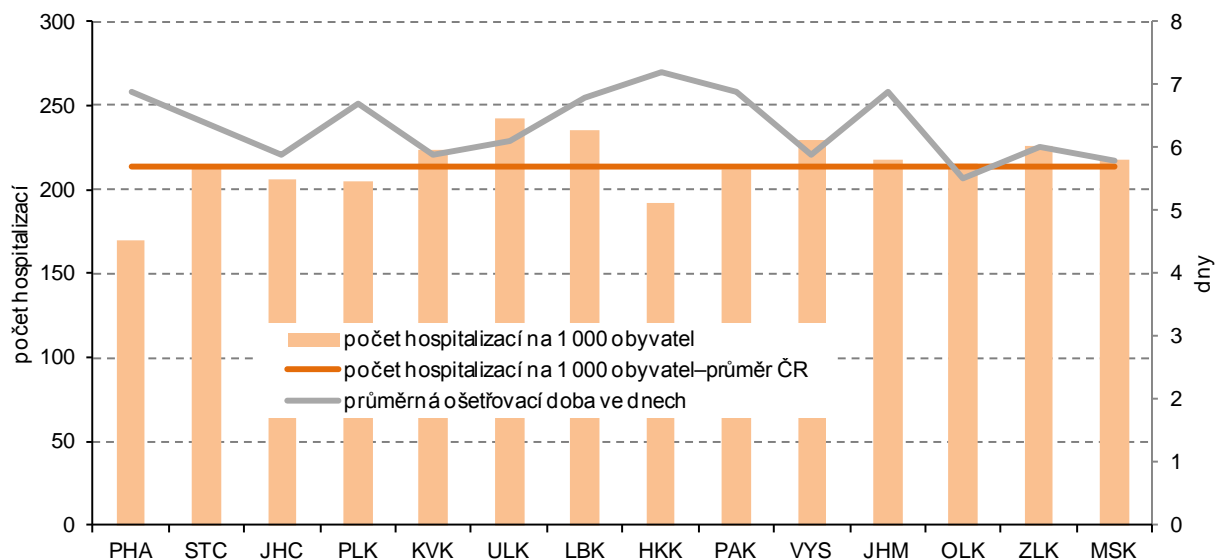
To, že Pražané oficiálně méně stonají, je ze statistik poměrně známo. Důkazem toho je i počet hospitalizací na tisíc obyvatel, který je jednoznačně nejnižší právě v Praze. Zatímco v hl. m. Praze připadalo na tisíc obyvatel v r. 2013 170 hospitalizací v nemocnici, v ostatních krajích (s výjimkou Královéhradeckého) bylo hospitalizací na tisíc obyvatel více než 200. Jinou věcí je ale, jestli nízká nemocnost obyvatel Prahy není

způsobena přecházením zdravotních problémů. Průměrná ošetrovací doba v nemocnici je totiž v Praze druhá nejvyšší (6,9 dne) za Královéhradeckým krajem (7,2 dne).

Graf 4.9: Hospitalizované osoby v nemocnicích a průměrná doba hospitalizace podle kraje bydliště v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Řada hospitalizací v nemocnici skončí operací. V celé ČR podíl operovaných velmi mírně vzrůstá, v Praze je tento nárůst o něco rychlejší. Ve všech vyšších věkových kategoriích má hl. m. Praha vyšší podíl operovaných z hospitalizovaných než je průměr za ČR. S rostoucím věkem jak v celé ČR, tak v hl. m. Praze podíl operovaných z hospitalizovaných klesá.

Tab. 4.3: Podíl operovaných osob s bydlištěm v hl. m. Praze z hospitalizovaných v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013 (%)

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Hl. m. Praha					Česká republika				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	31,6	32,0	30,1	33,1	33,5	28,9	28,9	28,8	29,6	29,4
z toho ve věku:										
55–59	38,9	40,4	37,3	40,8	41,0	35,2	35,4	35,4	36,2	36,3
60–64	35,4	36,2	33,8	37,4	38,1	32,2	32,2	32,0	32,7	32,8
65–69	33,5	33,9	31,7	33,2	34,7	29,7	29,8	29,6	30,1	29,9
70–74	29,8	30,1	28,7	31,8	32,1	26,2	25,8	26,0	26,4	26,4
75–79	25,1	25,2	24,0	25,5	26,5	22,3	21,1	21,2	21,2	21,3
80–84	19,4	18,8	17,6	18,7	20,2	17,1	16,1	16,1	16,1	16,1
85–89	13,2	12,7	12,4	13,3	14,3	13,7	12,5	12,5	12,5	12,3
90–94 ¹⁾	.	.	10,6	11,1	10,9	10,8	10,6	11,0	10,6	10,5
95 a více ¹⁾	.	.	7,7	6,2	8,3	9,5	9,8	10,0	8,8	9,9

¹⁾ v letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

Průměrná ošetrovací doba osob, které byly hospitalizovány rok od roku klesá. Podíváme-li se na osoby starší 55 let, je tento pokles patrný jak za celou ČR, tak za hl. m. Prahu. Se vzrůstajícím věkem průměrná ošetrovací doba hospitalizovaných vzrůstá. Např. v Praze je u kategorie 95letých a starších dvaapůlkrát větší než u věkové skupiny 55–59 let.

Tab. 4.4: Průměrná ošetrovací doba osob s bydlištěm v hl. m. Praze hospitalizovaných v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013 (dny)

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Hl. m. Praha					Česká republika				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	7,4	7,4	7,3	7,1	6,9	6,9	6,8	6,7	6,4	6,3
z toho ve věku:										
55-59	6,9	7,0	7,2	6,5	6,5	6,9	6,9	6,7	6,3	6,2
60-64	7,4	7,5	7,4	7,3	7,3	7,4	7,3	7,1	6,8	6,7
65-69	8,0	8,0	8,0	7,8	7,5	7,9	7,8	7,6	7,3	7,2
70-74	9,0	8,7	8,6	8,3	8,2	8,7	8,5	8,3	7,9	7,8
75-79	10,3	10,2	10,0	9,5	9,1	9,7	9,7	9,4	9,0	8,8
80-84	12,3	12,2	12,1	11,8	11,5	11,2	11,0	10,9	10,4	10,2
85-89	14,8	15,0	14,8	13,7	12,7	12,3	12,5	12,4	11,8	11,6
90-94 ¹⁾	.	.	15,7	15,4	14,6	13,3	12,5	12,5	12,5	11,8
95 a více ¹⁾	.	.	16,7	14,2	16,3	13,0	12,8	13,8	12,4	12,5

¹⁾ v letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

Zvyšování počtu seniorů vytváří tlak na vznik nových léčených dlouhodobě nemocných (LDN). V hl. m. Praze počet LDN vzrostl od roku 2005 do roku 2013 ze sedmi na jedenáct. To mělo za následek i vzrůst počtu lůžek z 973 na 1 238. Počet hospitalizovaných v LDN za uvedené období se zvýšil více než dvojnásobně. Na 10 tisíc obyvatel připadá nyní 54,7 hospitalizací v LDN (v r.2005 to bylo 23,9). Průměrná ošetrovací doba za uvedené období výrazně poklesla, a to o více než 50 dní na 70,2 dne. O tom, že volných míst v pražských LDN není dostatek, svědčí fakt, že roční využití lůžek v LDN dosáhlo po mírném vzestupu již hodnoty 333 dne.

Tab 4.5: Léčebny dlouhodobě nemocných v letech 2005 až 2013

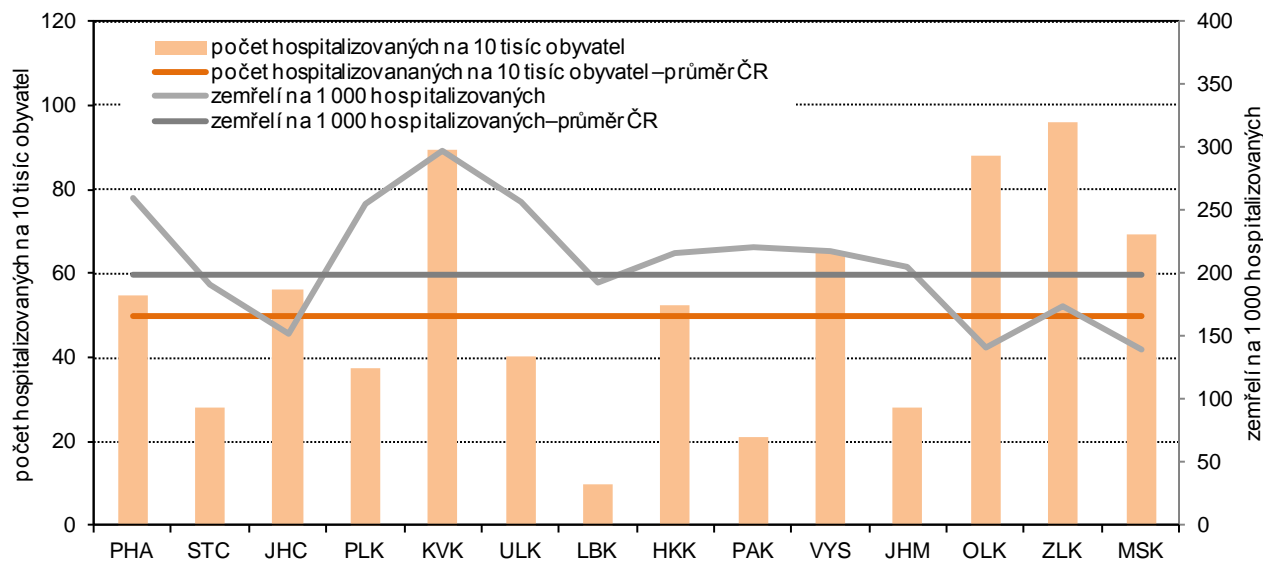
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Léčebny dlouhodobě nemocných	7	7	7	7	8	9	10	11	11
v nich lůžka	973	972	1 109	1 009	1 083	1 212	1 255	1 283	1 238
Hospitalizovaní celkem	2 458	1 946	2 468	2 670	3 006	4 082	4 400	5 144	5 867
na 10 000 obyvatel ¹⁾	23,9	18,7	23,5	24,8	27,6	37,3	40,9	47,8	54,7
Zemřelí pacienti	890	759	946	1004	1048	1345	1183	1361	1526
na 1 000 hospitalizovaných	362,1	390,0	383,4	376,0	348,6	329,5	268,9	264,6	260,1
Průměrná ošetrovací doba	122,4	149,9	132,2	117,9	107,1	93,6	91,6	79,5	70,2
Roční využití lůžek ve dnech	303,0	300,1	294,2	317,7	298,2	317,8	321,2	316,3	332,7

¹⁾ napočteno na odpovídající věkové skupiny

Graf 4.10: Hospitalizované osoby v léčebnách dlouhodobě nemocných podle krajů v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Mezikrajské srovnání LDN je do značné míry ovlivněno tím, kolik který kraj má těchto zařízení na svém území. Nejvíce hospitalizovaných na 10 tisíc obyvatel mají kraje Zlínský, Olomoucký a Karlovarský. Hl. m. Praha dosahuje hodnoty jen o málo větší než je republikový průměr. Zajímavý je údaj o počtu zemřelých v LDN na tisíc hospitalizovaných. Nejhorší hodnoty dosáhl Karlovarský kraj, kde z každého tisíce hospitalizovaných zemřelo 298 osob. Hodnota za hl. m. Prahu je také nadprůměrná – 260 zemřelých z každého tisíce hospitalizovaných.

V hl. m. Praze je pouze jediný hospic. Hospice jsou zařízení s velmi vysokým počtem zemřelých z celkového počtu hospitalizovaných. V tom pražském zemřelo v r.2013 v přepočtu na tisíc hospitalizovaných 880 osob. Vysvětlení nízkého počtu hospiců v Praze lze hledat ve snaze umísťovat tato zařízení mimo velká města.

Tab. 4.6: Hospice v letech 2009 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

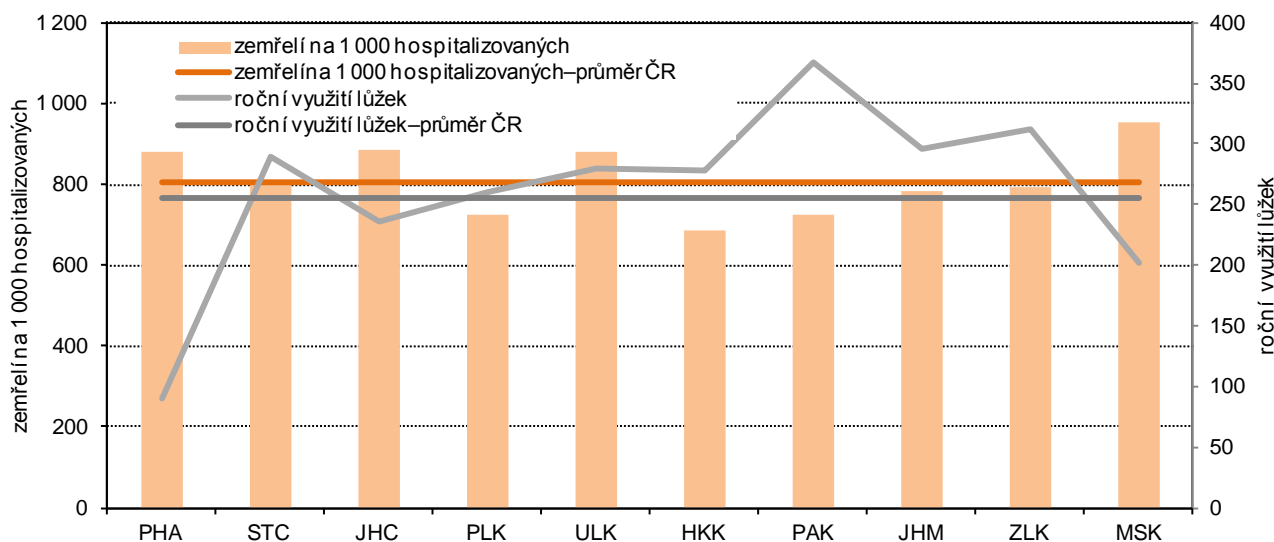
	2009	2010	2011	2012	2013
Hospice	1	1	1	1	1
v nich lůžka	25	25	55	55	25
Hospitalizovaní celkem	225	224	287	341	133
na 10 000 obyvatel ¹⁾	1,8	1,8	2,3	2,7	1,1
Zemřelí pacienti	213	209	250	308	117
na 1 000 hospitalizovaných	948,8	933,0	871,1	903,2	879,7
Průměrná ošetrovací doba	32,6	32,3	40,6	48,7	35,6
Roční využití lůžek ve dnech	292,8	289,8	291,6	301,7	90,2

¹⁾ napočteno na odpovídající věkové skupiny

V mezikrajském srovnání nejvíce zemřelých na tisíc hospitalizovaných bylo v r. 2013 v Moravskoslezském kraji (954 osob). Čísla za hl. m. Prahu jsou také nad republikovým průměrem.

Graf 4.11: Hospice v krajích v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Geriatrická péče

Oddělení i lůžek geriatrické péče je v hl. m. Praze málo. Víceméně stagnující počet lůžek v těchto specializovaných odděleních čelí v posledních letech nárůstu počtu pacientů. Pozitivním faktem je, že se snad zastavil trend nárůstu počtu zemřelých na těchto odděleních. V r.2013 zemřelo na tisíc hospitalizovaných 142 pacientů, zatímco v r.2010 to bylo 192 pacientů.

Tab 4.7: Geriatrie v akutní péči v nemocnicích se sídlem kraji v letech 2005 až 2013

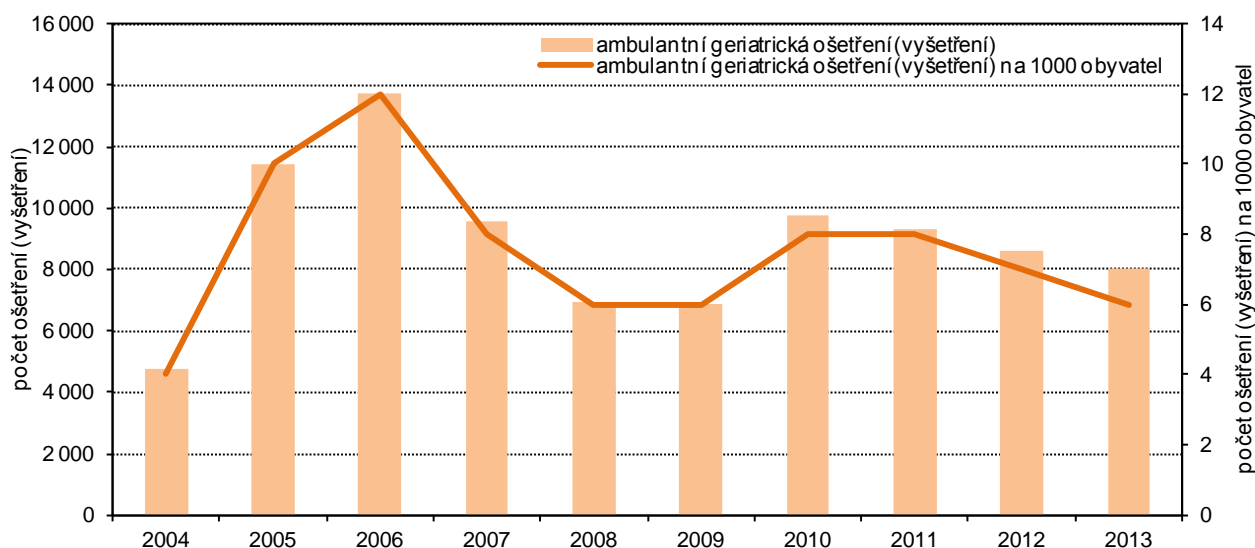
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Geriatrická oddělení	1	1	1	1	1	2	2	2	2
v nich lůžka	54	54	54	54	54	62	62	62	62
na 10 000 obyvatel	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Hospitalizovaní celkem	733	609	606	610	588	552	611	774	879
na 10 000 obyvatel	6,2	5,2	5,1	5,0	4,7	4,4	4,9	6,2	7,1
Zemřelí pacienti	100	120	93	85	74	106	111	125	125
na 1 000 hospitalizovaných	136,4	197,0	153,5	139,3	126,0	192,2	181,7	161,6	142,2

Zajímavým zjištěním je pokles ambulantní geriatrické péče v hl. m. Praze, Po svém maximu v r. 2006 geriatrická péče v ambulancích zaznamenala výrazný pokles vyjádřený poklesem počtu ošetřených. Ani v r. 2013 nebylo ani zdaleka dosaženo hodnot z r 2006.

Graf 4.12: Ambulantní geriatrická péče v hl. m. Praze v letech 2005 až 2013

Zdroj: ÚZIS

Domácí zdravotní péče

Co se týká počtu pacientů, tak domácí zdravotní péče v hl. m. Praze mezi roky 2005 až 2012 spíše stagnovala. Rok 2013 znamenal výrazný pokles v počtu pacientů a ten byl stejně výrazný i u pacientů ve věku 65 a více let. Jako pozitivum a doklad zlepšené péče můžeme brát fakt, že počet návštěv v r.2013 se oproti předchozímu roku zvýšil a došlo tak k výraznému nárůstu ukazatele počet návštěv na 1 pacienta z 42,5 na 68,6.

Tab. 4.8: Pacienti domácí zdravotní péče podle věku v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

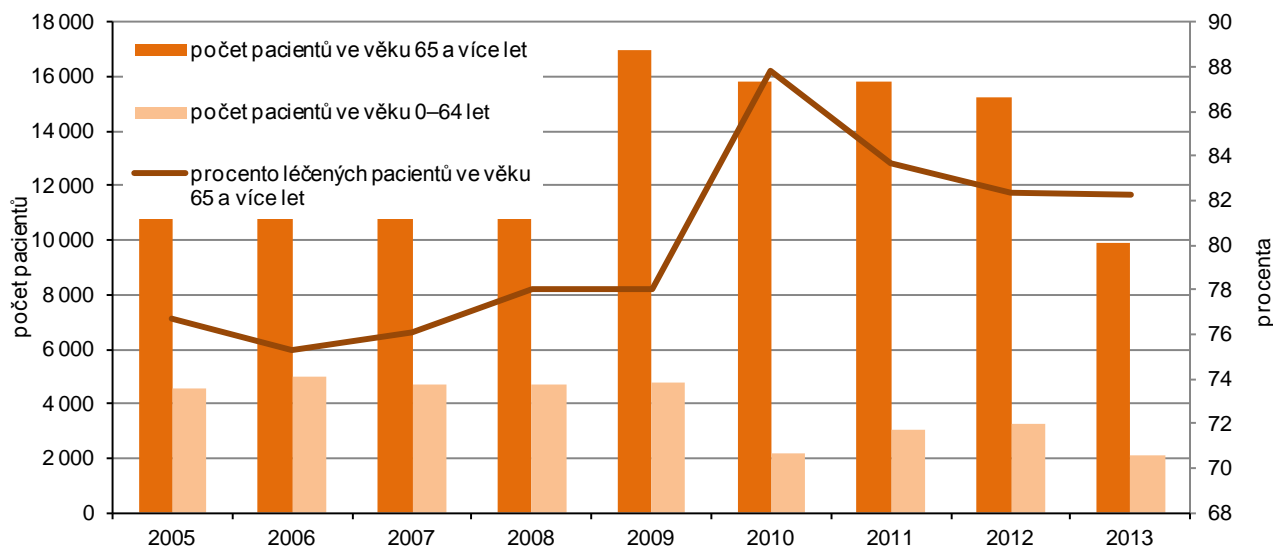
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet pacientů	19 491	20 144	19 800	21 244	21 754	17 984	18 864	18 497	12 009
z toho ve věku 65 a více let	14 948	15 166	15 067	16 575	16 966	15 794	15 789	15 231	9 882
Počet pacientů ve věku 65 a více let na 10 000 obyvatel stejného věku	165,7	170,2	165,5	173,4	175,0	143,7	152,4	148,7	96,5
Počet návštěv	875 028	842 008	848 855	730 942	731 188	645 510	716 399	786 921	823 795
Počet návštěv na 1 pacienta	44,9	41,8	42,9	34,4	33,6	35,9	38,0	42,5	68,6
Počet provedených výkonů	1 105 681	1 131 982	1 143 834	1 372 920	1 466 242	1 498 423	1 679 538	1 753 718	1 362 229

Kolem 80 % všech pacientů domácí zdravotní péče tvoří osoby ve věku 65 a více let, což dokumentuje následující graf.

Graf 4.13: Pacienti domácí zdravotní péče v hl. m. Praze v letech 2005 až 2013

Zdroj: ÚZIS

Naprostou většinu pacientů domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let tvoří v hl. m. Praze pacienti s chronickými onemocněními. Ti tvoří 80 až 85 % pacientů domácí zdravotní péče. Z celkového počtu chronicky nemocných pacientů pak tvoří pacienti ve věku 65 a více let kolem 80 %. Podobně se podílí starší pacienti na celkových počtech pacientů i u ostatních tří skupin domácí zdravotní péče (akutní onemocnění, domácí pooperační péče a domácí hospicová péče).

Tab. 4.9: Pacienti domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let podle druhu onemocnění v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

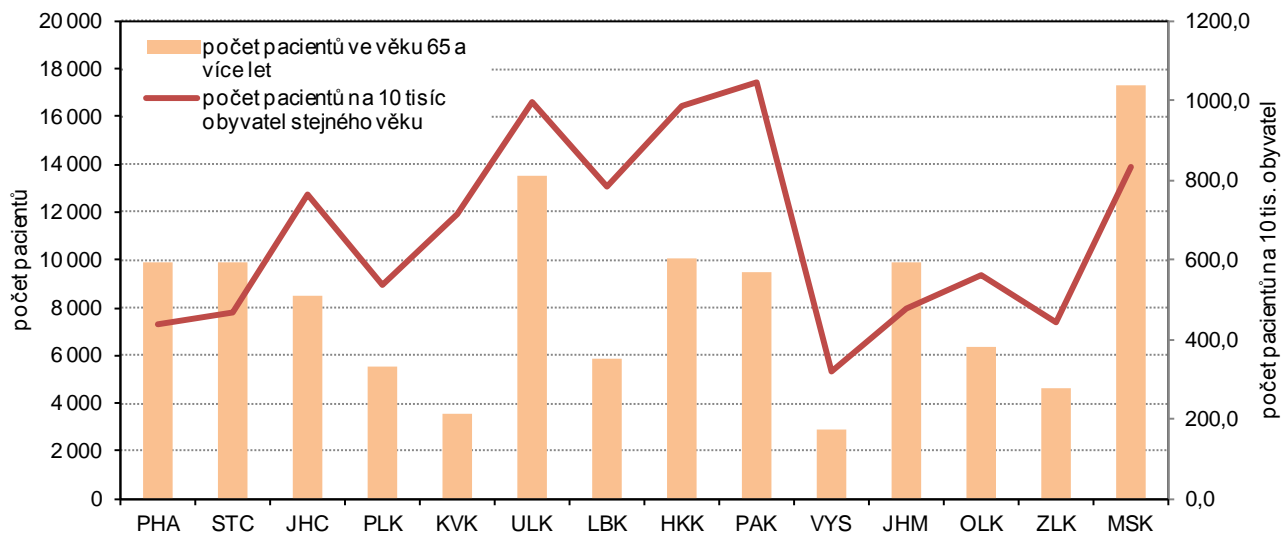
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pacienti ve věku 65 a více let	14 948	15 166	15 067	16 575	16 966	15 794	15 789	15 231	9 882
podle druhu onemocnění: ¹⁾									
chronická onemocnění	13 397	12 755	13 226	13 507	15 666	14 403	14 366	13 720	8 435
akutní onemocnění	1 610	1 372	1 338	1 426	1 414	1 064	1 036	1 258	1 065
pooperační stavy, úrazy	1 780	1 554	1 539	1 708	1 547	1 106	1 007	821	868
domácí hospicová péče	255	1 110	1 128	1 578	1 341	1 141	1 173	1 004	867
Podíl pacientů ve věku 65 a více let na pacientech s daným druhem onemocnění (%)									
chronická onemocnění	79,1	78,8	77,4	79,8	80,7	89,7	84,4	84,6	82,5
akutní onemocnění	68,4	65,4	67,1	63,7	62,6	75,8	79,3	76,0	79,3
pooperační stavy, úrazy	64,8	60,6	59,3	63,3	60,3	73,9	71,2	67,2	77,0
domácí hospicová péče	76,3	84,3	81,6	84,2	79,8	80,7	88,1	85,2	88,9

¹⁾ pacient může být zařazen ve více druzích péče

V mezikrajském srovnání připadalo v roce 2013 nejvíce pacientů ve věku 65 a více let v domácí zdravotní péči na 10 tisíc obyvatel stejného věku v kraji Pardubickém (1 045). Hl. m. Praha oproti průměru za celou ČR (643) dosáhlo podprůměrné hodnoty – 439. Kromě Moravskoslezského kraje bylo podprůměrných hodnot dosaženo ve všech ostatních moravských krajích.

Graf 4.14: Pacienti domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let v krajích a ČR v roce 2013 (na 10 000 obyvatel)

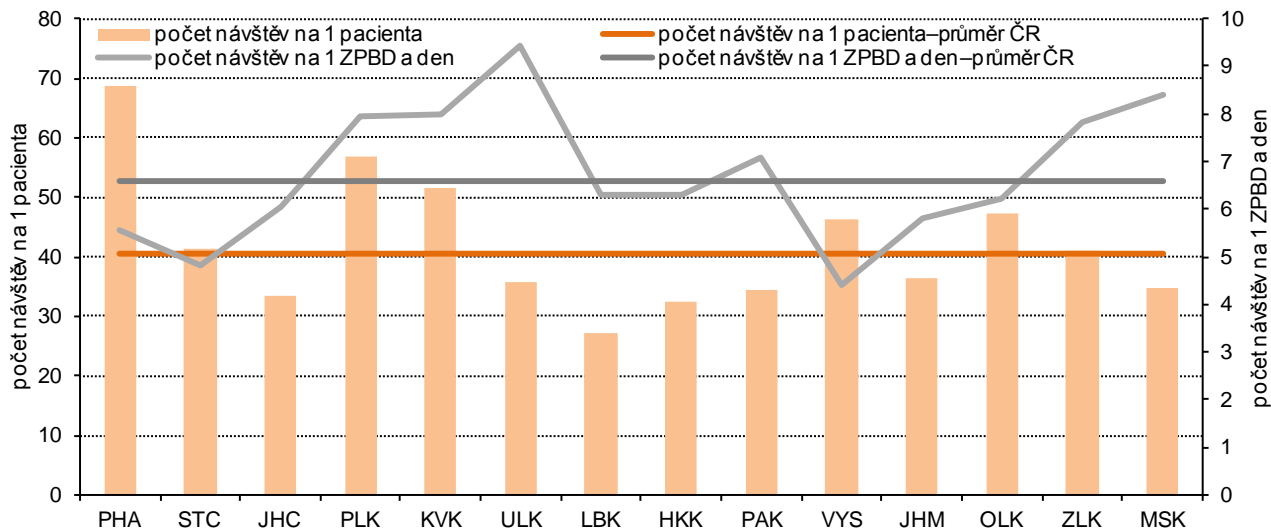
Zdroj: ÚZIS

V mezikrajském srovnání výkonů domácí zdravotní péče v roce 2013 vychází hl. m. Praha nejlépe, co se týká počtu návštěv na 1 pacienta. S 69 návštěvami na 1 pacienta vysoce překračuje průměr ČR (40 návštěv). Horší je to s počtem návštěv připadajícím na 1 zdravotnického pracovníka nelékaře s odbornou způsobilostí. Republikového průměru (2 406 návštěv) hl. m. Praha zdaleka nedosahuje (2 030 návštěv), což je zajímavé, neboť Praha je lépe dopravně propojená než ostatní kraje.

Graf 4.15: Výkony domácí zdravotní péče v krajích a ČR v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

5. Důchody a sociální služby

Problematika důchodů patří mezi citlivá témata a je jednou ze zásadních záležitostí při řízení státu. Otázky typu: kdy půjdu do důchodu, jaký důchod dostanu, jak bude důchod valorizován atd., zajímají asi každého komu se tato životní etapa přiblížila. Zajímavým tématem jsou i sociální služby, jejichž šíře dokáže překvapit. Data pro tuto kapitolu byla čerpána z datových zdrojů České správy sociálního zabezpečení a Ministerstva práce a sociálních věcí. Data o důchodech a důchodcích nejsou plně srovnatelná v celé časové řadě, od roku 2010 došlo ke změně v zařazení invalidních důchodců po 65. roku věku mezi starobní důchodce.

Důchodci, důchody

Podíváme-li se na roky 2010 až 2014 z pohledu počtu starobních důchodců v hl. m. Praze, nevidíme žádné dramatické změny. Z uvedené pětiletky bylo sice mužů – starobních důchodců v r.2014 nejvíce, ale jen o pár set osob více proti předchozím roků. Žen starobních důchodkyň bylo v r. 2014 dokonce v Praze méně než v letech 2011 či 2012. Postupně ale narůstal počet osob v předčasném důchodu, a to jak u mužů, tak u žen. U obou pohlaví se předčasní důchodci podíleli na celkovém počtu starobních důchodců přibližně 15 %.

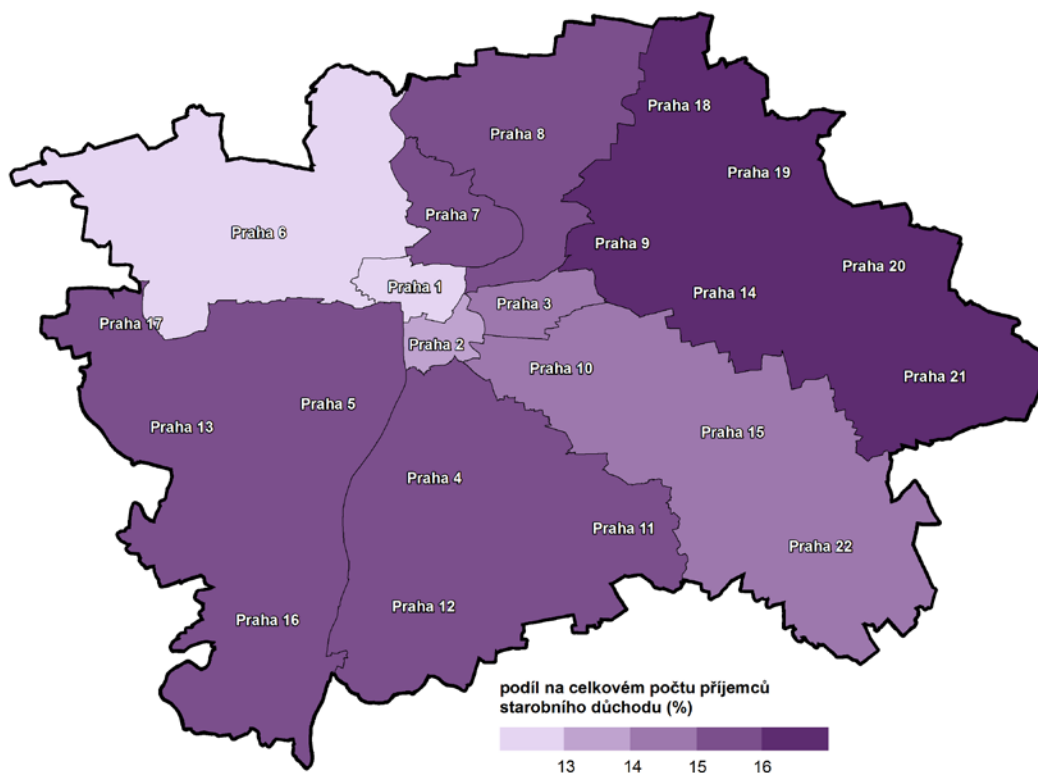
Tab. 5.1: Příjemci starobních důchodů podle pohlaví v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Příjemci pobírající starobní důchod (bez souběhu)	86 250	89 061	89 266	89 471	90 208	112 100	115 769	114 889	113 975	114 076
z toho předčasný důchod	10 121	11 823	12 380	12 789	13 350	14 672	16 377	16 734	16 910	17 135
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů (bez souběhu) (%)	11,7	13,3	13,9	14,3	14,8	13,1	14,1	14,6	14,8	15,0

V rámci hl. m. Prahy, kde máme k dispozici data o důchodech a důchodcích za deset bývalých obvodů, nacházíme určité, i když nijak výrazné rozdíly, v poměrném zastoupení předčasných starobních důchodů.

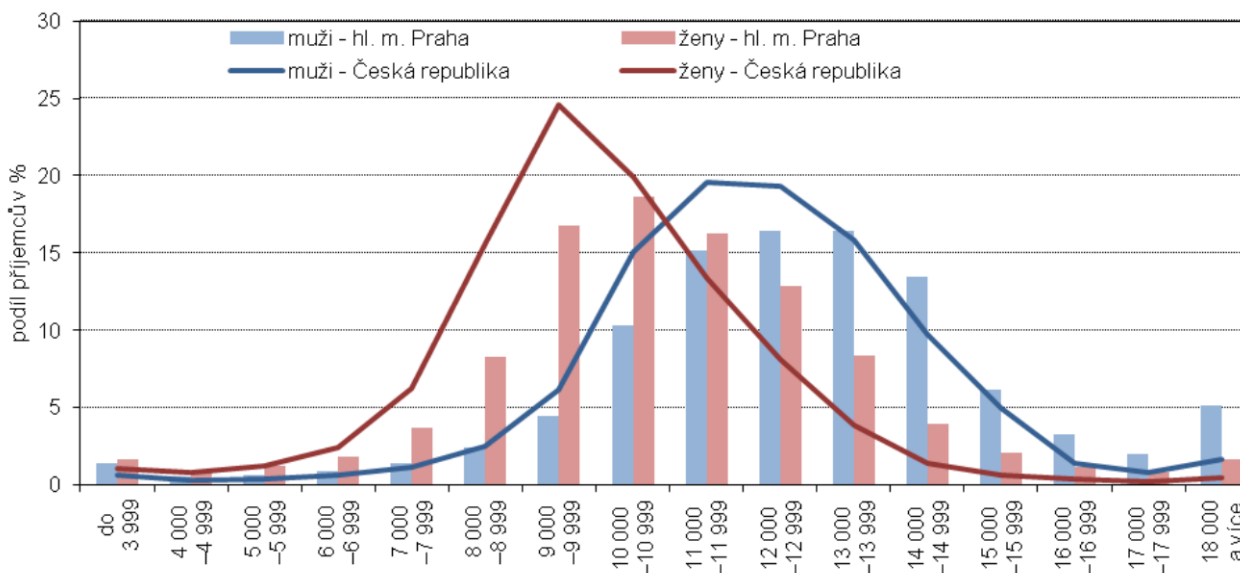
Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle územních obvodů hlavního města Prahy v prosinci 2014

Rozdělíme-li příjemce starobního důchodu dle jeho výše, dostáváme klasické Gaussovy křivky. V hl. m. Praze do výše důchodu 11 999 Kč mají mezi příjemci převahu ženy. U vyšších důchodů nastává převaha mužů. Nejvíce žen dostává důchod ve výši 10 000 – 10 999 Kč. Nejvíce mužů pobírá důchod ve výši 13 000 – 13 999 Kč. Je tedy patrné, že muži v průměru berou v hl. m. Praze vyšší důchod než ženy. Stejně je tomu i v celé ČR. Z čísel za celou republiku plyne, že důchody jsou zde nižší než v Praze, což je důsledek vyšších mezd v hlavním městě. Nejvíce žen v ČR dostává důchod ve výši 9 000 – 9 999 Kč. Muži starobní důchodci v ČR zase nejčastěji berou důchod 11 000 – 11 999 Kč.

Graf 5.1: Příjemci starobního důchodu (bez souběhu) podle jeho výše v hl. m. Praze k prosinci 2014

Zdroj: ČSSZ

Konkrétní výši průměrných starobních důchodů v hl. m. Praze vidíme v následující tabulce. Z ní plyne, že důchody se každým rokem zvyšují jednak díky valorizacím, jednak díky tomu, že čerstvími důchodci se stávají osoby se stále většími výdělky.

Tab. 5.2: Průměrná výše starobních důchodů podle pohlaví příjemců v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

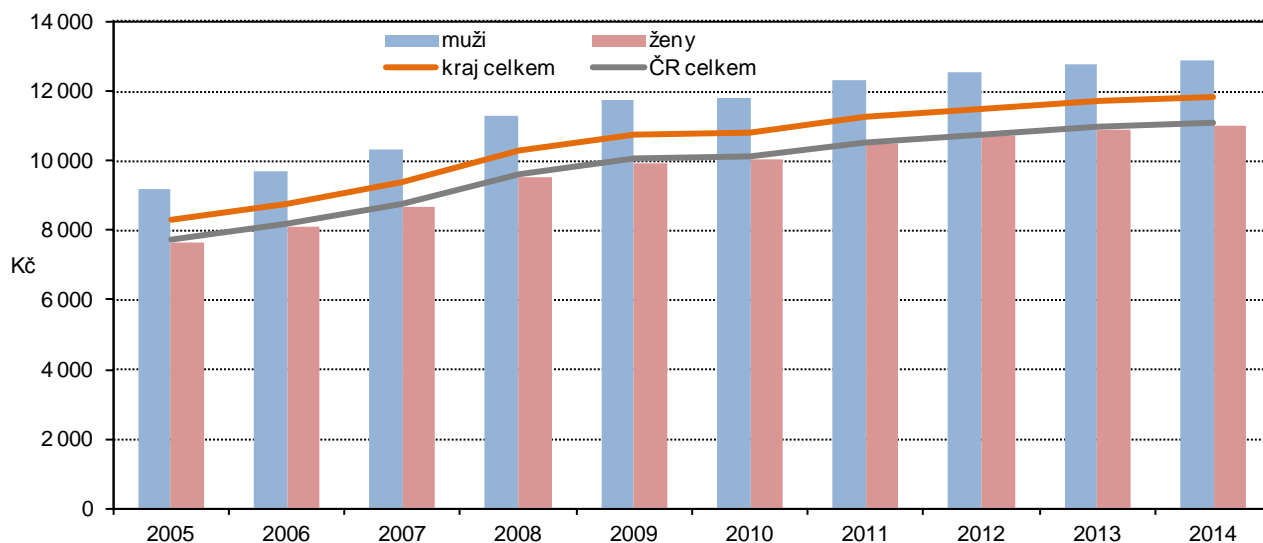
	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)	11 825	12 290	12 568	12 790	12 905	10 042	10 479	10 707	10 891	10 992
z toho předčasných	9 871	10 305	10 541	10 709	10 922	8 321	8 742	8 905	9 083	9 101
Průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým)	12 311	12 765	13 010	13 276	13 425	11 089	11 568	11 705	11 940	12 035
z toho předčasných	11 856	12 200	12 351	12 602	12 789	10 592	11 006	11 216	11 352	11 423

Růst průměrné měsíční výše starobního důchodu v Praze dle pohlaví v delší časové řadě můžeme vidět i v grafu 5.2. Pro srovnání je uvedena i výše starobního důchodu za celou ČR, na základě které lze konstatovat, že nůžky mezi starobními důchody v Praze a v celé ČR se nerozevírají.

Graf 5.2: Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) v hl. m. Praze a ČR podle pohlaví v letech 2005 až 2014

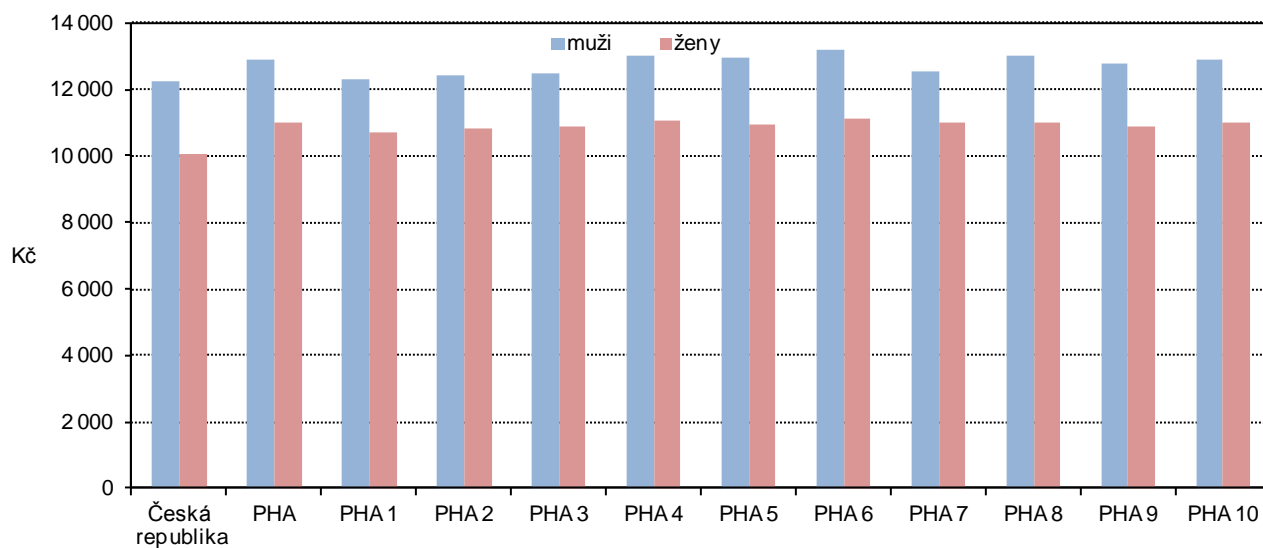
Zdroj: ČSSZ

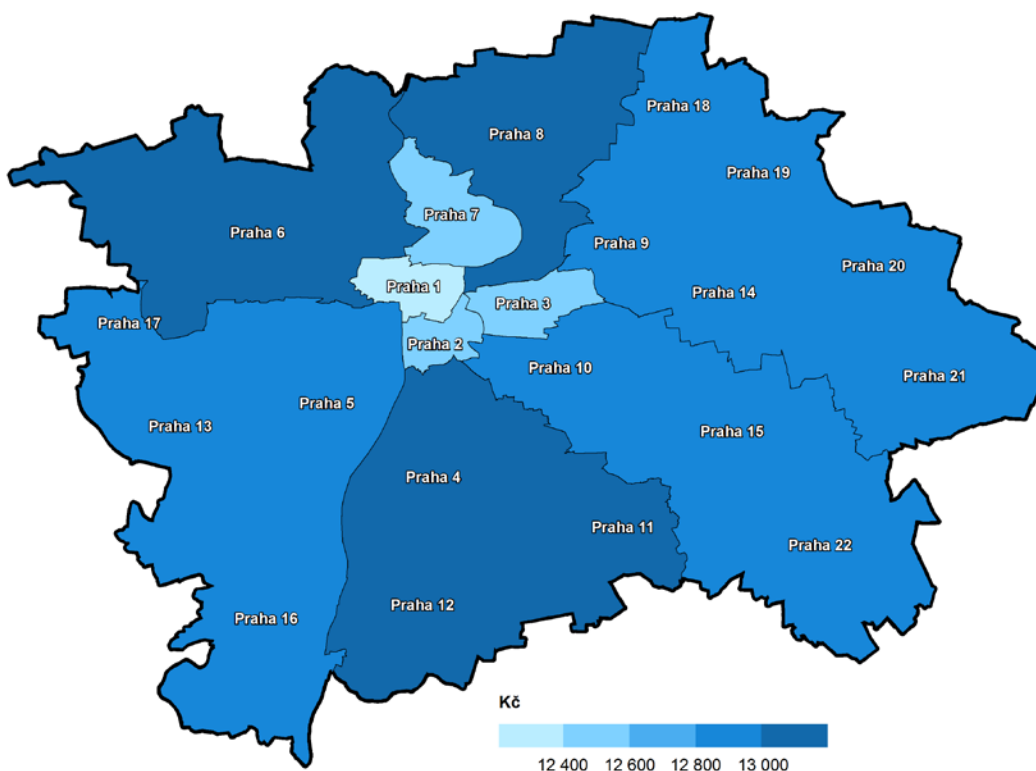
Jaká je výše starobních důchodů v deseti bývalých pražských obvodech? Je třeba konstatovat, že průměrné měsíční starobní důchody v obvodech Prahy se příliš neliší. Všude jsou samozřejmě vyšší starobní důchody mužů než žen. Nejvyšší starobní důchod mají muži i ženy v Praze 6 (13 194 Kč resp. 11 141 Kč). Nejnížší starobní důchody mají muži i ženy v Praze 1 (12 322 Kč resp. 10 684 Kč).

Graf 5.3: Průměrná výše starobních důchodů (bez souběhu) v ČR, hl. m. Praze a v deseti jejích obvodech podle pohlaví v prosinci 2014

Zdroj: ČSSZ

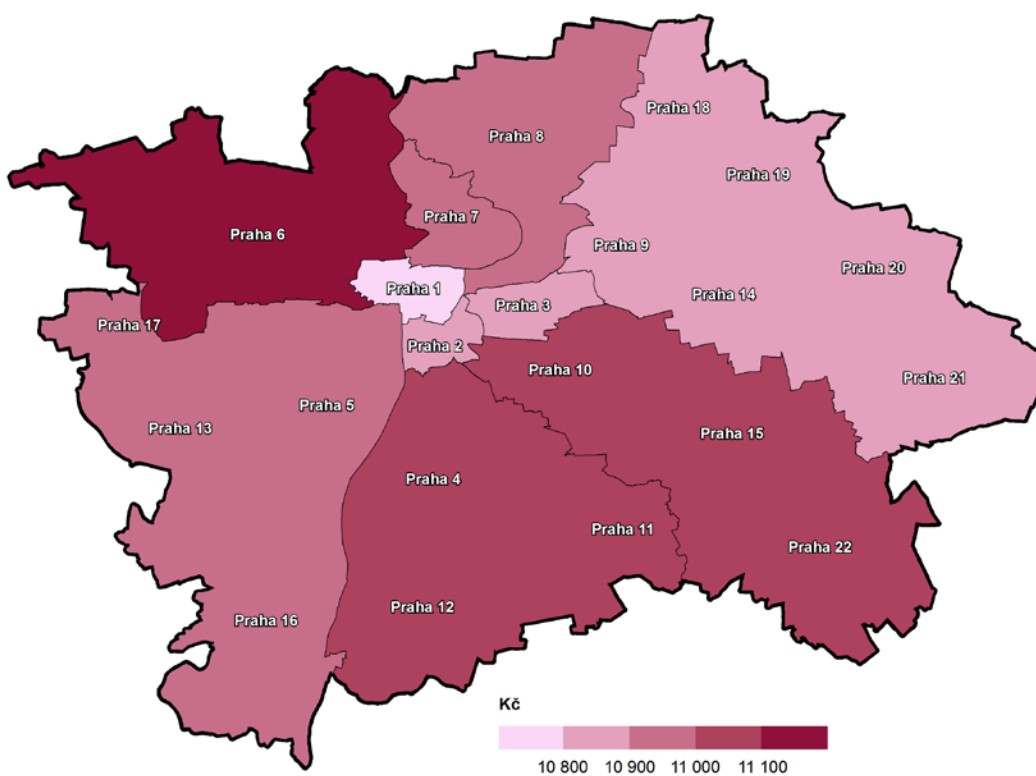

**Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu)
podle územních obvodů hlavního města Prahy v prosinci 2014 - muži**

Zdroj: ČSSZ

**Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu)
podle územních obvodů hlavního města Prahy v prosinci 2014 - ženy**

Zdroj: ČSSZ

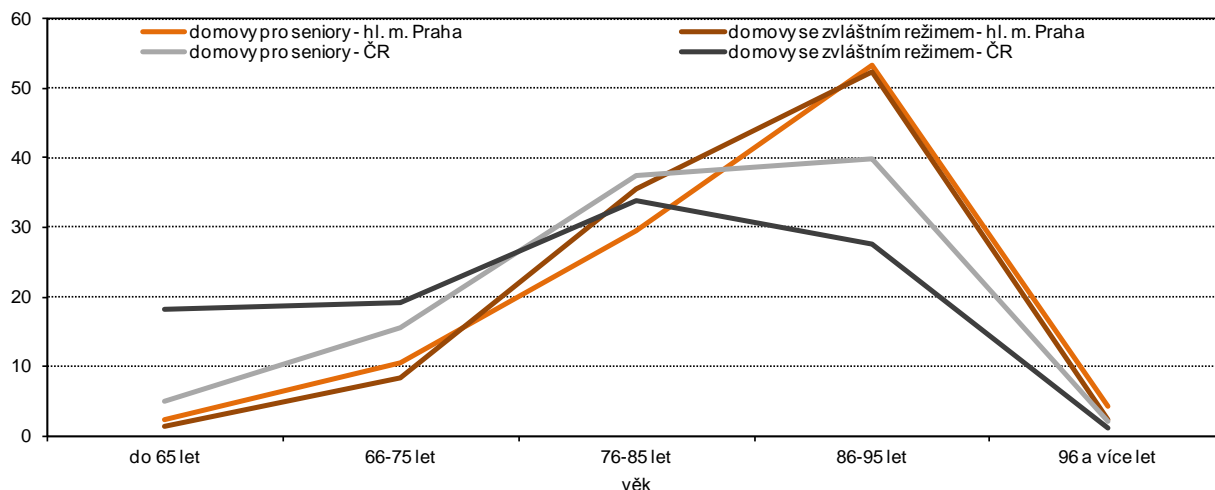

Pobytové sociální služby

Data v této části jsme čerpali ze zdrojů Ministerstva práce a sociálních věcí. Vzhledem k tomu, že jednak počty zařízení resp. služeb jsou za 57 městských částí či 22 správních obvodů velmi malé, jednak tato zařízení slouží všem Pražanům, jsme se rozhodli sledovat pobytové sociální služby pouze za celou Prahu. Jako zajímavý se jeví rozdíl ve věkovém složení v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem mezi Prahou a ostatní ČR. Zatímco v hl. m. Praze je více než 50 % osob v domovech pro seniory ve věku 86–95 let, tak v ČR je podíl této skupiny pouze 40 %. I u domovů se zvláštním režimem je v Praze více než 50 % osob ve věku 86–95 let, kdežto v celé ČR je nejvíce zastoupena věková skupina 76–85 let (34 %).

Graf 5.4: Obyvatelé vybraných typů zařízení sociální péče v hl. m. Praze podle věku k 31. 12. 2014

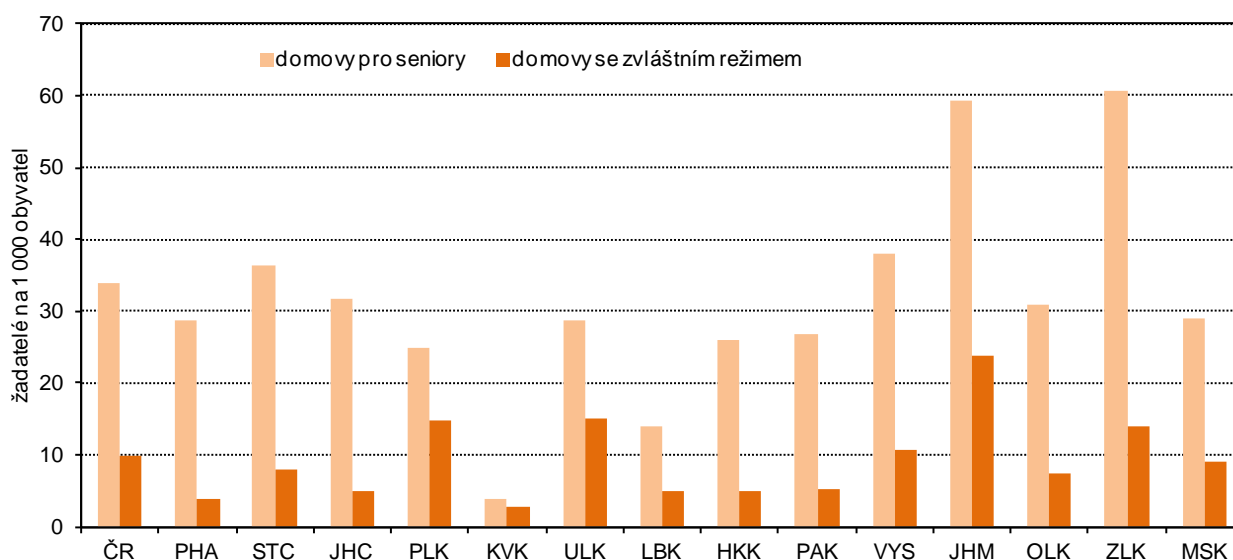
Zdroj: MPSV

V mezikrajském srovnání má hl. m. Praha jedny z nejnižších hodnot ukazatelů o žadatelích o umístění ve vybraných typech zařízení sociální péče. Jak v žadatelích o umístění do domovů pro seniory, tak v žadatelích o umístění do domovů se zvláštním režimem je Praha pod průměrem ČR.

Graf 5.5: Žadatelé o umístění ve vybraných typech zařízení sociální péče na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let podle krajů k 31. 12. 2014

Zdroj: MPSV

Pečovateľská služba

Také data o pečovatelské službě mají svůj zdroj v Ministerstvu práce a sociálních věcí. Počet osob, kterým byla poskytnuta pečovatelská služba v hl. m. Praze v posledních letech spíše stagnuje. Stejně se dá říci i o výdajích na pečovatelskou službu.

Tab. 5.3: Pečovateľská služba v letech 2007 až 2014

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2007	2008 ¹⁾	2009 ¹⁾	2010 ¹⁾	2011 ¹⁾	2012 ¹⁾	2013 ¹⁾	2014 ¹⁾
Osoby, kterým byla poskytnuta pečovatelská služba	11 902	25 835	13 010	12 575	13 462	15 334	15 542	13 474
na 1 000 obyvatel	9,8	20,9	10,4	10,0	10,8	12,3	12,5	10,7
Výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	281 181	193 846	253 424	209 984	291 159	313 673	298 526	312 881

¹⁾ od roku 2008 jsou sociální služby vykazovány samostatně; zařízení sociálních služeb i místa v nich jsou členěna podle druhu poskytované služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb

Graf 5.6: Pečovateľská služba v hl. m. Praze v letech 2007 až 2014

Zdroj: MPSV

6. Aktivity seniorů

V této kapitole budeme analyzovat údaje, které se týkají především podzimních komunálních voleb z roku 2014. Především nás bude zajímat zastoupení seniorů či starších věkových kategorií mezi kandidáty a zvolenými zastupiteli. Všechna data pochází z datovýchází ČSÚ.

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014

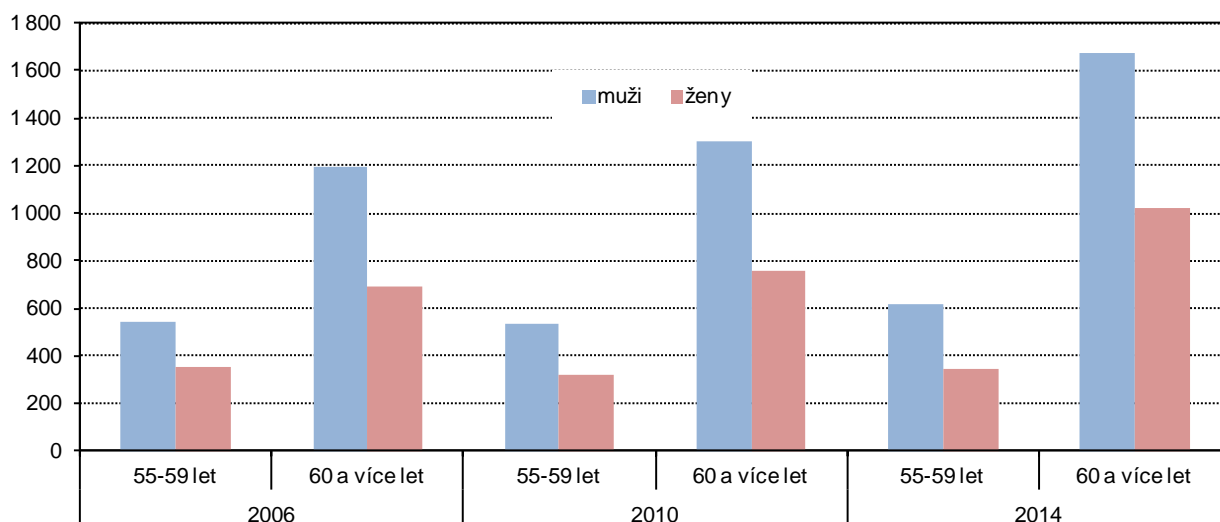
Při volbách do zastupitelstev městských částí a zastupitelstva hl. m. Prahy v roce 2014 bylo z celkového počtu kandidátů (11 803) 14,4 % kandidátů ve věku 65 let a starších. Podíl kandidátů ve věku 65 a více let byl dokonce u žen vyšší než u mužů.

Tab. 6.1: Platní kandidáti ve volbách do zastupitelstev městských částí a hl. m. Prahy podle pohlaví v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
hl. m. Praha	11 803	7 503	4 300	1 701	1 050	651	14,4	14,0	15,1

Srovnání třech posledních komunálních voleb v hl. m. Praze nám ukazuje, že počty starších kandidátů s postupující dobou rostou, zvláště pak ve věkové kategorii 60 let a více. Po celou sledovanou dobu byla zachována početní převaha kandidujících mužů nad ženami.

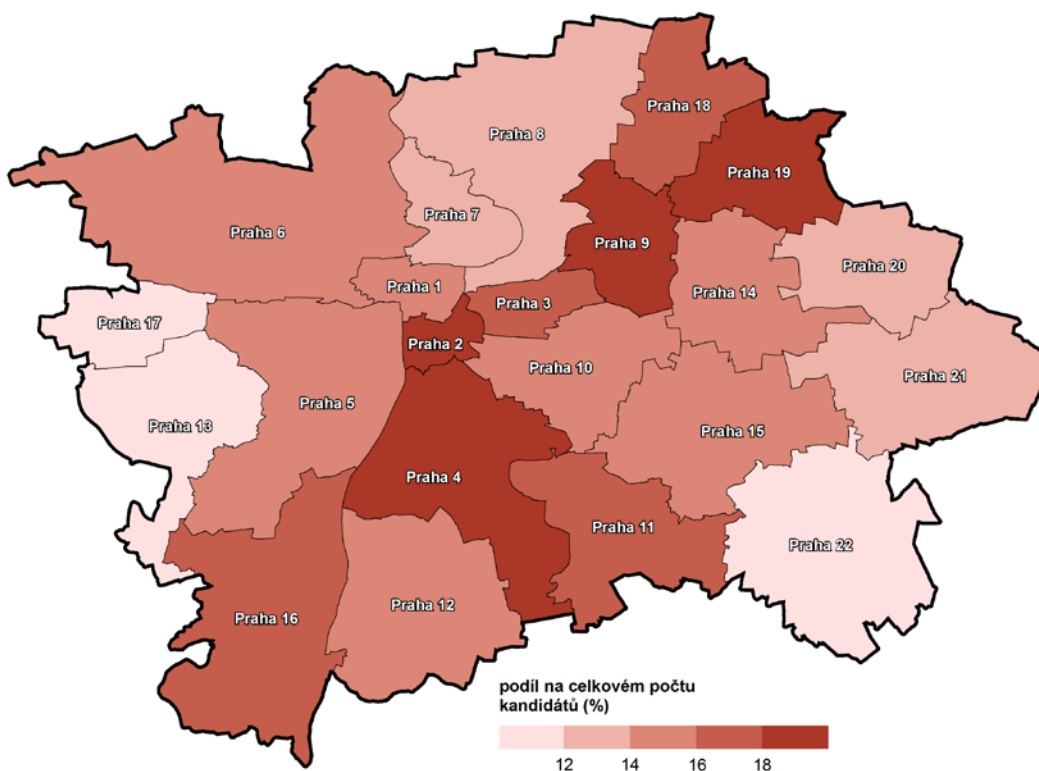
Graf 6.1: Kandidáti v hl. m. Praze podle věku a pohlaví ve volbách do zastupitelstev městských částí a hl. m. Prahy 2006, 2010 a 2014

V další části se podíváme na kandidáty ve věku 65 a více let z pohledu jejich zastoupení ve 22 správních obvodech hl. m. Prahy při komunálních volbách v roce 2014. Nejvyšší podíl kandidátů ve věku 65 a více let měly Praha 9, Praha 19, Praha 2 a Praha 4. Naopak nejnižší podíl měly Praha 13, 17 a 20. Přepočteme-li údaje o kandidujících osobách na tisíc obyvatel příslušné věkové skupiny, vychází nám pro kategorii 65letých a starších kandidátů nejvyšší zastoupení ve správních obvodech Praha 18, 19, 21, 22, 16 a 1. Proti tomu nejnižší zastoupení měli starší kandidáti na Praze 4 a 10.

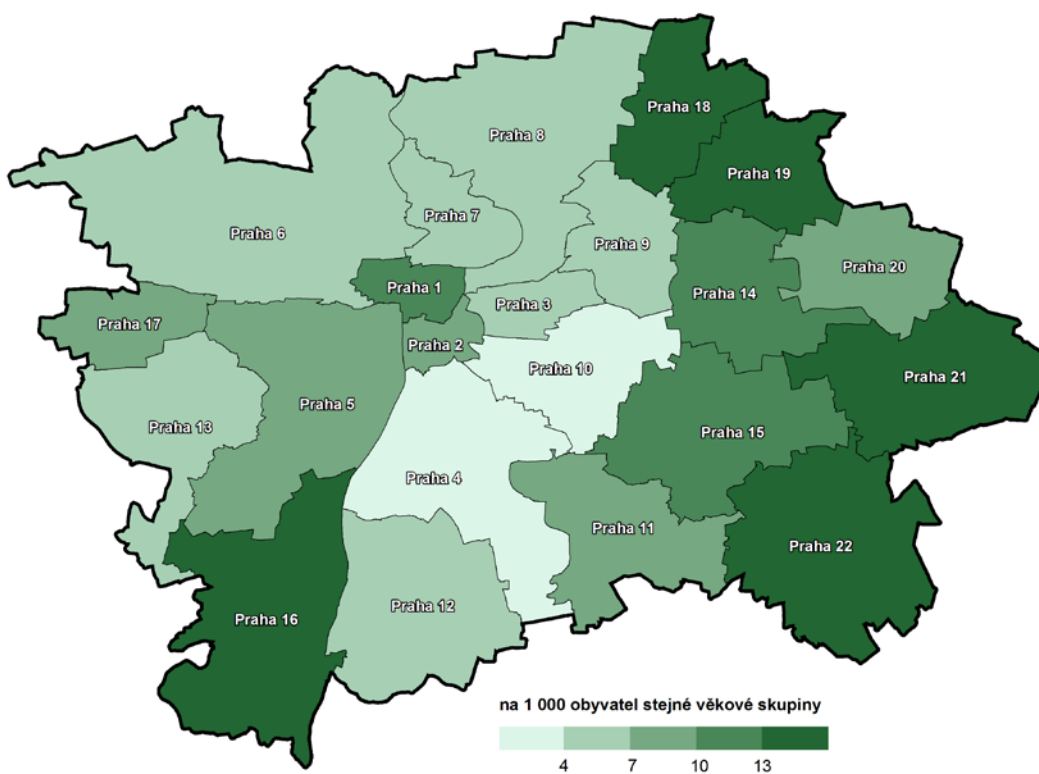

Kandidáti ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy
ve volbách do zastupitelstev městských částí v říjnu 2014

Zdroj: ČSÚ

Osoby ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy
kandidující ve volbách do zastupitelstev městských částí v říjnu 2014

Zdroj: ČSÚ

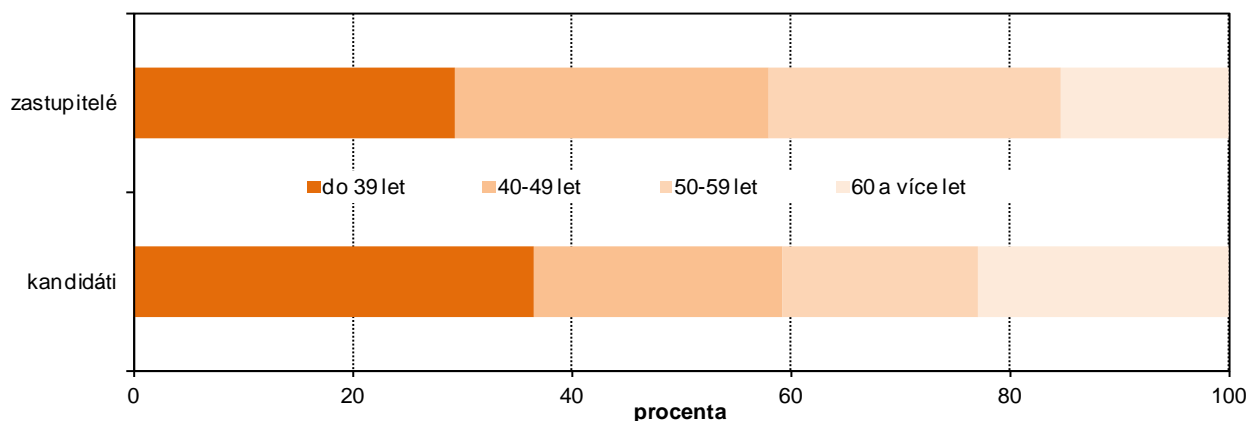

Při volbách do zastupitelstev městských částí a zastupitelstva hl. m. Prahy v roce 2014 bylo zvoleno celkem 1 171 zastupitelů, z kterých bylo zastupitelů ve věku 65 a více let 7,5 %. To znamená, že podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let byl nižší než podíl stejně starých kandidátů.

Tab. 6.2: Zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev městských částí a hl. m. Prahy podle pohlaví v roce 2014

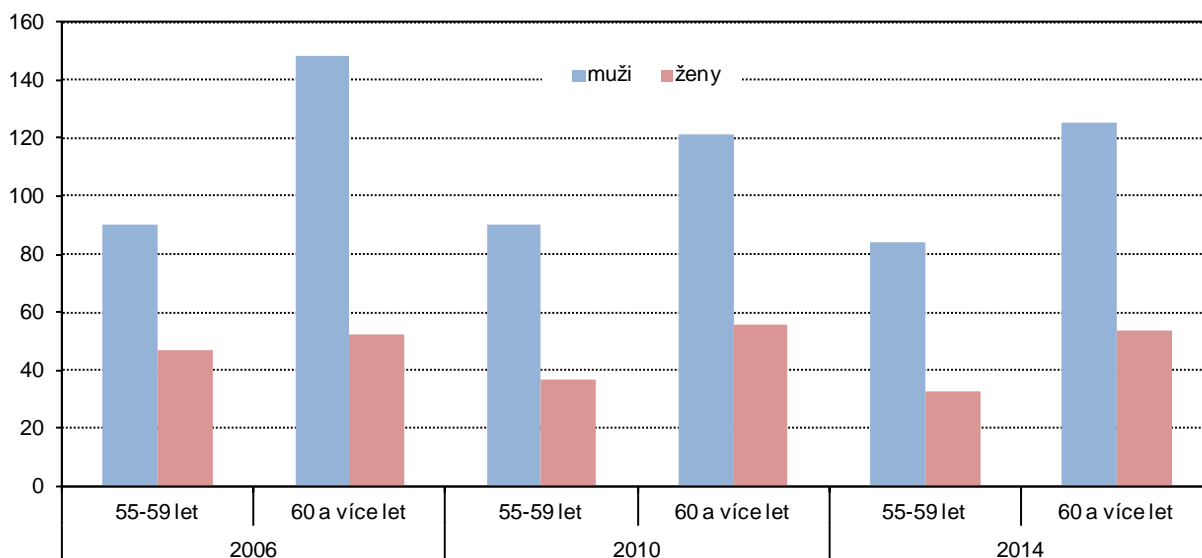
	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
hl. m. Praha	1 171	816	355	88	64	24	7,5	7,8	6,8

Graf 6.2: Kandidáti a zvolení zastupitelé v hl. m. Praze podle věku ve volbách do obecních zastupitelstev 2014

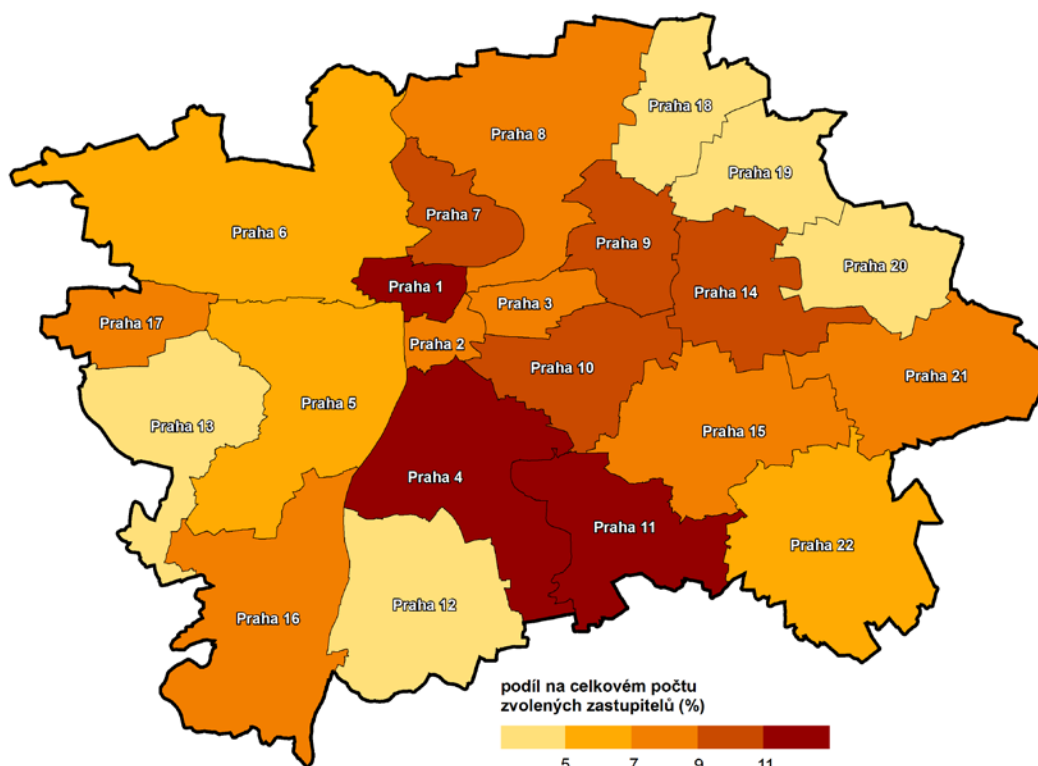
Srovnání třech posledních komunálních voleb v hl. m. Praze nám ukazuje, že počty starších zvolených zastupitelů postupem doby spíše stagnují až mírně klesají, a to jak u mužů, tak u žen. Mezi zvolenými zastupiteli měli poměrně výraznou převahu vždy muži.

Graf 6.3: Zvolení zastupitelé v hl. m. Praze podle věku a pohlaví do zastupitelstev městských částí a hl. m. Prahy 2006, 2010 a 2014

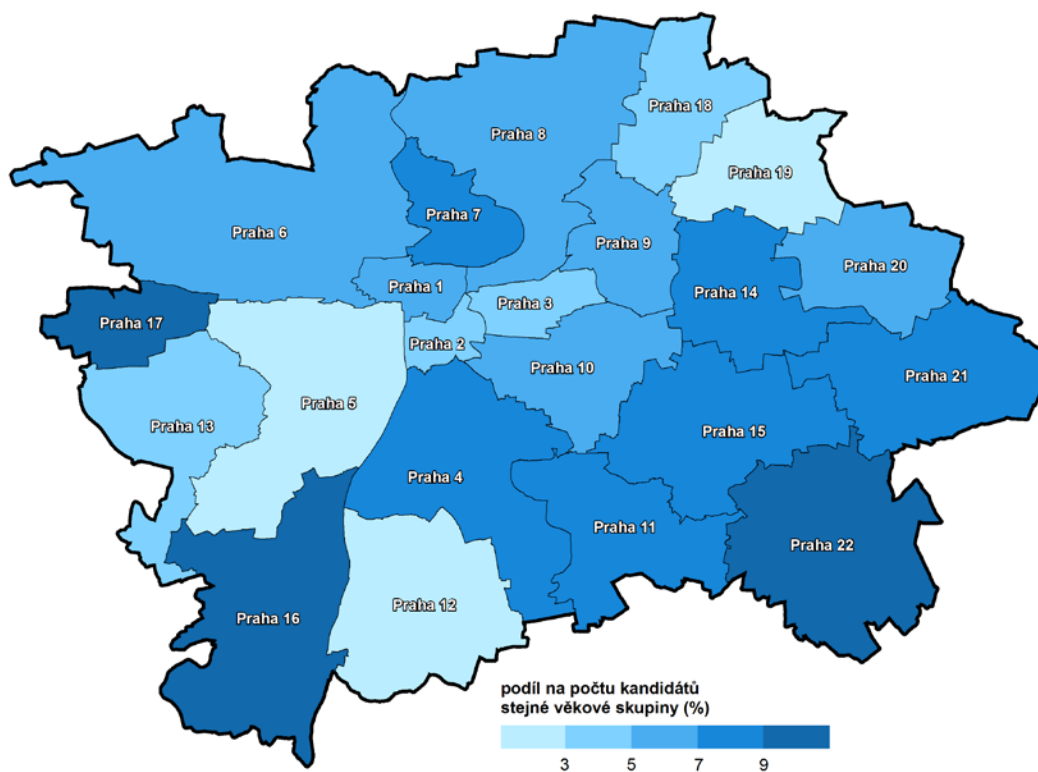
Následující dva kartogramy jsou věnovány zvoleným zastupitelům ve věku 65 a více let podle 22 správních obvodů Prahy. Nejvyšší podíl na zvolených zastupitelích měli zastupitelé ve věku 65 a více let ve správních obvodech Praha 1, 4 a 11. Naopak nejnižší podíl měly správní obvody Praha 12, 13, 18, 19 a 20.

Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy
ve volbách do zastupitelstev městských částí v říjnu 2014

Zdroj: ČSÚ

Zvolení zastupitelé na počtu kandidátů ve věku 65 a více let podle správních obvodů hlavního města Prahy
ve volbách do zastupitelstev městských částí v říjnu 2014

Zdroj: ČSÚ

Tabulková příloha

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	10 538 275	1 259 079	1 315 299	637 300	575 123	299 293	823 972	438 851
z toho ženy (%)	50,9	51,5	50,6	50,7	50,5	50,6	50,4	50,9
z celku ve věku (%):								
0–14 let	15,2	14,5	16,8	15,2	14,8	14,9	15,7	15,7
15–64 let	67,0	67,3	66,5	66,8	66,8	67,7	67,2	66,7
65 a více let	17,8	18,2	16,7	18,0	18,4	17,5	17,1	17,6
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	1 880 406	229 618	219 811	114 731	105 556	52 285	140 543	77 318
z toho ženy (%)	58,6	59,0	57,8	57,7	57,2	58,1	58,2	58,2
z celku ve věku (%):								
65–69 let	35,7	34,7	37,3	36,0	35,7	37,5	39,7	38,7
70–74 let	25,6	25,7	25,3	25,0	25,7	25,6	25,7	25,0
75–79 let	16,4	15,2	15,9	16,6	16,8	17,3	15,7	15,3
80–84 let	12,6	13,0	12,4	13,0	12,8	11,4	10,9	11,7
85–89 let	7,0	8,0	6,8	6,8	6,6	5,9	5,7	6,7
90–94 let	2,4	3,1	2,2	2,3	2,2	2,0	2,1	2,4
95 a více let	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	182 099	26 382	20 223	10 758	9 524	4 239	11 186	7 239
z toho ženy (%)	71,1	69,0	70,6	70,1	68,9	71,6	73,8	72,7
Index stáří ¹⁾	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5
Index ekonomického zatížení ²⁾	49,3	48,7	50,4	49,7	49,7	47,8	48,7	49,9
Průměrný věk (roky)	41,7	42,0	40,7	41,9	42,1	41,8	41,2	41,4
Počet zemřelých v roce 2014	105 665	12 118	12 301	6 428	5 761	3 151	8 846	4 346
z toho ve věku 65 a více let (%)	80,0	83,1	80,6	80,3	81,4	76,1	76,7	78,5
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):								
novotvary	23,8	25,2	24,5	24,7	23,8	24,3	24,7	22,9
nemoci oběhové soustavy	51,1	49,1	50,7	46,4	47,5	48,6	51,6	53,1
nemoci dýchací soustavy	6,2	5,7	6,0	8,9	6,2	6,6	5,7	5,4
vnější příčiny	3,1	3,1	3,2	3,8	3,3	3,9	3,1	3,7
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2013–2014)								
muži	15,8	17,0	15,6	16,0	15,8	15,2	14,8	15,6
ženy	19,3	20,1	19,0	19,1	19,0	18,6	17,9	19,3
Přírůstek (úbytek) stěhování osob ve věku 65 a více let (úhm 2010–2014)	888	-5 777	4 289	872	487	-79	587	223
PROJEKCE OBYVATELSTVA³⁾								
Počet obyvatel k 1. lednu 2030	10 396 701	1 275 648	1 434 519	632 286	578 064	279 222	792 395	435 928
z toho ve věku (%):								
65 a více let	23,9	20,5	21,5	24,8	24,3	25,1	23,5	23,7
75 a více let	12,7	11,4	11,2	12,9	12,7	13,0	12,3	12,9
85 a více let	3,2	3,2	2,7	3,2	3,2	3,0	2,8	3,1
Index stáří ¹⁾	183,0	145,3	144,0	186,0	184,4	208,0	181,4	173,6
Průměrný věk (roky)	45,7	43,7	43,9	45,8	45,7	46,5	45,4	45,2
Počet obyvatel k 1. lednu 2050	9 812 872	1 377 944	1 492 127	601 825	566 951	251 437	722 329	420 098
z toho ve věku (%):								
65 a více let	32,2	23,8	28,9	32,1	31,1	32,6	31,5	30,6
75 a více let	17,5	12,3	15,2	17,7	16,8	18,0	17,0	16,8
85 a více let	6,2	4,5	5,1	6,4	5,9	6,0	5,7	6,0
Index stáří ¹⁾	249,8	164,5	196,8	245,2	235,8	276,3	252,0	225,2
Průměrný věk (roky)	48,8	44,7	46,6	48,7	48,2	49,5	48,7	47,8
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	10 436 560	1 268 796	1 289 211	628 336	570 401	295 595	808 961	432 439
z toho ženy (%)	51,0	51,6	50,6	50,9	50,5	50,8	50,9	51,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let v tom způsob bydlení:	1 644 836	201 029	190 911	100 000	92 734	44 538	117 899	64 949
v bytech	1 586 568	196 331	182 901	96 250	88 892	42 576	112 363	62 967
v zařízeních	49 773	3 996	6 199	3 206	3 104	1 432	4 813	1 469
mimo byty (bez zařízení)	8 027	648	1 784	520	724	518	675	497
bezdomovci	468	54	27	24	14	12	48	16

Kraj							
Králové- hradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
OBYVATELSTVO							
551 590	516 372	509 895	1 172 853	635 711	585 261	1 217 676	Počet obyvatel k 31. 12. 2014
50,8	50,6	50,3	51,0	51,1	51,1	51,0	z toho ženy (%)
15,0	15,2	14,9	15,0	14,9	14,5	14,7	z celku ve věku (%):
66,0	66,7	66,9	66,8	66,8	67,2	67,7	0–14 let
19,0	18,0	18,2	18,2	18,2	18,3	17,5	15–64 let
104 773	93 083	92 924	213 228	115 866	107 273	213 397	65 a více let
58,3	58,2	58,2	59,3	59,3	60,0	59,7	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
							z toho ženy (%)
35,5	35,0	34,2	34,0	35,0	33,6	34,9	z celku ve věku (%):
25,2	24,9	24,9	25,9	25,4	25,1	27,5	65–69 let
16,2	16,9	17,7	16,6	16,9	17,8	16,9	70–74 let
13,1	13,6	13,4	12,9	12,8	13,6	11,8	75–79 let
7,3	7,2	7,2	7,5	7,1	7,2	6,5	80–84 let
2,4	2,3	2,3	2,7	2,5	2,3	2,3	85–89 let
0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	90–94 let
10 509	9 095	9 111	22 712	11 461	10 538	19 122	95 a více let
70,3	69,3	70,5	72,0	71,3	72,3	73,8	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9	z toho ženy (%)
51,6	49,8	49,6	49,6	49,6	48,9	47,6	Index stáří ¹⁾
42,3	41,7	41,9	41,9	42,0	42,2	41,8	Index ekonomického zatížení ²⁾
5 614	5 123	4 880	11 399	6 461	6 120	13 117	Průměrný věk (roky)
81,6	81,6	81,3	80,7	79,4	79,7	77,3	Počet zemřelých v roce 2014
							z toho ve věku 65 a více let (%)
23,1	21,3	23,2	24,2	23,1	22,7	23,0	Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):
53,8	50,3	53,0	51,2	52,2	55,1	52,7	novotvary
5,4	6,9	6,1	5,4	6,5	5,6	7,2	nemoci oběhové soustavy
2,9	3,3	2,6	3,4	3,4	3,2	2,4	nemoci dýchací soustavy
							vnější příčiny
16,1	16,2	16,0	16,4	15,7	15,7	15,2	Naděje dožití osob ve věku 65 let (2013–2014)
19,3	19,3	19,9	19,8	19,9	19,6	18,9	muži
							ženy
295	358	407	-256	36	238	-792	Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhm 2010–2014)
PROJEKCE OBYVATELSTVA³⁾							
536 601	509 292	491 942	1 164 493	611 735	555 945	1 130 292	Počet obyvatel k 1. lednu 2030
							z toho ve věku (%):
25,3	23,9	25,4	23,8	24,8	25,6	24,7	65 a více let
12,5	12,7	13,0	12,7	13,1	13,3	12,7	75 a více let
3,0	3,2	3,5	3,4	3,3	3,5	3,2	85 a více let
193,6	178,0	196,2	178,5	193,9	207,7	194,6	Index stáří ¹⁾
46,1	45,4	46,2	45,5	46,1	46,6	46,0	Průměrný věk (roky)
503 750	488 449	452 169	1 124 475	564 218	499 059	985 947	Počet obyvatel k 1. lednu 2050
							z toho ve věku (%):
32,3	31,1	33,9	31,0	32,7	34,2	32,8	65 a více let
18,2	16,9	19,1	16,8	17,9	19,1	18,4	75 a více let
6,7	6,0	7,0	6,1	6,4	7,0	6,6	85 a více let
248,3	235,8	275,3	235,0	261,9	287,8	270,3	Index stáří ¹⁾
48,8	48,2	49,8	48,2	49,2	50,2	49,5	Průměrný věk (roky)
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011							
547 916	511 627	505 565	1 163 508	628 427	579 944	1 205 834	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,9	50,7	50,5	51,2	51,4	51,3	51,4	z toho ženy (%)
92 020	82 330	82 741	188 684	101 647	96 398	188 956	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
							v tom způsob bydlení:
88 936	79 210	80 021	183 282	97 981	92 542	182 316	v bytech
2 701	2 904	2 502	4 758	3 248	3 508	5 933	v zařízeních
359	200	202	601	385	310	604	mimo byty (bez zařízení)
24	16	16	43	33	38	103	bezdomovci

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):								
svobodní, svobodně	2,8	3,4	2,4	3,1	2,7	2,5	2,5	2,5
ženatí, vdané	52,4	51,0	52,6	53,1	53,3	50,4	49,5	51,1
rozvedení, rozvedené	9,1	13,5	8,4	7,5	8,2	12,3	11,0	11,0
ovdovělí, ovdovělé	35,5	31,7	36,6	36,2	35,7	34,4	36,9	35,3
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	30,5	13,7	29,5	33,3	30,2	34,4	35,0	30,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,5	29,3	37,8	34,2	35,8	32,8	35,9	36,5
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	23,5	33,2	23,0	23,1	24,0	22,5	20,3	23,1
vysokoškolské	8,7	20,5	6,8	6,8	7,2	6,1	5,3	6,9
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)								
	37,0	32,7	28,9	38,5	30,5	28,1	22,9	27,3
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%)*4								
muži	30,8	44,8	29,7	28,5	30,6	3,6	11,1	15,1
ženy	28,7	43,2	27,5	24,1	28,0	4,4	11,4	13,7
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)								
muži ve věku 60–64 let	17,8	34,2	20,8	17,2	17,6	18,8	15,3	17,9
muži ve věku 65 a více let	8,2	16,7	8,9	7,0	8,1	8,1	6,8	8,7
ženy ve věku 60–64 let	14,6	29,5	16,8	12,6	14,0	16,2	12,0	14,1
ženy ve věku 65 a více let	3,6	7,9	3,7	2,8	3,5	4,1	2,9	3,6
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011								
Postavení mužů ve věku 65 a více let v domácnosti (%):								
osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru	67,3	64,9	66,3	67,1	67,4	64,9	65,7	66,5
další osoba v domácnosti	2,8	2,4	3,4	2,7	2,7	2,5	2,4	2,9
osamělý rodič	2,5	3,0	2,6	2,5	2,4	2,5	2,1	2,3
domácnost jednotlivce	18,5	20,7	18,3	19,5	18,9	20,8	20,7	20,5
osoba v zařízení	2,0	1,4	2,1	2,0	2,5	2,3	2,9	1,5
ostatní	6,8	7,6	7,3	6,2	6,1	7,1	6,2	6,3
Postavení žen ve věku 65 a více let v domácnosti (%):								
osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru	34,2	32,9	34,0	35,0	35,6	33,2	32,7	33,8
další osoba v domácnosti	7,2	5,4	8,8	6,8	6,4	5,9	5,4	6,6
osamělý rodič	8,1	8,6	8,1	7,6	7,5	7,8	6,8	7,2
domácnost jednotlivce	39,6	41,4	37,7	40,4	40,2	41,5	42,9	42,6
osoba v zařízení	3,7	2,4	4,1	4,0	4,0	3,9	4,9	2,8
ostatní	7,2	9,4	7,3	6,2	6,3	7,7	7,3	7,0
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu úplných rodin (%):								
v čele pracující důchodce	1,8	3,9	1,9	1,5	1,9	1,7	1,4	1,9
v čele nepracující důchodce	18,8	18,4	17,2	19,0	19,5	18,7	17,6	17,7
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu neúplných rodin (%):								
v čele pracující důchodce	16,8	16,8	16,6	16,4	16,8	13,4	11,8	13,8
v čele nepracující důchodce	0,7	1,6	0,8	0,6	0,7	0,6	0,4	0,6
Podíl domácností s osobou ve věku 65 a více let na počtu domácností jednotlivců (%):								
domácnost pracujícího důchodce	1,6	2,7	1,6	1,3	1,5	1,6	1,2	1,5
domácnost nepracujícího důchodce	33,4	25,7	33,1	35,5	34,1	29,5	30,3	33,4

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):
2,5	2,7	3,3	3,0	2,9	3,4	2,5	svobodní, svobodné
54,1	54,0	55,0	53,2	53,4	53,0	51,5	ženatí, vdané
8,3	7,3	5,4	8,5	7,9	7,0	9,1	rozvedení, rozvedené
35,1	35,9	36,2	35,2	35,8	36,6	36,8	ovdovělí, ovdovělé
							Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):
28,7	31,1	36,9	31,5	33,1	37,9	35,8	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
37,3	37,4	35,7	32,7	35,4	33,8	33,9	střední vč. vyučení (bez maturity)
24,3	22,8	20,1	23,2	22,2	19,7	20,6	úplně střední s maturitou a vyšší odborné
6,7	6,1	5,4	10,1	7,0	6,4	7,1	vč. nástavbového
							vysokoškolské
33,3	37,5	46,8	45,7	43,1	53,0	43,5	Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)
							Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ⁴
29,2	30,2	39,5	37,6	30,2	39,5	28,7	muži
24,9	26,0	30,5	37,1	26,6	37,5	29,1	ženy
							Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)
17,2	14,1	13,1	16,7	13,3	13,4	13,3	muži ve věku 60–64 let
7,7	6,3	5,4	7,8	5,8	6,0	5,5	muži ve věku 65 a více let
14,0	11,5	9,6	13,5	10,5	11,0	10,2	ženy ve věku 60–64 let
3,5	2,6	2,2	3,1	2,3	2,3	2,3	ženy ve věku 65 a více let
							DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011
							Postavení mužů ve věku 65 a více let v domácnosti (%):
69,4	69,2	68,8	67,7	69,6	68,4	68,3	osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru
2,6	2,7	3,1	3,2	2,6	3,2	2,7	další osoba v domácnosti
2,5	2,3	2,5	2,7	2,4	2,8	2,3	osamělý rodič
18,1	17,8	16,5	16,7	17,1	15,8	18,3	domácnost jednotlivce
1,8	2,3	2,2	1,5	2,2	2,5	2,1	osoba v zařízení
5,6	5,6	7,0	8,2	6,2	7,3	6,3	ostatní
							Postavení žen ve věku 65 a více let v domácnosti (%):
36,4	36,1	36,2	34,0	35,2	33,7	33,5	osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru
6,3	7,0	8,1	9,1	6,9	9,1	7,1	další osoba v domácnosti
7,3	7,5	8,2	9,2	8,1	9,2	8,0	osamělý rodič
40,6	39,6	37,8	36,1	39,7	37,0	40,6	domácnost jednotlivce
3,7	4,4	3,6	3,2	3,9	4,4	3,8	osoba v zařízení
5,7	5,5	6,1	8,4	6,2	6,6	7,0	ostatní
							Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu úplných rodin (%):
22,7	21,5	21,6	21,9	21,7	21,4	20,8	v čele pracující důchodce
1,8	1,4	1,3	1,8	1,3	1,4	1,2	v čele nepracující důchodce
20,0	19,3	19,8	19,3	19,6	19,3	18,8	
							Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu neúplných rodin (%):
17,2	17,5	20,9	20,0	17,6	21,8	15,7	v čele pracující důchodce
0,7	0,6	0,5	0,7	0,5	0,6	0,4	v čele nepracující důchodce
15,9	16,5	20,0	18,9	16,7	20,7	14,9	
							Podíl domácností s osobou ve věku 65 a více let na počtu domácností jednotlivců (%):
40,1	40,3	42,5	36,9	39,6	41,7	36,8	domácnost pracujícího důchodce
1,6	1,3	1,2	1,5	1,1	1,2	1,0	domácnost nepracujícího důchodce
37,3	38,2	40,5	34,5	37,6	39,7	34,8	

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let								
muži	122 922	16 755	14 340	8 014	7 323	3 774	9 798	5 401
v tom (%):								
samostatně v bytě	89,4	91,9	86,4	90,0	89,3	87,4	89,6	89,1
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	9,2	7,3	11,0	8,2	8,6	10,3	9,2	9,0
mimo byty (bez zařízení)	1,4	0,8	2,6	1,8	2,2	2,3	1,2	1,9
ženy	388 587	49 720	42 497	23 812	21 745	10 957	30 208	16 440
v tom (%):								
samostatně v bytě	92,7	94,0	90,6	93,4	93,0	93,3	93,9	93,2
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	6,9	5,6	8,6	6,0	6,4	6,1	5,8	6,2
mimo byty (bez zařízení)	0,5	0,4	0,8	0,6	0,6	0,6	0,4	0,6
Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku 65 a více let v m ² :								
úplná rodina	63,8	59,5	68,1	65,3	64,3	61,6	62,5	64,2
neúplná rodina	64,2	59,1	68,6	66,5	64,3	63,3	62,0	64,0
domácnost jednotlivce	51,6	47,5	55,7	53,8	53,1	49,6	49,9	50,0
Podíl hospodařících domácností seniorů ⁵⁾ bydlící v bytech se sníženou kvalitou (ze zjištěných hodnot) (%):								
úplné rodiny	4,1	3,0	5,0	3,8	4,1	4,0	4,4	5,4
neúplné rodiny	2,1	1,5	2,4	1,8	2,1	2,3	2,6	2,9
domácnosti jednotlivců	5,7	4,2	7,3	5,5	5,7	5,2	5,8	7,0
EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Podíl obyvatel ve věku 60 a více let (%)								
z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)	6,3	9,0	7,0	6,2	6,7	7,8	5,7	5,6
z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let	61,7	61,9	60,5	62,5	64,0	61,1	59,2	61,6
Míra ekonomické aktivity								
muži ve věku 60–64 let	47,7	58,6	56,6	48,5	50,9	51,0	43,7	44,4
muži ve věku 65 a více let	7,1	13,2	8,3	5,1	7,6	10,6	6,1	6,7
ženy ve věku 60–64 let	20,4	42,3	21,0	16,3	22,2	26,8	16,9	8,9
ženy ve věku 65 a více let	3,5	4,6	4,2	4,2	3,0	4,4	2,1	3,9
ZDRAVOTNÍ STAV SENIORŮ								
Hospitalizovaní v nemocnicích na 1 000 obyvatel v roce 2013								
z toho ve věku:								
65–69 let	330	263	343	315	301	351	384	358
70–74 let	413	318	434	395	385	413	488	452
75–79 let	510	395	552	472	476	530	591	548
80–84 let	599	476	636	555	586	641	688	688
85–89 let	684	559	748	630	646	705	770	812
90–94 let	738	648	826	672	751	762	811	934
95 a více let	712	629	796	567	779	602	701	966
Hospitalizovaní na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2013								
v léčebnách dlouhodobě nemocných	24,4	26,1	14,3	27,5	17,8	36,8	20,6	4,8
v hospicích	2,1	0,6	1,3	2,1	2,1	-	2,8	-

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011
							Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let
6 788	5 978	5 581	12 542	6 932	5 982	13 714	muži
							v tom (%):
89,9	90,5	91,0	88,5	89,5	89,3	89,6	samostatně v bytě
8,8	8,8	8,3	10,5	9,3	9,6	9,6	v bytě spolu s další domácností
1,3	0,7	0,7	1,0	1,2	1,1	0,8	mimo byty (bez zařízení)
22 135	19 322	18 498	40 985	24 240	21 708	46 320	ženy
							v tom (%):
93,4	93,2	93,4	91,3	92,7	91,3	92,2	samostatně v bytě
6,2	6,5	6,3	8,3	6,9	8,3	7,5	v bytě spolu s další domácností
0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	mimo byty (bez zařízení)
							Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku
58,4	58,5	60,2	58,9	58,4	58,5	55,9	65 a více let v m ² :
64,0	64,0	65,4	65,0	63,9	64,1	61,5	úplná rodina
65,2	64,5	66,4	64,2	63,8	65,1	61,4	neúplná rodina
51,8	52,1	53,6	51,7	52,1	51,3	49,7	domácnost jednotlivce
							Podíl hospodařících domácností seniorů ⁵⁾ bydlících v bytech se sníženou kvalitou (ze zjištěných hodnot) (%):
4,5	4,3	3,9	4,0	3,7	4,5	3,7	úplné rodiny
2,3	2,2	1,9	2,1	2,0	2,2	1,9	neúplné rodiny
5,4	5,3	4,9	5,2	4,9	6,2	4,7	domácnosti jednotlivců
6,3	6,1	5,8	5,7	5,0	6,4	5,0	
							EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Podíl obyvatel ve věku 60 a více let (%)
5,8	6,2	5,2	6,5	4,3	4,9	5,2	z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)
64,8	63,8	61,9	62,1	61,7	63,3	60,0	z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let
							Míra ekonomické aktivity
36,9	51,9	42,6	49,7	38,6	38,6	41,7	muži ve věku 60–64 let
6,5	6,1	5,0	7,6	3,3	3,8	4,5	muži ve věku 65 a více let
20,3	19,2	14,7	19,3	9,9	15,9	15,5	ženy ve věku 60–64 let
2,8	2,7	2,9	4,5	1,8	2,8	3,3	ženy ve věku 65 a více let
							ZDRAVOTNÍ STAV SENIORŮ
							Hospitalizovaní v nemocnicích na 1 000 obyvatel v roce 2013
192	212	230	217	215	226	218	z toho ve věku:
286	333	350	341	337	352	342	65–69 let
352	401	456	422	398	425	448	70–74 let
431	502	548	535	490	537	545	75–79 let
519	602	645	625	572	625	633	80–84 let
582	702	722	715	673	702	709	85–89 let
673	768	723	739	687	724	749	90–94 let
583	719	817	817	684	613	682	95 a více let
							Hospitalizovaní na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2013
24,2	12,0	31,4	13,4	42,6	46,1	34,8	v léčebnách dlouhodobě nemocných
4,1	4,4	-	3,9	6)	2,6	1,9	v hospicích

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)								
Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)	1 743 252	204 284	202 402	105 219	96 522	49 943	133 634	75 049
z toho předčasný důchod (%)	28,5	14,9	24,8	30,1	32,2	30,7	31,5	27,2
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	606 661	62 824	71 932	37 970	33 610	16 273	46 372	24 389
z toho předčasný důchod (%)	11,5	6,5	10,3	11,3	13,3	13,5	13,8	10,7
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) (Kč)								
muži	12 259	12 905	12 388	12 028	12 153	11 948	12 223	12 088
ženy	10 050	10 992	10 112	10 048	10 018	9 833	9 884	10 066
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) (Kč)								
muži	13 637	14 573	13 682	13 367	13 522	13 464	13 742	13 406
ženy	11 985	13 000	11 951	11 912	11 926	11 919	12 001	11 955
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)								
Zařízení sociální péče								
domovy pro seniory	501	25	69	39	24	15	40	18
domovy se zvláštním režimem	263	10	37	15	9	8	34	11
Místa v zařízeních								
domovy pro seniory	37 338	2 191	5 028	3 039	1 815	889	3 678	988
domovy se zvláštním režimem	14 345	529	1 789	641	741	479	1 963	416
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let								
domovy pro seniory	19,9	9,5	22,9	26,5	17,2	17,0	26,2	12,8
domovy se zvláštním režimem	7,6	2,3	8,1	5,6	7,0	9,2	14,0	5,4
SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)								
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	9,5	14,4	9,8	9,6	9,5	10,8	10,4	9,5
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	5,8	7,5	7,2	5,9	6,8	7,5	8,2	5,4
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	16,2	5,2	24,7	18,4	23,2	14,5	16,5	14,4

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

³⁾ Zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 a Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta).

⁴⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

⁵⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let

⁶⁾ Ke zveřejnění údajů nebyl dán souhlas

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)
98 165	87 564	87 419	193 459	107 731	98 429	203 432	Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)
29,6	34,2	36,5	27,0	32,3	30,6	33,0	z toho předčasný důchod (%)
33 590	30 927	32 015	68 273	38 648	37 351	72 487	Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem
10,7	13,0	13,4	10,6	12,0	11,6	14,2	z toho předčasný důchod (%)
12 012	11 930	11 875	12 073	11 831	11 990	12 790	Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) (Kč)
10 039	9 896	9 806	9 975	9 811	9 863	9 634	muži
							ženy
13 339	13 238	13 140	13 418	13 187	13 287	14 161	Průměrná měsíční výše starobního důchodu (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) (Kč)
11 921	11 797	11 727	11 852	11 749	11 721	11 839	muži
							ženy
							SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)
							Zařízení sociální péče
36	23	25	48	34	38	67	domovy pro seniory
11	10	15	35	13	19	36	domovy se zvláštním režimem
							Místa v zařízeních
2 363	2 122	2 199	3 028	2 544	2 681	4 773	domovy pro seniory
532	930	547	2 816	608	854	1 500	domovy se zvláštním režimem
22,6	22,8	23,7	14,2	22,0	25,0	22,4	Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
5,1	10,0	5,9	13,2	5,2	8,0	7,0	domovy pro seniory
							domovy se zvláštním režimem
							SENIÓŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)
9,2	8,5	7,7	9,5	8,4	7,3	9,8	Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)
5,5	5,3	4,3	4,8	4,6	3,7	5,9	Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)
18,8	19,0	21,2	12,4	13,5	12,3	10,9	Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)

PŘÍLOHA

Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody hl. m. Prahy

	Hl. m. Praha	v tom správní obvody							
		Praha 1	Praha 2	Praha 3	Praha 4	Praha 5	Praha 6	Praha 7	Praha 8
OBYVATELSTVO									
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	1 259 079	29 586	49 158	72 041	137 235	85 508	111 807	43 615	112 014
z toho ženy (%)	51,5	47,6	49,9	51,3	52,5	51,2	52,5	50,7	52,2
z celku ve věku (%):									
0–14 let	14,5	10,8	12,4	12,2	13,5	14,9	15,2	14,3	14,9
15–64 let	67,3	72,4	71,5	69,7	63,3	69,0	63,5	69,6	64,2
65 a více let	18,2	16,8	16,1	18,1	23,2	16,1	21,3	16,1	20,9
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	229 618	4 977	7 936	13 008	31 822	13 754	23 809	7 025	23 444
z toho ženy (%)	59,0	55,9	58,9	60,9	60,5	58,0	60,7	60,3	58,7
z celku ve věku (%):									
65–69 let	34,7	36,7	57,2	86,0	175,2	104,4	135,1	50,4	183,2
70–74 let	25,7	24,6	39,0	63,3	170,7	71,3	107,7	35,4	128,0
75–79 let	15,2	12,8	19,7	38,8	117,2	38,9	79,2	19,0	65,2
80–84 let	13,0	11,5	20,2	36,0	99,1	31,1	80,2	17,3	50,8
85–89 let	8,0	9,1	15,4	24,9	54,1	21,6	54,2	13,0	30,2
90–94 let	3,1	4,5	7,1	10,8	20,8	8,0	19,8	5,3	12,3
95 a více let	0,4	0,7	0,9	1,6	2,2	1,1	2,1	0,8	1,4
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	26 382	713	1 162	1 856	3 838	1 527	3 790	950	2 182
z toho ženy (%)	69,0	72,7	70,7	72,1	66,1	70,0	65,0	76,0	71,1
Index stáří ¹⁾	125,8	155,5	130,6	147,7	171,5	108,1	139,8	113,0	140,7
Index ekonomického zatížení ²⁾	48,7	38,2	39,9	43,4	58,0	44,9	57,5	43,6	55,8
Průměrný věk (roky)	42,0	43,1	41,3	42,3	44,2	40,9	42,9	40,8	42,8
Počet zemědělců v roce 2014	12 118	291	462	763	1 617	707	1 307	434	1 248
z toho ve věku 65 a více let (%)	83,1	81,8	80,1	82,7	87,1	80,6	89,3	82,3	83,5
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):									
novotvary	25,2	21,8	18,4	27,3	25,8	21,8	23,0	24,6	25,2
nemoci oběhové soustavy	49,1	53,4	50,8	47,7	47,4	51,9	52,6	50,1	48,8
nemoci dýchací soustavy	5,7	5,0	6,2	5,9	7,1	7,0	5,8	8,1	5,0
vnější příčiny	3,1	3,4	4,9	3,8	3,9	2,6	2,5	2,0	3,6
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011									
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	1 268 796	30 561	48 773	71 769	141 447	87 074	116 556	42 666	113 665
z toho ženy (%)	51,6	50,0	51,4	52,4	52,2	51,5	52,0	51,3	52,0
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	201 029	4 594	7 322	12 010	29 806	12 072	22 607	6 320	19 583
z toho ženy (%)	59,8	59,8	61,5	62,8	60,4	58,8	61,1	62,9	58,9
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):									
svobodní, svobodné	3,4	5,9	6,1	4,4	3,4	3,9	3,5	4,3	3,4
ženatí, vdané	51,0	40,7	44,4	44,6	52,6	52,0	51,3	43,0	51,5
rozvedení, rozvedené	13,5	16,3	16,1	16,0	13,0	13,3	11,1	17,3	14,2
ovdovělí, ovdovělé	31,7	31,4	32,5	34,8	30,9	30,5	33,9	35,1	30,7
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):									
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	13,7	9,0	11,5	14,2	11,9	12,9	11,3	12,9	14,2
střední vč. vyučení (bez maturity)	29,3	22,7	26,0	30,0	28,1	25,8	24,5	28,0	30,4
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	33,2	32,2	34,7	33,4	35,1	33,5	33,9	34,4	32,9
vysokoškolské	20,5	25,5	22,7	18,7	22,3	23,8	26,9	20,7	19,4
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	32,7	34,0	36,4	33,6	34,1	32,6	34,0	33,8	31,0
Rodáči ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ³⁾									
muži	44,8	41,0	48,2	47,7	45,1	46,3	41,3	49,3	44,1
ženy	43,2	39,9	44,5	44,6	44,5	45,9	40,9	45,7	42,8
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)									
muži ve věku 60–64 let	34,2	42,7	35,4	33,5	34,3	37,0	39,0	34,0	33,7
muži ve věku 65 a více let	16,7	23,5	20,2	15,9	16,1	18,4	18,1	19,2	17,0
ženy ve věku 60–64 let	29,5	35,7	34,7	31,4	30,3	30,1	32,7	33,1	28,9
ženy ve věku 65 a více let	7,9	10,4	9,3	7,5	8,1	8,6	8,0	8,4	8,3

v tom správní obvody

Praha 9	Praha 10	Praha 11	Praha 12	Praha 13	Praha 14	Praha 15	Praha 16	Praha 17	Praha 18	Praha 19	Praha 20	Praha 21	Praha 22
55 569	108 993	83 952	64 584	65 520	48 081	46 247	23 770	30 725	28 900	13 412	15 201	18 143	15 018
51,6	52,7	51,7	51,4	51,3	50,4	51,4	50,7	51,6	50,9	50,7	51,2	49,5	50,9
15,0	13,0	13,8	14,1	14,9	15,4	16,0	17,2	14,3	17,9	19,8	16,0	19,4	21,4
65,8	64,1	66,6	69,1	73,7	72,2	68,7	65,9	72,8	69,2	66,1	68,9	65,9	67,0
19,2	22,9	19,6	16,8	11,4	12,4	15,3	16,9	12,9	12,9	14,1	15,1	14,8	11,6
10 670	25 005	16 472	10 838	7 492	5 982	7 076	4 018	3 964	3 721	1 895	2 289	2 677	1 744
60,0	62,2	55,7	56,1	56,5	56,7	56,8	56,8	57,3	56,3	58,4	57,0	55,1	57,2
72,1	137,0	145,7	90,1	63,3	48,2	60,0	28,1	33,9	29,8	13,0	17,3	21,1	13,6
66,0	122,4	85,4	57,1	40,0	29,7	39,4	21,2	19,8	19,2	9,1	11,8	14,5	8,9
34,7	87,7	41,8	29,8	20,1	18,0	17,2	13,3	10,0	11,0	5,9	7,4	7,4	4,2
23,8	81,3	30,0	22,4	15,5	14,6	14,3	10,4	8,7	8,6	5,7	5,6	6,1	4,9
12,2	52,6	20,0	13,5	8,1	7,2	8,0	5,2	5,0	4,5	3,4	2,8	3,2	2,1
4,9	18,9	7,0	4,3	3,1	2,1	3,0	2,2	2,0	1,6	0,8	0,9	1,3	1,1
0,6	2,5	1,0	0,6	0,4	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
880	3 684	1 399	917	581	479	563	381	363	306	215	194	234	168
67,3	69,5	70,3	69,2	71,9	68,7	70,3	64,8	74,9	67,3	61,4	63,9	67,1	73,8
128,2	176,6	142,1	119,1	76,7	80,8	95,5	98,2	89,9	71,9	71,3	93,9	76,2	54,4
51,9	56,1	50,2	44,6	35,8	38,6	45,6	51,8	37,4	44,5	51,4	45,1	51,8	49,2
41,3	44,5	43,3	42,4	39,2	39,0	40,2	40,8	40,3	38,4	38,5	40,4	39,2	36,8
518	1 436	817	529	325	329	295	206	192	167	103	123	146	103
82,4	86,5	80,7	78,8	73,2	79,9	76,6	80,1	70,8	78,4	85,4	80,5	78,1	73,8
28,3	25,8	27,0	26,4	29,0	26,2	29,6	23,6	23,5	24,4	23,9	29,3	20,2	32,9
48,9	46,9	47,5	47,7	47,1	49,0	43,8	52,7	55,1	48,1	53,4	43,4	59,6	43,4
3,5	4,7	5,0	6,5	5,9	3,0	4,9	5,5	2,9	8,4	3,4	9,1	6,1	5,3
3,0	3,0	2,1	2,6	1,7	3,0	4,4	1,2	2,2	4,6	4,5	2,0	1,8	1,3
55 602	113 200	82 873	63 261	64 099	49 272	45 641	25 126	29 453	27 375	13 076	15 262	17 921	14 124
51,2	53,0	52,0	51,3	51,5	50,2	51,2	50,5	51,5	50,1	50,0	50,6	49,1	50,7
9 241	23 937	12 470	8 360	5 551	4 938	5 449	3 689	2 974	2 919	1 638	1 943	2 198	1 408
59,7	62,6	56,9	57,0	57,4	57,0	56,5	57,2	57,7	56,4	59,2	57,5	55,5	58,9
3,0	3,1	3,1	2,7	2,5	2,6	2,4	2,5	3,5	2,6	2,0	1,9	1,8	2,4
52,3	48,2	54,5	54,8	55,5	53,1	56,6	55,5	50,8	55,7	52,7	58,0	59,6	54,0
14,0	13,5	14,0	13,5	14,6	13,5	12,6	10,7	15,0	11,2	8,5	9,2	8,0	9,4
30,5	35,0	28,3	29,0	27,4	30,7	28,3	31,2	30,2	30,4	36,8	30,9	30,5	34,0
14,6	14,1	14,0	15,0	13,5	17,3	15,7	16,0	15,8	19,3	22,8	18,0	15,4	23,6
31,6	30,5	31,0	33,0	28,2	35,3	31,8	33,9	32,4	37,8	33,9	33,9	31,6	37,2
33,4	33,8	32,0	31,5	31,9	30,8	33,0	31,9	30,2	28,6	28,8	32,6	33,7	24,2
17,5	18,9	20,6	17,9	21,9	14,1	17,2	15,3	17,7	11,1	12,1	13,2	17,3	12,5
31,3	33,9	30,8	30,5	31,5	31,4	29,0	30,6	29,1	27,3	28,8	36,3	32,1	30,8
43,1	44,4	43,5	45,5	41,0	50,1	50,1	46,9	41,6	41,7	44,3	46,7	47,6	48,4
43,3	42,7	42,2	42,9	41,0	45,1	45,9	45,0	40,0	38,7	40,3	46,2	42,5	44,5
32,0	32,7	35,4	32,6	34,4	30,1	32,2	35,7	33,0	28,9	26,1	34,4	29,3	33,5
15,3	13,8	17,5	16,1	19,6	14,6	16,5	15,1	18,3	13,4	12,9	12,3	15,0	15,4
26,2	29,7	28,6	28,8	28,9	27,7	26,7	25,8	28,8	24,8	21,0	23,9	26,1	25,1
7,9	6,7	8,5	7,3	9,2	7,0	7,5	7,8	8,1	7,3	5,1	6,0	4,7	6,4

PŘÍLOHA

Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody hl. m. Prahy

	Hl. m. Praha	v tom správní obvody							
		Praha 1	Praha 2	Praha 3	Praha 4	Praha 5	Praha 6	Praha 7	Praha 8
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011									
Domácnosti seniorů celkem	134 374	3 027	4 915	8 358	20 278	7 874	15 030	4 386	13 007
Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti									
65-74 let	32 821	537	946	1 534	4 514	2 062	3 001	865	3 736
75 a více let	19 685	347	668	1 157	3 369	1 115	2 793	521	1 576
Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti									
65-74 let	6 364	162	275	378	875	396	574	230	666
75 a více let	6 472	201	310	460	865	406	819	252	490
Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):									
osoby ve věku 60-64 let	8,6	8,2	8,2	8,2	7,8	8,5	7,6	7,7	10,5
osoby ve věku 65-69 let	8,0	7,2	7,2	7,3	8,8	7,2	7,7	7,3	9,2
osoby ve věku 70-74 let	5,6	4,5	4,3	5,1	7,4	4,5	6,5	4,5	5,7
osoby ve věku 75 a více let	15,8	13,0	14,2	15,9	20,1	12,7	22,3	15,3	15,1
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011									
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:									
bydlící samostatně v bytě	62 146	1 594	2 444	4 388	9 852	3 470	7 066	2 317	5 944
domácností	3 991	86	134	203	530	288	503	90	325
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let									
muži	16 755	491	677	1 127	2 543	1 007	1 810	583	1 650
v tom (%):									
samostatně v bytě	91,9	91,4	93,9	94,1	93,6	90,1	91,3	95,5	92,6
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	7,3	5,3	5,5	5,1	6,1	9,3	7,9	3,9	6,6
mimo byty (bez zařízení)	0,8	3,3	0,6	0,8	0,3	0,6	0,8	0,5	0,8
ženy	49 720	1 229	1 909	3 477	7 859	2 766	5 785	1 837	4 643
v tom (%):									
samostatně v bytě	94,0	93,2	94,7	95,7	95,1	92,7	93,6	95,8	95,1
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	5,6	4,9	5,1	4,2	4,8	7,0	6,2	3,6	4,7
mimo byty (bez zařízení)	0,4	2,0	0,2	0,1	0,2	0,3	0,2	0,5	0,2
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2013)									
Zařízení sociální péče									
domovy pro seniory	25	-	1	1	3	-	3	-	2
domovy se zvláštním režimem	10	-	-	-	-	1	3	-	1
Místa v zařízeních									
domovy pro seniory	2 191	-	10	88	282	-	327	-	264
domovy se zvláštním režimem	529	-	-	-	-	7	74	-	119
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let									
domovy pro seniory	10	-	1	7	9	-	14	-	11
domovy se zvláštním režimem	2	-	-	-	-	1	3	-	5
Domy s pečovatelskou službou (2010)	50	4	4	2	5	1	3	4	3
v nich byty	2 148	99	57	201	273	33	162	56	302
SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)									
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	14,4	15,6	19,8	16,5	18,5	15,0	15,3	12,4	13,5
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let	7,5	12,0	8,6	8,6	12,5	5,4	6,7	10,5	7,1
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	5,2	5,2	4,3	4,8	7,9	2,5	5,0	8,5	5,8

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

³⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

v tom správní obvody													
Praha 9	Praha 10	Praha 11	Praha 12	Praha 13	Praha 14	Praha 15	Praha 16	Praha 17	Praha 18	Praha 19	Praha 20	Praha 21	Praha 22
6 253	16 321	8 187	5 627	3 648	3 224	3 619	2 261	1 983	1 946	1 086	1 178	1 314	852
1 729	3 136	2 609	1 716	1 114	898	1 219	647	553	583	274	410	468	270
767	2 644	1 013	715	480	484	445	373	245	288	174	181	208	122
324	673	440	291	190	171	179	131	109	116	34	50	54	46
256	891	308	243	175	166	113	107	96	76	65	42	70	61
7,8	8,2	12,0	9,9	8,1	8,1	9,2	8,6	8,5	7,6	6,6	8,7	9,8	7,4
9,3	8,3	10,1	8,3	6,6	6,2	8,0	8,3	6,6	6,1	7,0	6,7	7,8	4,6
6,1	6,7	5,8	5,3	3,6	4,5	4,9	6,1	4,5	4,7	5,4	5,2	5,8	2,8
12,5	21,2	13,5	13,2	8,0	10,4	11,9	15,3	9,7	10,6	16,2	15,0	15,6	11,6
2 841	8 156	3 451	2 371	1 506	1 324	1 449	805	852	783	437	394	415	287
172	395	204	186	107	119	133	133	63	68	61	67	74	50
779	1 976	982	686	421	410	412	282	244	224	120	111	139	81
92,4	93,7	91,0	91,8	91,2	88,0	87,1	80,5	93,4	90,6	82,5	83,8	87,8	75,3
6,4	5,5	8,6	7,9	8,3	10,5	10,9	16,3	6,1	9,4	15,0	15,3	10,8	23,5
1,2	0,8	0,4	0,3	0,5	1,5	1,9	3,2	0,4	0,0	2,5	0,9	1,4	1,2
2259	6613	2681	1883	1199	1048	1204	672	673	629	388	352	357	257
93,9	95,3	95,4	92,5	93,6	91,9	90,5	86,0	92,7	92,2	87,1	85,5	82,1	87,9
5,4	4,3	4,5	7,0	6,0	7,3	7,3	12,9	7,1	7,5	11,1	14,2	16,5	12,1
0,7	0,3	0,1	0,5	0,4	0,9	2,2	1,0	0,1	0,3	1,8	0,3	1,4	0,0
3	7	3	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
149	491	510	-	-	38	-	-	-	-	-	32	-	-
87	242	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	20	31	-	-	6	-	-	-	-	-	14	-	-
8	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	3	2	1	-	-	3	3	1	2	3	1	1	3
110	187	207	24	-	-	141	87	42	26	74	13	30	24
19,8	14,9	17,2	15,6	10,3	14,0	14,3	16,5	8,1	16,9	18,4	12,6	13,0	10,3
9,1	10,0	13,2	1,9	4,3	10,9	8,9	7,7	7,9	4,8	2,7	4,0	7,4	5,5
5,4	5,6	7,5	1,4	3,8	8,2	8,3	9,4	10,0	3,3	2,2	5,3	8,0	11,1

PŘÍLOHA

Dlouhodobý vývoj hl. m. Prahy - obyvatelstvo a ekonomická aktivita

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
OBYVATELSTVO ¹⁾							
Počet obyvatel k 31. 12.	1 160 118	1 161 938	1 165 581	1 170 571	1 181 610	1 188 126	1 212 097
z toho ženy (%)	52,6	52,5	52,3	52,2	52,1	52,0	51,7
z celku ve věku (%):							
0–14 let	13,2	13,0	12,7	12,5	12,3	12,2	12,1
15–64 let	70,6	71,1	71,5	71,8	72,1	72,2	72,3
65 a více let	16,1	16,0	15,8	15,7	15,6	15,7	15,6
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	187 344	185 743	184 599	183 761	184 426	186 224	189 524
z toho ženy (%)	61,8	61,6	61,5	61,3	61,0	60,7	60,5
v tom ve věku:							
65–69 let	50 190	47 984	47 189	46 901	48 355	50 654	54 330
70–74 let	52 880	51 888	50 185	48 387	45 688	43 780	42 025
75–79 let	45 519	44 796	44 012	43 113	43 351	42 918	42 492
80–84 let	22 275	25 867	29 302	31 122	31 649	31 880	31 799
85–89 let	11 511	10 055	8 546	8 694	10 167	12 157	14 363
90–94 let	4 357	4 504	4 674	4 752	4 379	3 883	3 497
95 a více let	612	649	691	792	837	952	1 018
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	16 480	15 208	13 911	14 238	15 383	16 992	18 878
z toho ženy (%)	74,7	74,9	74,9	74,4	73,4	72,7	72,2
Index stáří ²⁾	122,3	123,4	125,0	125,8	126,9	128,8	129,4
Index ekonomického zatížení ³⁾	41,5	40,7	39,9	39,2	38,7	38,6	38,4
Průměrný věk k 31. 12. (roky)	41,3	41,5	41,6	41,7	41,7	41,8	41,7
muži	39,4	39,6	39,7	39,9	40,0	40,0	40,0
ženy	43,0	43,1	43,2	43,3	43,4	43,4	43,4
Počet zemřelých	13 210	13 333	13 488	12 849	12 673	12 274	12 208
z toho ve věku 65 a více let	10 396	10 488	10 615	10 085	9 877	9 555	9 450
Podíl zemřelých osob ve věku 65 a více let (%)	78,7	78,7	78,7	78,5	77,9	77,8	77,4
muži	70,1	69,9	70,0	70,1	69,5	69,9	69,7
ženy	86,1	86,4	86,5	86,1	85,4	85,0	84,5
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti:							
novotvary	2 396	2 551	2 557	2 749	2 410	2 448	2 418
nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	76	56	52	75	63	96	202
nemoci nervové soustavy	140	121	157	137	206	265	156
nemoci oběhové soustavy	6 398	6 423	6 312	5 636	5 494	5 042	5 110
nemoci dýchací soustavy	452	456	554	479	767	680	587
nemoci trávicí soustavy	285	269	304	271	306	320	328
vnější příčiny	352	337	381	393	281	302	289
Přistěhovalí do kraje ve věku 65 a více let	539	657	557	574	585	670	741
Vystěhovalí z kraje ve věku 65 a více let	1 294	1 425	1 268	1 251	1 453	1 461	1 419
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let	-755	-768	-711	-677	-868	-791	-678
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouletá období) ⁴⁾							
muži	14,72	14,95	14,81	14,98	15,34	15,75	16,01
ženy	17,50	17,49	17,62	17,89	18,20	18,49	18,88
Naděje dožití ve věku 75 let (dvouletá období) ⁴⁾							
muži	8,70	8,89	8,72	8,76	9,10	9,48	9,66
ženy	10,04	10,07	10,20	10,40	10,70	10,91	11,27
EKONOMICKÁ AKTIVITA							
(Výběrové šetření pracovních sil)							
Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)							
muži ve věku 60–64 let	52,3	54,0	57,6	58,9	57,9	56,6	58,9
muži ve věku 65 a více let	15,2	16,6	17,4	16,1	15,0	13,5	13,3
ženy ve věku 60–64 let	29,2	26,5	29,5	26,8	26,8	25,1	26,3
ženy ve věku 65 a více let	5,5	5,2	4,9	4,8	4,3	4,1	4,9

¹⁾ Data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky.

²⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

³⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

⁴⁾ Pro výpočet naděje dožití je používán průměr za dvouletá období, je uveden ve sloupci druhého z roků, ze kterých je vypočten.

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
							OBYVATELSTVO ¹⁾
1 233 211	1 249 026	1 257 158	1 241 664	1 246 780	1 243 201	1 259 079	Počet obyvatel k 31. 12.
51,4	51,3	51,3	51,4	51,4	51,5	51,5	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
12,2	12,4	12,8	13,3	13,7	14,1	14,5	0–14 let
72,0	71,5	70,8	69,5	68,7	67,8	67,3	15–64 let
15,8	16,1	16,4	17,2	17,6	18,1	18,2	65 a více let
195 159	201 044	205 890	213 508	220 033	225 042	229 618	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
60,2	59,9	59,8	59,4	59,2	59,1	59,0	z toho ženy (%)
							v tom ve věku:
60 109	66 490	70 343	76 854	80 832	80 922	79 708	65–69 let
41 577	41 320	42 661	44 880	48 067	53 060	58 964	70–74 let
41 272	39 887	37 955	36 361	35 041	34 800	34 798	75–79 let
31 630	31 341	31 734	31 257	31 230	30 631	29 766	80–84 let
16 402	17 592	18 145	18 347	18 268	18 381	18 451	85–89 let
3 098	3 311	4 008	4 840	5 708	6 488	7 056	90–94 let
1 071	1 103	1 044	969	887	760	875	95 a více let
20 571	22 006	23 197	24 156	24 863	25 629	26 382	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
71,3	70,9	70,3	70,2	69,8	69,6	69,0	z toho ženy (%)
130,0	129,5	127,6	129,7	129,2	128,3	125,8	Index stáří ²⁾
38,9	39,9	41,3	43,8	45,6	47,5	48,7	Index ekonomického zatížení ³⁾
41,6	41,6	41,6	41,9	41,9	42,0	42,0	Průměrný věk k 31. 12. (roky)
39,9	39,8	39,9	40,2	40,3	40,4	40,4	muži
43,3	43,2	43,2	43,4	43,4	43,5	43,4	ženy
12 269	12 365	12 266	12 092	12 411	12 149	12 118	Počet zemědělců
9 536	9 784	9 739	9 733	10 141	10 100	10 065	z toho ve věku 65 a více let
77,7	79,1	79,4	80,5	81,7	83,1	83,1	Podíl zemědělců ve věku 65 a více let (%)
70,3	72,5	72,5	73,7	75,4	77,4	77,0	muži
84,5	85,1	86,0	86,8	87,5	88,4	88,5	ženy
							Zemědělci ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti:
2 367	2 439	2 429	2 279	2 369	2 465	2 534	novotvary
169	170	157	215	223	403	372	nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek
204	172	153	228	316	312	357	nemoci nervové soustavy
5 074	5 129	5 252	5 305	5 373	5 085	4 941	nemoci oběhové soustavy
590	601	532	555	585	659	574	nemoci dýchací soustavy
330	329	332	306	331	285	323	nemoci trávicí soustavy
300	291	295	283	278	272	310	vnější příčiny
676	623	637	621	700	756	987	Přistěhovalí do kraje ve věku 65 a více let
1 673	1 629	1 793	1 934	1 877	2 052	1 822	Vystěhovalí z kraje ve věku 65 a více let
							Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let
-997	-1 006	-1 156	-1 313	-1 177	-1 296	-835	Naděje dožití ve věku 65 let (dvouletá období) ⁴⁾
16,18	16,30	16,22	16,42	16,74	16,81	16,97	muži
19,00	19,00	19,24	19,52	19,61	19,78	20,12	ženy
							Naděje dožití ve věku 75 let (dvouletá období) ⁴⁾
9,81	9,89	9,81	10,05	10,41	10,47	10,54	muži
11,29	11,22	11,50	11,79	11,95	12,11	12,41	ženy
							EKONOMICKÁ AKTIVITA
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)
59,8	60,8	60,8	61,5	63,0	62,8	62,0	muži ve věku 60–64 let
13,9	15,5	16,2	14,7	13,2	12,9	13,6	muži ve věku 65 a více let
26,4	29,6	29,2	30,3	30,6	34,7	38,8	ženy ve věku 60–64 let
5,0	5,7	5,4	5,7	6,0	6,0	5,8	ženy ve věku 65 a více let

PŘÍLOHA

Dlouhodobý vývoj hl. m.Prahy - sociální péče a zdravotnictví

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SOCIÁLNÍ PÉČE										
Starobní důchody (prosinec)¹⁾										
Příjemci starobního důchodu bez souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem	173 442	177 335	180 286	183 708	186 565	198 350	204 830	204 155	203 446	204 284
z toho předčasný důchod (%)	10,0	10,4	11,2	11,3	11,9	12,5	13,8	14,3	14,6	14,9
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem	52 003	52 167	53 875	54 999	55 139	57 891	58 973	59 651	59 234	62 824
z toho předčasný důchod (%)	3,5	3,8	3,9	4,0	4,2	4,5	4,8	5,1	5,1	6,5
Průměrná měsíční výše starobního důchodu bez souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem (Kč)										
muži	9 168	9 684	10 344	11 287	11 825	11 825	12 290	12 568	12 790	12 905
ženy	7 668	8 112	8 666	9 549	10 042	10 042	10 479	10 707	10 891	10 992
Průměrná měsíční výše starobního důchodu v souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem (Kč)										
muži	10 202	10 828	11 573	11 909	13 105	13 221	13 802	14 130	14 365	14 533
ženy	9 034	9 629	10 348	11 276	11 736	11 819	12 334	12 613	12 833	12 956
Domovy pro seniory²⁾										
počet zařízení	.	.	24	19	19	25	25	24	25	25
počet lůžek	.	.	2 864	2 177	2 248	2 531	2 424	2 393	2 439	2 191
lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	x	x	15,1	11,2	11,2	12,3	11,4	10,9	10,8	9,5
Domovy se zvláštním režimem²⁾										
počet zařízení	.	.	.	2	2	3	3	5	7	10
počet lůžek	.	.	.	197	197	199	239	317	444	529
lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	x	x	x	1,0	1,0	1,0	1,1	1,4	2,0	2,3
Pečovatelská služba										
uživatelé pečovatelské služby	16 064	14 025	11 902	25 835	13 010	12 575	13 462	15 334	15 542	13 474
výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	135 780	145 213	281 181	193 846	253 424	209 984	291 159	313 673	298 526	312 881
ZDRAVOTNICTVÍ										
Léčebny dlouhodobě nemocných										
počet zařízení	7	7	7	7	8	9	10	11	11	11
počet lůžek	973	972	1 109	1 009	1 083	1 212	1 255	1 283	1 238	1 236
počet hospitalizovaných	2 458	1 946	2 468	2 670	3 006	4 082	4 400	5 144	5 867	.
hospitalizovaní na 10 000 obyvatel	23,9	18,7	23,5	24,8	27,6	37,3	40,9	47,8	54,7	.
Hospice										
počet zařízení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	.
počet lůžek	25	25	25	25	25	25	55	55	25	.
počet hospitalizovaných	202	179	186	157	225	224	287	341	133	.
hospitalizovaní na 10 000 obyvatel	1,7	1,5	1,6	1,3	1,8	1,8	2,3	2,7	1,1	.

¹⁾ Od roku 2010 převedeni invalidní důchodci ve věku 65 a více let mezi starobní důchodce.

²⁾ Od roku 2008 jsou zařízení i místa v nich členěna podle druhu poskytované sociální služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb.

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení
 Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí
 Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Zemřelí muži podle vybraných příčin smrti¹⁾ v hl. m. Praze v roce 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Zemřelí muži	5 769	4 445	77,0	781	733	667	953	818	443	50
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	101	82	81,2	12	14	14	16	16	10	-
II. Novotvary (C00–D48)	1 685	1 284	76,2	301	269	232	249	161	69	3
zhoubné novotvary (C00–C97)	1 657	1 261	76,1	297	266	227	242	158	68	3
zhoubný novotvar žaludku (C16)	53	38	71,7	11	10	6	8	2	1	-
zhoubný novotvar tlustého střeva (C18)	123	105	85,4	19	26	18	18	17	7	-
zhoubné novotvary konečníku (C20)	49	41	83,7	9	8	9	12	1	1	1
zhoubný novotvar slinivky břišní (C25)	127	87	68,5	25	23	15	13	8	3	-
zhoubný novotvar průdušky a plice (C34)	341	254	74,5	85	65	44	37	19	4	-
zhoubný novotvar předstojné žlázy - prostaty (C61)	207	187	90,3	17	23	36	47	39	24	1
zhoubný novotvar mízní, krevtovorné a příbuzné tkáně (C81–C96)	127	88	69,3	16	17	18	20	10	7	-
III. Nemoci krve, krevtovorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	5	4	80,0	-	-	1	-	3	-	-
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	200	166	83,0	21	25	33	40	32	11	4
diabetes mellitus (E10–E14)	167	145	86,8	19	23	29	37	28	7	2
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	54	49	90,7	3	2	6	7	18	12	1
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	170	139	81,8	13	23	20	38	33	10	2
Alzheimerova nemoc (G30)	75	75	100,0	6	8	7	22	23	8	1
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	2 347	1 980	84,4	281	266	249	467	423	263	31
postižení srdce při hypertenzi (I11)	58	48	82,8	6	5	5	10	8	13	1
infarkt myokardu (I21–I23)	281	202	71,9	45	45	26	44	27	15	-
ostatní formy ischemické choroby srdeční (I20, I24, I25)	1 124	991	88,2	135	116	116	232	231	142	19
selhání srdce (I50)	123	103	83,7	8	11	12	29	22	19	2
cévní nemoci mozku (I60–I69)	374	323	86,4	37	43	39	89	77	34	4
ateroskleróza (I70)	61	52	85,2	4	6	10	12	10	9	1
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	345	286	82,9	58	50	41	53	56	25	3
záněty plic (J12–J18)	99	86	86,9	6	12	14	14	27	11	2
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	265	152	57,4	51	31	24	25	12	9	-
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	9	9	100,0	-	3	1	2	1	1	1
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	8	7	87,5	-	-	2	2	3	-	-
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	70	63	90,0	2	9	9	15	13	15	-
XVII. Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality (Q00–Q99)	10	3	30,0	2	-	-	-	1	-	-
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	100	60	60,0	8	9	10	16	13	2	2
XX. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01–Y98)	394	159	40,4	29	32	25	23	31	16	3
dopravní nehody (V01–V99)	44	9	20,5	1	4	-	1	3	-	-
jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00–X59)	181	106	58,6	13	17	19	16	23	15	3
sebevraždy (X60–X84)	135	29	21,5	9	8	5	3	3	1	-

¹⁾ podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decenální revize (MKN-10)

PŘÍLOHA

Zemřelé ženy podle vybraných příčin smrti¹⁾ v hl. m. Praze v roce 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Zemřelé ženy	6 349	5 620	88,5	506	547	628	1 130	1 531	1 068	210
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	117	109	93,2	9	10	8	28	32	18	4
II. Novotvary (C00–D48)	1 624	1 250	77,0	263	223	217	234	225	78	10
zhoubné novotvary (C00–C97)	1 589	1 218	76,7	259	222	212	229	213	73	10
zhoubný novotvar žaludku (C16)	50	42	84,0	4	6	8	11	10	3	-
zhoubný novotvar tlustého střeva (C18)	103	84	81,6	14	15	10	17	16	12	-
zhoubné novotvary konečníku (C20)	35	26	74,3	5	2	4	5	7	3	-
zhoubný novotvar slinivky břišní (C25)	146	126	86,3	21	26	21	29	20	8	1
zhoubný novotvar průdušky a plice (C34)	252	198	78,6	51	48	34	32	26	5	2
zhoubný novotvar prsu (C50)	239	164	68,6	37	23	25	36	28	13	2
zhoubný novotvar mízní, krvetvorné a příbuzné tkáně (C81–C96)	109	90	82,57	15	19	17	18	17	3	1
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	9	7	77,8	4	-	-	-	1	2	-
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	221	206	93,2	10	16	24	45	62	40	9
diabetes mellitus (E10–E14)	170	159	93,5	7	13	21	36	51	23	8
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	116	113	97,4	1	5	3	20	46	35	3
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	241	218	90,5	17	23	26	55	54	39	4
Alzheimerova nemoc (G30)	164	164	100,0	8	12	20	41	47	33	3
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	3 088	2 961	95,9	134	191	251	586	914	723	162
postižení srdce při hypertenzi (I11)	89	86	96,6	1	9	15	11	22	25	3
infarkt myokardu (I21–I23)	172	155	90,1	13	22	13	32	33	34	8
ostatní formy ischemické choroby srdeční (I20, I24, I25)	1 474	1 438	97,6	47	70	106	265	470	393	87
selhání srdce (I50)	178	166	93,3	6	9	8	39	47	44	13
cévní nemoci mozku (I60–I69)	597	576	96,5	23	40	55	125	180	123	30
ateroskleróza (I70)	102	97	95,1	4	1	15	21	28	21	7
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	315	288	91,4	27	34	37	56	76	50	8
záněty plic (J12–J18)	102	99	97,1	4	4	8	17	32	29	5
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	226	171	75,7	20	17	23	43	42	25	1
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	8	5	62,5	-	1	1	-	1	2	-
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	13	11	84,6	3	2	3	2	1	-	-
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	66	62	93,9	5	4	7	20	13	13	-
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	83	66	79,5	6	12	8	7	14	14	5
XX. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01–Y98)	212	151	71,2	7	9	19	34	50	28	4
dopravní nehody (V01–V99)	15	4	26,7	-	-	-	3	-	1	-
jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00–X59)	148	126	85,1	5	5	15	27	45	25	4
sebevraždy (X60–X84)	30	10	33,3	1	2	3	2	2	-	-

¹⁾ podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decennální revize (MKN-10)

Základní výsledky projekce obyvatelstva hl. m. Prahy

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (130052-14)

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)							
Celkem	1 248 242	1 259 850	1 275 648	1 294 114	1 316 242	1 344 146	1 377 944
z toho ve věku (%):							
0–14 let	15,2	14,8	14,1	13,8	13,8	14,2	14,5
15–64 let	65,0	65,0	65,4	65,5	64,6	62,8	61,7
65 a více let	19,8	20,2	20,5	20,7	21,5	23,0	23,8
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	247 371	254 585	261 596	268 102	283 468	309 090	328 101
v tom ve věku:							
65–69 let	72 611	60 682	60 615	62 211	73 833	85 603	79 374
70–74 let	69 451	64 797	55 009	55 577	57 380	68 469	79 834
75–79 let	49 451	59 678	56 769	48 893	49 935	51 936	62 504
80–84 let	26 514	39 250	48 392	47 080	41 107	42 723	44 913
85–89 let	18 689	17 735	27 478	34 605	34 525	30 749	32 869
90 a více let	10 655	12 443	13 333	19 736	26 688	29 610	28 607
Průměrný věk (roky)	42,6	43,1	43,7	44,2	44,4	44,5	44,7
Index stáří ¹⁾	130,1	136,8	145,3	150,4	155,7	162,3	164,5
Index ekonomického zatížení ²⁾	63,3	66,0	65,3	64,3	66,3	71,0	74,3
Muži							
Celkem	606 266	611 661	619 244	628 642	640 439	655 399	673 100
z toho ve věku (%):							
0–14 let	16,1	15,7	15,0	14,6	14,6	15,0	15,3
15–64 let	67,0	67,0	67,2	67,1	66,0	64,1	62,8
65 a více let	17,0	17,4	17,9	18,3	19,4	21,0	21,9
Počet mužů ve věku 65 a více let	102 768	106 377	110 580	114 960	123 945	137 518	147 656
v tom ve věku:							
65–69 let	32 571	27 693	28 544	29 735	35 550	40 955	38 178
70–74 let	29 690	28 178	24 458	25 598	26 850	32 320	37 481
75–79 let	20 635	24 612	23 931	21 140	22 411	23 716	28 838
80–84 let	10 205	15 670	19 159	19 106	17 148	18 549	19 877
85–89 let	6 495	6 448	10 381	12 975	13 306	12 206	13 618
90 a více let	3 172	3 776	4 107	6 406	8 680	9 772	9 664
Ženy							
Celkem	641 976	648 189	656 404	665 472	675 803	688 747	704 844
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,4	13,9	13,3	13,0	13,1	13,4	13,7
15–64 let	63,1	63,2	63,7	64,0	63,3	61,7	60,7
65 a více let	22,5	22,9	23,0	23,0	23,6	24,9	25,6
Počet žen ve věku 65 a více let	144 603	148 208	151 016	153 142	159 523	171 572	180 445
v tom ve věku:							
65–69 let	40 040	32 989	32 071	32 476	38 283	44 648	41 196
70–74 let	39 761	36 619	30 551	29 979	30 530	36 149	42 353
75–79 let	28 816	35 066	32 838	27 753	27 524	28 220	33 666
80–84 let	16 309	23 580	29 233	27 974	23 959	24 174	25 036
85–89 let	12 194	11 287	17 097	21 630	21 219	18 543	19 251
90 a více let	7 483	8 667	9 226	13 330	18 008	19 838	18 943

1) Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

2) Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let